

Ellen G. White Estate

NA I
KABAKABA
VEI
KARISITO

ELLEN G. WHITE

Nai Kabakaba Vei Karisito

Ellen G. White

1971

**Copyright © 2012
Ellen G. White Estate, Inc.**

Information about this Book

Overview

This eBook is provided by the [Ellen G. White Estate](#). It is included in the larger free [Online Books](#) collection on the Ellen G. White Estate Web site.

About the Author

Ellen G. White (1827-1915) is considered the most widely translated American author, her works having been published in more than 160 languages. She wrote more than 100,000 pages on a wide variety of spiritual and practical topics. Guided by the Holy Spirit, she exalted Jesus and pointed to the Scriptures as the basis of one's faith.

Further Links

[A Brief Biography of Ellen G. White](#)
[About the Ellen G. White Estate](#)

End User License Agreement

The viewing, printing or downloading of this book grants you only a limited, nonexclusive and nontransferable license for use solely by you for your own personal use. This license does not permit republication, distribution, assignment, sublicense, sale, preparation of derivative works, or other use. Any unauthorized use of this book terminates the license granted hereby.

Further Information

For more information about the author, publishers, or how you can support this service, please contact the Ellen G. White Estate at mail@whiteestate.org. We are thankful for your interest and feedback and wish you God's blessing as you read.

Contents

Information about this Book	i
A I Vakamacala	iv
Loloma Ni Kalou Ki Na Kawa Tamata	6
Nona Gadrevi Karisito Na Tamata I Valavala Ca	13
Veivutuni	18
Vakatusa	30
Na Soli Ni Yalo Vei Karisito	34
Na Vakabauta Kei Na Vakadonui	38
Na I Vakaraitaki Ni Da Sa Nona Tisaipeli	44
Tubu Cake Vei Karisito	51
Na Cakacaka Kei Na Bula	59
Na Noda Kilai Koya Na Kalou	65
Na Kalougata Ni Masu	71
Na I Wali Ni Vakatitiqa	80
Reki Vua Na Turaga	87
Ko Koya Ka Vola	96

A I Vakamacala

Kevaka me da vakatudaliga ka vakarorogo, eda na rogoca rawa na Nona kaci loloma ni veisureti na noda i Vakabula, “Lako mai vei Au.” Na kaci oqo, sa i vakaraitaki ni Nona yalololoma, kei na Nona kauwaitaka na noda sa ciri yawa tiko mai Vua na noda Kalou. Sa vakavuna talega na totolo ni nodra gadreva na veivuke nei Jisu e lewe vuqa, ka vakauqeta na lomadra me ra lesu ki na vale nei Tamadra.

Era na dautaroga na taro ka taroga ko Tomasi, “Au na kila vakaavei na sala?” Sa vaka me yawa sara na vale nei Tamaqu, ka rui dredre na kena sala. A i kabakaba cava au na muria me’u yaco kina ki vale?

Na yaca ni vola oqo sa na vakaraitaka ga vakataki koya na kena i naki. E dusivaki Jisu, ko Koya walega e na rawa ni vakaceguya na gagadre ni yalo, ka na liutaka na nodra i kalawa kecega na dauvakatitiqa kei ira era lomaloma rua ki na “gaunisala ni vakacegu.” E na liutaki ira mai na dua na i kabakaba ki na dua tale e na nodra vakasaqara na yalododonu kei na i vakarau cecere ni gaunisala ni bula vakarisito. Era na kunea na veivakalougatataki kevaka era soli ira vakaoti Vua na Kalou. Era na vakaivotavota e na i nuinui tudei, ka nodra na loloma ni veivakabulai kei na Nona kaukauwa na nodra i Tokani na i valavala ca. Na i vakasala e volai e na i vola oqo, sa kauta mai na veivakacegui kei na i nuinui ki na vuqa na yalo era leqa, ka vukei ira e lewe vuqa na i tokani i Karisito me ra muria na we ni yavana na nodra i liuliu vakayalo, e na nuinui dei kei na marau levu. Sa nuitaki ni na yaga vakakina vei ira tale eso era gadreva tu na veivuke vakaoqo.

Meda raici Jekope mada. A rere ni a nanuma ni nona i valavala ca sa tawasei koya tani mai Vua na Kalou. A davo sobu ko koya ka moce, “A sa tadra, ka raica e dua na i kabakaba balavu sa tu e na vuravura, a sa yacovi lomalagi na muana.” Na i kabakaba oqo sa vakaraitaka vua na kedrau vauci vata ko vuravura kei lomalagi, ka sa vakadinadinataki e na nona rogoca na vosa ni veivakacegui loloma

mai Vua ka tiko e na mua ni kabakaba mai cake. Me da masuti Koya me vakayacora vakakina vei keda na veiliutaki vakalomalagi e na noda sa wilika na i tukutuku ni veivakabulai e vakaraitaki e na i vola oqo.

Ko ira na, Dautaba i Vola.

[8]

[9]

Loloma Ni Kalou Ki Na Kawa Tamata

Na veika bula kei na i Vola Tabu era sa vakadinadinataka kecega na loloma ni Kalou. Na Tamada vakalomalagi sa vu ni bula, sa vutu ni vuku ka sa vu ni marau talega. Raica mada na kena talei kei na kena totoka na cakacaka ni ligana. Vakasamataka mada na talei ni nodra vakacegui ka vakamarautaki na tamata kei na veika bula kecega. Na cila ni siga, na uca ena nona vakamarautaka ka vakasuasuatana na qele, na veiulunivanua, na wasawasa kei na veibuca drokadroka — era sa vakadinadinataka kecega vei keda na Nona loloma na Dauveibuli. Sa i Koya ga sa solia na veika me veisotari vakadodonu kei na nodra gagadre kecega ni veisiga yadua na i bulibuli ni Ligana, ka sa i koya na vuna e kaya kina na dauvola Same:

“Sa rai veikemuni na matadra kecega,
la ko ni sa solia vei ira na kedra kakana e na gauna e dodonu
kina.
O ni sa dodoka na ligamuni,
Ka vakamarautaka na ka kecega e na veika era gadreva.”

Same 145: 15, 16.

Na Kalou a bulia na tamata, me yalododonu vakaoti ka bula marau. Sa vakakina na qele, sa vinaka, sa bulabula, ka sega na ka me vakacacana. Ia ni sa yaco na talaidredre ki na Nona lawa na Kalou — o koya na lawa ni loloma — sa qai kauta mai na rarawa, kei na mate. Io, e na loma ni rarawa oqori ka vu mai na i valavala ca sa vakaraitaki tu kina na loloma ni Kalou. Sa volai ni Kalou a cudruva na qele ena vuku ni talaidredre ni tamata. Sa qai tubu mai kina na veimataqali co ca kecega ka vakavotona — sa yaco mai kina na veika dredre kei na veivakatovolei ena nona bula na tamata, sa yaco kina me daucakacaka vakaukauwa, bunu ka oca sara. Ia na veika oqori, sa vakayacori kecega me rawa ni vinaka kina ko koya. Sa i koya talega oqo na gaunisala yaga ni nona vakatavulici na tamata e na i

naki ni Kalou, me tuberi koya tani mai na vanua lolobo ni valavala ca. Sa dina ga ni sa bale ko vuravura, ia e sega ga ni yali taucoko na marau kei na reki. Ena noda raica na veika bula kecega, eda rawa ni kunea ni tu kina na i tukutuku ni vakanuinui kei na veivakacegui. Eda kunea e na veico vakavotona kei na taba cogacoga ni rosi ena serau tiko mai kina na senikau totoka ka taleitaki.

Kevaka meda tu vakadua mada e na so na gauna ka vakararai vakavinaka, eda na raica e na veisenikau kecega, e na veico drokadroka yadua, ni volai tu kina nai tukutuku oqo: “Sa loloma na Kalou.” Na nodra lagasere kamikamica na manumanu vuka e na veitaba ni kau, na totoka kei nai boi ni senikau, na wadrovu kei na drokadroka ni veivunikau, era vakadinadinataka kecega na Nona loloma vakatama na noda Kalou, kei na Nona gagadre me ra vakamarautaki na luvena.

Sa dusivaka tu vakamatata na i Vola Tabu na Nona i valavala na Kalou. Sa vakaraitaka oti ko Koya vakataki Koya na Nona loloma levu kei na Nona veikauwaitaki. E na nona a masu ko Mosese, a kaya, “Ni vakaraitaka vei au na nomuni lagilagi,” a sauma na Turaga, “Au na cakava me lako e matamu na noqu vinaka kecega.” Lako Yani 33:18, 19. Sa i koya oqo na Nona lagilagi. Sa qai rairai vei Mosese na Kalou ka kaya, “Ko Jiova, ko Jiova na Kalou, sa yalololoma ka daulomasoli, sa vosovoso vakadede, ka levu na Nona yalovinaka kei na dina, sa dauyalovinaka tiko vei ira na veiudolu, sa sega ni cudruvaka na caka ca kei na talaidredre kei na i valavala ca.” “Ni Kalou e cudru vakamalua ka dauyalovinaka,” “ni sa vinakata ko Koya me yalololoma,” Lako Yani 34:6, 7; Jona 4:2; Maika 7:18.

Sa vakaraitaka ko lomalagi kei vuravura na i vau levu sa vauci keda vata tiko kei Koya na noda Kalou. E na veika bula kei na veika kece e rawa ni vakasamataka na tamata, sa dusivaka na Nona gadreva na Kalou me vakaraitaki Koya vei keda. Ia, era sega ga ni vakadinadinataka sara vakavinaka na Nona loloma. E dina ga ni ra sa vakadinadinataka rawa e na matadra na tamata na veika e solia vei ira na Kalou, e sega ni wele na meca me vakamatabokotaka na nodra vakasama, me ra raici Koya na Kalou e na yalo ni rere; ka bulia e lomadra na vakanananu ni sega ni dau veivosoti ko Koya. Sa tuberi ira ko Setani me ra raici Koya na Dauveibuli me vaka e dua e dau vakawanonovi ira tikoga ka waraka walega me kunea e dua na nodra cala me qai lewai ira e na lewa kaukauwa. Me vakaotia na

[11]

veivakacalai oqo sa gadreva ko Koya me vakaraitaka ki vuravura na i tuvaki dina ni Nona loloma, sa qai talai Jisu me mai bula vakatamata e na kedra maliwa na kawa tamata.

Nai naki dina ni Nona biuti lomalagi mai na Luve ni Kalou me mai vakaraitaki Tamana kei na Nona i valavala vei keda. E kaya ko Jisu, “E sega e dua na tamata sa raica na Kalou e na dua na gauna; na Luvena ga e dua bauga, sa vakatubura ko Koya, ko Koya sa tiko e na lomasere i Tamana, sa tukuni Koya.” Joni 1: 18; Maciu 11:27. E na nona a kerea vakaoqo e dua vei iratou na tisaipeli, “Turaga, vakatakilai Tamamuni veikeitou?” A qai sauma ko Jisu, “Ni’u sa tiko dede vakaoqo kei kemudou ko sa sega li ni kilai au, Filipi? Ko koya sa raici au, sa raici Tamaqu; ia ko sa kaya vakacava, Vakatakilai Tamamu veikeitou?” Joni 14:8, 9.

[12] E na Nona vakamacalataka na Nona cakacaka e vuravura, a kaya ko Jisu, “Sa tu vei au na yalo i Jiova, ni sa lumuti au ko Koya me’u vunautaka na i tukutuku vinaka vei ira era sa dravudravua; me’u vunautaka na sereki vei ira na bobula, Kei na rai tale vei ira era sa Mataboko, me’u vakagalalataki ira era sa mavoa.” Luke 4: 18. Sai koya oqo na Nona cakacaka. A dau veilakoyaki voli me caka vinaka, ka vakabulai ira kece e vakaleqai ira tu ko Setani. E na so na koro a sega ni qai bau rogo tale kina na vutu ni tauvi- mate e na dua na vale; ni a sa talevi ira oti ko Koya ka vakabulai ira. Na Nona cakacaka sa vakaraitaka ni kaukauwa va-Kalou e tiko Vua. Sa vakadinadinataki na loloma, na caka vinaka, na veinanumi e na ka kecega a vakayacora e na Nona buia. Na lomana e golevi ira kece na tamata ka kauwaitaki ira e na yalo ni veinanumi dina. E a taura na i tovo vakatamata, me rawa kina Vua ni vakaceguya na nodra gagadre. Era taleitaki Koya na lewe vuqa. Ko ira na dravudravua kei ira na lolovira era sega ni rere me lako Vua. Ko ira sara talega na gone lalai era dau taleitaki Koya. Era dau soqo mai e yasana, era dau vinakata me kaba e na duruna, ka raica na matana serau ka dauloloma. Ko Jisu e a sega ni vunitaka e dua na ka dina, ia e dau vakatavuvulitaka ga e na yalololoma. E dau qarauna na veika kecega e vakayacora. E kunei ni dau yalololoma, dauveinanumi, dau vosa e na domo e rogo vinaka e na gauna kece e veivosaki kina kei ira na tamata. E sega ni dau vosataka na nodra malumalumu na tamata, ia e dau vakatavulici ira ga vakadodonu, ia e na yalololoma. E cata ko Koya na lotu vakarairai, na tawa vakabauta, kei na i valavala

ca; ia e na dela ga ni loloma sa dusivaka vei ira na kena ca kei na kena tawa kilikili nai vakarau kecega oqo. E dau tagi na lomana ni sa vunauci ira kina vakadodonu. E a tagicaki Jeruisalemi — na koro a daulomana vakalevu, ia ko ira na lewena era a besetaki Koya, na Sala, na Vu-ni-Dina, kei na Vu-ni-Bula. Era a cati Koya na i Vakabula, ia e a kauwaitaki ira ga ko Koya e na yalololoma dina. E sega ni daunanumi Koya vakataki Koya ko Jisu. E bibi ga e matana ko ira na tani. E taleitaki ira sara na tamata yadua. Sa dina ni vakaitovotaki Koya tu e na i tovo va-Kalou, ia e kauwaitaki ira yadudua na lewe ni matavuvale ni Kalou. A raica vei ira kecega na tamata nai valavala ca ka kila ni a talai mai me vakabulai ira. Sai koya oqo na i vakarau a vakaraitaki e na bula nei Karisito — sai koya nai tovo ni Kalou. Sa drodro mai na lomaserei Tamana na veiuciwai ni loloma vakalomalagi, o koya sa vakaraitaki rawa e na bula i Karisito, sa yaco me

[13]

drodrovi ira kecega na kawa tamata. Sai Jisu ga nai Vakabula dauloloma, na Kalou a “rairai vakatamata.” 1 Timoci 3:16.

A bula ko Jisu, ka sotava na rarawa ka mate sara me voli keda lesu tale. A yaco ko Koya me, “Tamata e daurarawa na lomana,” ka me rawa vei keda me da vakaiivotavota e na marau sega ni vakaiyalayala. Sa rui lomasoli na Kalou, me solia mai na Luvena e duabauga, e sinai tu e na loloma kei na dina me biuta mai na Nona i tikotiko ka sinai e na lagilagi kei na dokai, me lako sobu mai ki na vuravura butobuto ka i valavala ca oqo. Sa vakatarai Koya me laiva tu yani na loloma va-Kalou nei Tamana, na Nona dokai vei ira na udolu vaka udolu na agilosi, me mai sotava na madua, na vosa ca, na vakalialiai, na cati kei na mate. “A sa vakamavoataki ko Koya ena vuku ni noda talaidredre, ka sa qaqi e na vuku ni noda caka cala; sa tau Vua na cudruvi, o koya sa vuni noda veivinakati tale, ia na we ni kena kuita eda sa vakabulai kina.” Aisea 53:5. Mo raici Koya mada e na loma ni veikau, e Kecisemani, e na kauveilatai! Sa lomasoli na Luve ni Kalou, o koya sa tawa cala me colata na i colacola ni noda i valavala ca. Ko Koya sa duabau kei na Kalou e a kila e na lomana na mosi ni vei- tawasei e vakayacora na i valavala ca e na maliwa ni Kalou kei na tamata. O koya a rogo kina na kaci ni vakamamasu mai na gusuna, “Noqu Kalou, Noqu Kalou, Ko sa buiti au e na vuku ni cava?” Maciu 27:46. Eda kunea ni bibi ni valavala ca, na kena

vakasisila, na nona tawasea na tamata mai Vua na Kalou — sa i koya e voroka na utona na Luve ni Kalou.

[14] E sega ni mate na Karisito e na kauveilatai me vakauqeta na loma i Tamana me qai lomana na tamata, e sega ni baleta me vakayacori Koya me lomasoli me mai veivakabulai. Sega, e sega sara! “Ni sa lomani ira na kai vuravura vakaoqo na Kalou, me solia kina na Luvena e duabauga sa vakatubura.” Joni 3:16. Sa lomani keda na Tamada, e sega ni baleta na Nona i solisoli ni veivinakati levu, ia sa vaka- rautaka ga ko Koya na veivinakati e na Nona lomani keda. Sai Jisu ga na gaunisala ni Nona sovaraka mai na Kalou na Nona loloma levu ki na kawa tamata i valavala ca.

“Sa ia na Kalou me vakaveivinakatitaki vuravura vei Koya e na vuku i Karisito” 2 Koro. 5:19. E a rarawa vata kei na Luvena na Kalou. E na yalololoma i Karisito, sa sotava kina na rarawa mai Kecisemani ka sotava sara na mate mai Kalivari me sauma na keda i voli meda bula.

E kaya ko Jisu, “A ka oqo, sa lomani au kina ko Tamaqu, Ni’u sa solia na noqu bula, me’u kauta tale.” Joni 10:17. E kena i balebale ko ya, ni ko “Tamaqu sa lomani kemuni vakalevu, o koya sa lomani au cake kina vakalevu e na noqu lomasoli me’u solia na noqu bula e na vukumuni. E na noqu sa sosomitaki kemuni, na noqu solia na noqu bula, na noqu bolea na veivakararawataki o koya e dodonu me tau veikemuni, na noqu colata na nomuni talaidredre, o koya au sa rui lomani kina mai Vua na Tamaqu. E na noqu mate, e sa na vakadinadinataki kina ni sa dodonu na Kalou, ka na vakadonui koya sa vakabauti Jisu.”

E sega ni dua e rawata me cakacakataka vakaoti sara na noda vakabulai, na Luve ni Kalou taudua ga; ka ni o koya ga na Luvena e rawa ni mai vakatakilai Tamana. Sa i koya walega e kila vakaoti ka na rawa ni vakaraitaka na cecere kei na titobu ni Nona loloma na Kalou. E sega tale ni dua na i solisoli levu e rawa me uasivita na loloma sa mai vakayacora oti ko Jisu e na kedra maliwa na tamata i valavala ca, me rawa ni vakamacalataka vakamatata sara na loloma titobu ni noda Kalou ki na kawa tamata.

“Ni sa lomani ira na kai vuravura vakaoqo na Kalou, me solia kina na Luvena e duabauga sa vakatubura.” Joni 3:16. E sega ni solia na Luvena na Kalou me mai bula vei maliwani walega kei ira na tamata. E soli Koya me mai colata na nodra i valavala ca, ka mate

me nodra i soro. E a soli Koya e na vukudra na i valavala ca, e a yaco me tamata na Karisito me duavata sara kei na i tovo ni bula kei na nodra gagadre na kawa tamata. Ko Koya ga e rau a dau tiko vata kei na Kalou sa semai Koya vata kei ira na luve ni tamata e na dua na i vau e na sega ni cavuka rawa. E “sega ni maduataka ko Koya me vakatoka i ira me ra tacina.” Iperiu 2:11, ka ni sa i Koya ga na noda i soro, na noda Dautataro, na Tuakada, me la’ki matataki keda e na i tikotiko vaka turaga nei Tamana, ka na duavata tikoga kei ira na kawa tamata ka vakabulai ira e na veitabayabaki kecega na Luve ni tamata. Sa talairawarawa ko Karisito me vakayacora na veika kecega oqo me rawa kina vua na tamata i valavala ca me tuberi cake mai na veivakacacani kei na veivakarusai ni valavala ca, me laurai e na nodra bula na serau ni loloma ni Kalou, ka vakaiivotavota e na marau ni valavala dodonu. [15]

Nai sau a saumi kina na keda i voli, nai solisoli sa solia oti mai na Tamada vaka-lomalagi e na Nona solia na Luvena me mai mate e na vukuda, sa dodonu me solia vei keda e dua na digidigi levu me baleta na i vakatagedegede ni bula meda na vakaitovo kina e na vuku i Karisito. Me vaka e vakamacalataka nai apositolo ko Joni, e na nona raica na kena cecere, na kena titobu kei na kena raraba na loloma ni Kalou ki na kawa i valavala ca, sa rui vakasinaiti e na vakavinavinaka kei na vakarokoroko; ka sega na vosa e kunea me tusanaka rawa kina na veivakurabuitaki ni loloma levu oqo, sa sureti vuravura ga kina me raica. “Raica na kena levu ni loloma, sa ia vei keda na Tamada, meda vakatokai kina meda Luve ni Kalou.” 1 Joni 3:1. Na ka oqo sa vakatakila na kena taleitaki dina vakalevu na tamata. E na vuku ni talaidredre sa yaco na luve ni tamata kecega me ra bobula nei Setani, ia e na vakabauti ni vakabokoci ni valavala ca sa mai vakayacora oti ko Jisu, sa na rawa me ra yaco na Luve ni tamata me ra Luve ni Kalou. E na nona taura nai tovo vaka-tamata ko Karisito sa laveta cake kina nai tovo vaka-tamata. Ko ira na tamata i valavala ca era sa tiko e na dua na vanua kevaka era vakabauti Karisito, e na rawa ni yaco “me Luve ni Kalou.”

Na loloma vakaoqo, e sega ni dua e rau tautauvata kaya. Era luvena na tui vaka-lomalagi! Na vosa ni yalayala talei! Me usutu ni vakasama! Na loloma sega ni vakai yalayala ni Kalou ki na vuravura sega ni lomani Koya! Na vakanananu oqo e na vakaceguya na yalo ka vagolea na vakasama me muria na loma ni Kalou. Na levu [16]

ga ni noda vulica na i tovo ni Kalou e na rarama ni Kauveilatai, na levu talega ni noda raica na Nona loloma, na veinanumi, na veivosoti e salavata kei na dina kei na dodonu. Eda na qai raica vakavinaka cake kina e levu sara na i vakadinadina ni loloma sega ni vaka i yalayala kei na yalo ni veinanumi dina e uasivi cake mai na loloma i tina vua na luvena talaidredre.

[17]

Nona Gadrevi Karisito Na Tamata I Valavala Ca

A soli vua na tamata na kaukauwa kei na vakasama savasava e na gauna e a buli kina. E vinaka sara nai vakarau ni nona bula ka ucui Koya na Kalou. E dodonu na nona vakasama ka savasava na nona i naki kecega. Ia e na vuku ni nona talaidredre, sa veisautaki kina nai vakarau ni nona bula vakatabui; na yalo ni loloma ka tu vua e liu sa kena i sosomi na yalo ni kocokoco. Sa malumalumu nai tuvaki ni nona bula e na vuku ni valavala ca, ka sega ni vorata rawa vakataki koya ga na kena kaukauwa. Sa yaco me bobula nei Setani, ka rawa me vaka tu ga ko ya kevaka e sega ni vukei koya kina na Kalou. Sa nona i naki dina na tevoru me vakacacana na lewa ni Kalou me baleta na tamata, ka vakasinaiti vuravura e na rarawa kei na veivakalolomataki. Mai na veika ca kece oqo e na qai beitaka na Kalou e na Nona a bulia na tamata.

E na nona bula savasava, sa yaco kina na tamata me marautaka na nona duavata kei na Kalou, “o koya sa bini tu vua nai yau kecega ni vuku kei na yalomatua” Kolosa 2:3. E na gauna sa cala kina na tamata sa qai sega ni taleitaka na serau ni Kalou, ka vunitaki koya mai Vua. Sai koya oqori nai tuvaki ni nona bula dukadukali na tamata. Na nona i tovo e sega ni tautauvata kei na i tovo ni Kalou ka sega ni taleitaka me rau veivosaki kaya. Na tamata i valavala ca e na sega ni marau e na mata ni Kalou; e na besetaka na vakailawalawa vata kei ira na agilosu yalosavasava. Kevaka a vakadonui me lako ki lomalagi e na sega ni marau mai kina. E vakasinaiti tu ko Lomalagi e na yalo ni loloma ka vauci vata kei na Nona loloma na Dauveibuli, ka na sega ni duavata kei ira ko koya. Na nona vakasama kecega, na veika e taleitaka, kei nai naki ni lomana e na duatani sara mai vei ira nai taukei yalododonu mai kea. E la’ki vakacacana na nodra duavata na lewe i lomalagi. Ko lomalagi e na vaka na vanua ni veivakararawataki vua. E na vinakata me vunitaki mai Vua na kena rarama ka vu ni kena marau. E sega ni Nona lewa kaukauwa na Kalou e na tarovi ira nai valavala ca mai lomalagi: e na sega ga ni vakacurumi ira na nodra sega ni veiganiti kei na kena i tovo. Nai

[18]

[19]

serau ni Kalou e na vaka na buka dauveivakarusai vei ira. Era na marautaka cake na mate me rawa ni ra vunitaki kina mai Vua ka mate me vakabulai ira.

E sega ni rawa e na noda kaukauwa vaka-tamata, me da vakabulai keda mai na qara ni valavala ca eda lutu tu kina. E na sega ni rawa meda veisautaka na vakanananu ni valavala ca e tu vei keda. “Ko cei me kauta rawa mai e dua na ka savasava mai na ka se sega ni savasava? Sa sega sara e dua.” Jope 14:4. “Ni sa veimecaki nai tovo vakayago kei na Kalou: Ni sa sega ni vakarogoca na vunau ni Kalou, ia sa dredre sara me vaka kina.” Roma 8:7. Na vuli, nai tovo vaka vanua, na kaukauwa ni vakasama, na sasaga vaka tamata, sa tu na kedra yaga, ia eke era sa tawa yaga. Era na rawa beka ni vakadodonutaka nai tovo e taudaku ia era sega ga ni vakasavasavataka rawa na yalo ni tamata; ka ra sega ni vakadodonutaka rawa nai vakarau ni nona bula. Sa dodonu me dua na kaukauwa me caka-caka tiko e loma, edua na bula vou mai cake, sa na qai rawa vua na tamata me veisau mai nai valavala ca ki nai valavala dodonu. Na kaukauwa oqori na Karisito, Na Nona loloma walega e na vakabula na yalo mate ni tamata ka tubera Vua na Kalou kei na i valavala dodonu.

[20] Sa kaya nai Vakabula, “Kevaka sa sega ni sucu tale na tamata,” vakavo ga kevaka sa soli vua e dua na yalo vou, gagadre vou, na lewa, na vakanananu, me vakavurea na bula vou, “e na sega ni raica rawa na matanitu ni Kalou.” Joni 3:3. Na vakasama ni na rawa na bula kevaka e na vukei ga na vinaka sa tiko rawa e na nona i tovo na tamata sa dua na cala e na veivakarusai. “Ia na tamata sa vakayago sa sega ni vakabauta na veika ni yalo ni Kalou; ni sa ka lialia Vua; a sa sega ni kila rawa ko koya, ni ra sa kilai vakayalo ga.” 1 Koronica 2:14. “Kakua ni kurabui ni’u sa kaya vei iko, E dodonu mo sucu tale.” Joni 3:7. E a volai baleti Karisito, “Sa tu vei Koya na bula; ia na rarama ni tamata na bula,” Joni 1:4 — sai koya taudua ga, “na yaca e ruku i lomalagi sa soli ki vei ira na tamata, me da bula rawa kina.” Cakacaka 4:12.

E sega ni rauta me da kila walega na loloma levu ni Kalou, na Nona lomani keda, na veinanumi vaka-tama, na Nona i valavala, kei na dokai ni Nona vunau. E se sega ni rauta me kilai na dodonu ka kilai ni tauyavutaki e na yavu tawa mudu ni loloma. A sa raica kece ko Paula na ka oqo, e na nona a kaya, “Au sa kaya kina ni sa

vinaka na vunau.” Roma 7:16. “Ia sa savasava na vunau sa savasava talega nai vakaro, sa dodonu ka vinaka sara.” Tikina 12. A tomana na nona vosa e na yalo datuvu kei na rarawa levu, “ au sa vakayago walega, ka’u sa volitaki ki na ca.” Tikina 14. A gadreva dina na bula savasava, na yalododonu, o koya e na sega ni rawata e na nona kaukauwa vaka tamata, sa mani kaci kina e na nona domo-bula ka kaya — “A tamata vakaloloma koi au! O cei e na sereki au mai e na yago ni mate oqo.” Tikina 24. Na vutugu oqo sa rogo tiko e na veivanua kece e na veitaba gauna e na vuravura ca oqo. E dua walega na kena i sau - “Raica na Lami ni Kalou, ko Koya sa kauta tani na nodra i valavala ca na kai vuravura!” Joni 1:29.

E vuqa nai vakatakarakara e vakaraitaka na Yalo Tabu ni Kalou, me vakamatatataka kina na dina levu oqo, ki vei ira era gadreva me ra galala mai na nodra i colacola ni valavala ca. E na gauna a dro tani kina mai na vale nei tamana ko Jekope e na nona a vakaisini tuakana ko Isoa, sa luvuci koya na bibi ni nona i valavala ca. Sa yaco me vakaloloma na nona bula, ni sa tawasei mai na nona matavuvale, ka bikai koya na nanuma ni sa tawasei koya mai Vua na Kalou e na nona bula taucoko na nona i valavala ca, ka sa guilecavi mai lomalagi. E na rarawa levu ka yacovi koya, sa davo sobu kina mai na vanua lala ko ya, e na maliwa ni veiulunivanua ka nona i vakaruru tu na veikalokalo serau ni lomalagi. E na nona moce koto oqo, sa cilavi koya e dua na serau ni raivotu vaka-lomalagi. A raica e dua nai kabakaba sa duri tu e na buca ko ya ka yaco sara na muana ki na matamata mai lomalagi, ka ra veilakoyaki tiko kina na agilosi ni Kalou. E na mua ni kabakaba totoka oqo e serau tu mai kina nai ukuuku ni Kalou, ka rogo talega mai Vua na vosa ni veivakacegui kei nai nuinui. Sa qai kila deivaki ko Jekope e kea na ka me vakacegui koya — aya e dua nai Vakabula. E na yalo marau kei na vakavinavinaka a raica na sala me na vakadonui tale kina e na mata ni Kalou. Nai kabakaba e raica e na nona raivotu sa i vakatakarakara kei Jisu o koya taudua ga sa vakaduavatataka na tamata kei na Kalou.

Nai vakatakarakara vakaoqo e a vakayagataka ko Jisu e na Nona vosa vei Nacanieli, “dou na raici lomalagi ni sa tawase kei ira na agilosi ni Kalou ni ra sa lako cake ka lako sobu Vua na Luve ni tamata.” Joni 1:51. Nai valavala ca sa tawasei koya tani kina na tamata mai Vua na Kalou. Ko vuravura sa muduki tani mai lomalagi.

[21]

Sa sega ni rawa me veiyacovi na tamata kei na Kalou e na vuku ni maliwa sa tawasei rau tu. E na vuku i Karisito sa sema rawa tale kina ko vuravura kei lomalagi. Na nona yalododonu ga sa vakavinakataka tale kina ko Karisito na i kabakaba ka a basuka na i valavala ca, me rawa tale vei ira na agilosu mai lomalagi me ra yacova na tamata. Sa laveti keda ko Karisito mai na noda malumalumu ka vakaloloma meda sema vata kei na kaukauwa levu vaka-lomalagi.

[22] E na tawa yaga na veisasaga kece vaka tamata me vukei koya vaka i koya mai na leqa ni valavala ca, kevaka era vakanadakui Jisu nai vurecure duadua ga kei nai nuinui kei nai vukevuke ni kawa tamata. “Sa lako mai cake nai solisoli vinaka kecega kei nai solisoli kecega me yaga sara,” Jemesa 1:17 — mai Vua na Kalou. E sega sara ni dua nai valavala dodonu e tu vua e dua na tamata, kevaka erau sa sega ni tu vata kei Koya. Ko Karisito walega na gaunisala vua na Kalou. E kaya kina ko koya, “Oi au na Sala kei na vunidina, kei na vunibula, sa sega ni torovi Tamaqu walega e dua na tamata, e na vukuqu ga” Joni 14:6.

Sa lomani ira vakalevu na luvena e na vuravura oqo na Kalou, e na loloma ka sega ni vakamalumalumutaka rawa na mate. E na Nona solia na Luvena sa vaka me soli lomalagi mai vei keda e na duabauga nai loloma. Na bula kei na mate i Karisito, kei na nona veimasulaki e na vukuda, na nodra veimaroroi na nona agilosu, na nona veisureti na Yalo Tabu, na nona lewa na veika kece oqo na Kalou, na nodra vakararai tiko mai na lewe ni lomalagi — era cakacaka vata kecega me vakabulai kina na tamata.

Sobo, meda vakasamataka mada na veisorovaki cerecere sa vakayacori e na vukuda. Tovolea meda taleitaka mada na cakacaka sa vakayacora ko lomalagi me kauti keda meda okati tale me Luve Ni Kalou, ka vakalesui keda ki na vale nei Tamada. E sega na gagadre titobu se na veiyaragi kaukauwa cake me na bau vakayagataki e na dua na sasaga me vaka oqo: Na marau levu mai lomalagi, na nodra veimaroroi na agilosu, na loloma tawamudu ni Kalou kei Jisu Karisito, na laveti cake kei na vakalevutaki ni kaukauwa ni noda bula me tawamudu; e sega beka ni o koya oqo na ka me vakauqeti keda meda solia na yaloda taucoko me da qarava na Kalou, ko Koya ka buli keda ka yaco talega me noda i Vakabula?

Ia mai na yasana kadua, sa tukuni tu kina na i totoni ena solia na Kalou e na vuku ni valavala ca kei na nona tauca na tamata na

vua ni nona i valavala, na kena ca sobu tiko na noda i tovo, kei na veivakarusai levu e na yaco mai muri, sa vakasalataki keda tu mai kina na Vosa ni Kalou me da kakua ni muria na lewa i Setani. [23]

E na sega beka ni rawa me da taleitaka na loloma levu ni Kalou? Na cava tale beka me qai cakava vei keda? Me da soli keda vakaoti Vua na noda Turaga me vaka ni a lomani keda e na Nona loloma levu. Laiva na veika kece, taura matua na veituberi ni Kalou, vakararavi talega ki na nodra veimaroroi na agilosi, ka mo duavata kei na Kalou levu na Tamada kei Karisito na noda i Vakabula. [24]

Veivutuni

E na rawa vakaevei me dodonu na tamata me tautauvata kei na Kalou? E na rawa vakaevei ki na i valavala ca me yalododonu? E na vuku i Karisito walega sa na rawa kina na duavata kei na Kalou, ka vakaivotavota e na Nona yalododonu. Eda na lako vakacava vei Karisito? Lewe vuqa e daidai era taroga tiko na taro era a taroga na tamata e na siga ni Penitiko, ni ra sa raica na nodra i valavala ca era a qai kaya, “A cava me keimami kitaka?” A i matai ni vosa i Pita, a kaya, “Dou veivutuni.” Cakacaka 2:38. Ni oti ga e dua na gauna lekaleka a kaya tale ko koya e na Cakacaka 3:19, “O koya mo dou qai veivutuni, ka saumaki mai me bokoci kina na nomudou i valavala ca.”

Na veivutuni e tiko kina na rarawataki ni valavala ca kei na vukitani mai kina. Eda na sega ni buita rawa na i valavala ca vakavo ga ni da sa raica na kena ca. E na sega na veisau dina e na noda bula kevaka eda sega ni guilecava ka vakanadakuya vakadua.

Era lewe vuqa era lecava na i valavala ni veivutuni dina. Era rarawa ni ra sa rawai e na i valavala ca, ka ra tovolea me ra vakavinakataka na nodra i tovo e na vuku ni nodra taqayataka na leqa e na kauta mai vei ira. E sega ni o koya oqo na veivutuni dina e vosataka tiko na i Vola Tabu. Era rarawataka na leqa e yacovi ira, ka sega ni rarawataka na i valavala era vakayacora. Na rarawa vakaoqo a yacovi Isoa e na nona raica ni sa yali vakadua vua na i tutu vaka ulumatua. Sa vakakina ko Pelami, e a rerevaka na agilosu kei na nona i seleiwau. A vakatusa na nona cala de na vaka- yalia kina nona bula.

[25] E sega ni laurai eke na nona veivu - tunitaka dina na nona i valavala ca, a sega ni vinakata me veisautaka na nona bula. E sega talega ni cata na i valavala ca. Ko Jutasa Isikarioti, ni sa solia oti na nona Turaga, a qai kaya, “Au sa cala ni ka’u a soli Koya sa sega ni cala me mate.” Maciu 27:4.

Sa yaco na vakatutusa oqo baleta na nona rerevaka na i totogi e na soli vua e na siga ni Lewa. Na veika e na yacovi koya e a domobula kina ka sega ni rarawa se mosi na yalona ni a volitaki

Koya na Luve ni Kalou yalosavasava ka cakitaka na yalododonu ni Isireli. Sa vakakina ko Fero, e a rarawataka na nona cala ni sa raica na mate ca sa solia mai na Kalou me yaco e na nona matanitu. Ia a talaidredre tale ki na lewa mai lomalagi ni sa tarovi na mate ca. Ko ira kece oqo era rarawataka nai sau ni valavala ca, ka sega ga nai valavala ca.

Ia ni da sa solia na lomada me cakacaka yaco kina na Yalo Tabu, sa na yadra na noda lewa e loma. Eda sa na kila na kena dodonu kei na kena dokai na Nona lawa na Kalou, na yavu ni Nona matanitu mai lomalagi kei vuravura talega. “Na rarama dina sa lako mai ki vuravura, ka vakararamataki ira na tamata kecega.” Joni 1:9. Sa na vakararamataki na lomadra ka na vakatakilai mai na veika ni butobuto era vunitaka tu. Sa yavalati na yalo kei na vakasama. Na tamata i valavala ca sa qai raica na yalododonu i Jiova kei na kena rerevaki me na rairai e na mata i Koya e kila na lomana e na dela ni nona ca kei na nona dukadukali. Sa na raica rawa na loloma titobu ni Kalou, na marau ni bula savasava, kei na yalododonu, sa gadreva me vakasavasavataki, ka vakalesui tale ki na duavata kei Lomalagi.

Na masu i Tevita ni a sa i valavala ca oti sa vakaraitaka nai valavala dina ni kena rarawataki na i valavala ca. Na nona veivutuni sa rui titobu ka dina. A sega ni via vakaiulubaletaka na nona cala: - E sega ni masu e na nona via levea nai totogi sa tau. A raica ko Tevita na bibi ni nona i valavala ca; a raica na dukadukali ni lomana; e a cata na nona i valavala ca. E sega ni kerea walega me vosoti, a kerea talega me vakasavasavataki na lomana. E gadreva na marau ni bula savasava, — me vakalesui ki na veivinakati kei na duavata kei na Kalou. A qai kaya;

[26]

“Sa kalougata ko koya sa bokoci, na nona i valavala ca, ka sa buluti na nona caka cala.

Sa kalougata na tamata sa sega ni wilika vua ko Jiova na i valavala ca;

Ka sega na dauveivakaisini e na yalona.”

Same 32:1, 2.

“Ni lomani au mai, na Kalou, me vaka na nomuni yalololoma: Me vaka na kena levu ni nomu yalololoma mo ni bokoca laivi na noqu i valavala ca....

Ni'u sa vakatusa na noqu talaidredre: ka sa tu ga e mataqu e na veisiga na noqu i valavala ca....

Mo ni vakasavasavataki au e na isopi, ka'u na qai savasava: Vui au, ka'u na qai vulavula vakalevu ka vakalailai na uca vulavula....

Kemuni na Kalou, mo ni bulia e lomaqu na yalo savasava: Ka vakavouiya e lomaqu na yalo sa dei tiko.

Ni kakua ni vakasevi au mai na matamuni;

Ka mo ni kakua ni kauta tani vei au na nomuni yalo Tabu.

Mo ni vakasuka tale vei au na marau ni bula sa vu mai vei kemuni;

Ka mo ni tokoni au e na yalo sa gumatua tiko....

Mo ni vakabulai au, na Kalou, na Kalou ni noqu veivakabulai, mai na i sau ni dra.

E na qai seretaka vakadomoi levu na nomuni yalododonu na yamequ.”

Same 51: 1-14.

Na veivutuni dina vakaoqo sa rui ka dredre me yacova rawa na noda kaukauwa vaka-tamata. Ia ko Karisito walega e na rawati mai Vua na kaukauwa meda rawata kina, ni a sa lako cake ki lomalagi ko Koya, ka solia mai eso nai solisoli ki vei keda na tamta.

[27] E lewe vuqa era dau cala e na nodra nanuma e na kena rawati na bokoci ni valavala ca. Sa dauvakavuna na nodra gu ce me rawata na veivuke kei na kaukauwa sa maroroya tu na Karisito me solia vei ira. Era nanuma ni dodonu me ra veivutuni taumada me ra qai lako mai vei Karisito. Era vakabauta ni veivutuni e na qai bokoci rawa kina na nodra i valavala ca. Sa ka dina ni na dodonu meda veivutuni ni se bera na bokoci ni valavala ca. Ia sa dodonu meda kila na yalo walega sa bibivoro ka ramusu e na vakila na kena gadrevi nai Vakabula. E vakacava, sa dodonu li me waraka tiko nai valavala ca na nona veivutuni me sa qai rawa ni lako mai vei Karisito? E dodonu li ki na veivutuni me vakataotaka na nona lako mai nai valavala ca ki vua na i Vakabula?

Na i Vola Tabu e sega ni vakatavuvulitaka ni sa dodonu me veivutuni rawa na i valavala ca me qai muria na veisureti i Karisito, “Dou lako mai vei au, koi kemudou vakayadua ga sa oca ka colata

na i colacola bibi, ia ka'u na vakacegui kemudou.” Maciu 11:28. Na vinaka walega e rawati mai vei Karisito sa i koya e veituberi ki na veivutuni dina. E vakamatatataka ko Pita na tikina oqo e na nona vosa me baleti ira na Isireli ka kaya, “Ko koya sa vakaceceretaka na Kalou e na ligana i matau me Turaga kai Vakabula, me solia kina na veivutuni ki vei ira na Isireli, kei na vakabokoci ni valavala ca.” Cakacaka 5:31. E na sega ni rawa na veivutuni dina kevaka e na sega ni vakayadrati na noda lewa e loma e na yalo i Karisito, me vaka ga ni na sega talega ni rawa me bokoci na noda i valavala ca kevaka e sega na Karisito. Ko Karisito sa vu ni gagadre dodonu kecega. Ko Koya walega e na bucina e lomada na yalo ni cata na i valavala ca. Na gagadre vakaduaga ni dina kei na savasava e laurai e na noda bula, kei na noda kila ni da tamata i valavala ca sa i vakadinadina ni sa cakacaka yaco tiko e na noda bula na Yalo i Karisito.

E kaya ko Jisu, “Ia ni'u sa laveti cake mai vuravura, au na vakayarayarataki ira na tamata kecega ki vei au.” Joni 12:32. Sa dodonu me vakaraitaki vei ira na i valavala ca ni a mate ko Jisu e na vukudra, kei na noda vakaraici Koya na Lami ni Kalou e na kauveilatai mai Kalivari, e na vakararamataka e na noda vakasama na veika titobu ni veivakabulai, kei na Nona vinaka na Kalou e na kauti keda ki na veivutuni dina. E na Nona mai mate na Karisito e na vukudra na i valavala ca, sa vakatakila kina na loloma tawa vakamacalataki rawa. E na nona vakananuma na loloma oqo na tamata i valavala ca, sa na vakamalumalumutaka na yalona, vakasavasavataka na nona vakasama, ka solia na yalo ni vei- vutuni dina e na lomana.

E na so na gauna era sa dau maduataka na nodra i tovo ca na tamata, ka biuta na i vakarau ca eso era muria tiko, ka ra sega ni kila ni ra sa vakayarayarataki tiko yani vei Karisito. Ia e na veigauna era saga kina me vakavinakataka na nodra i tovo e na gagadre dina ni cakacaka dodonu, sa cakacaka yaco tiko ki na nodra bula na kaukauwa i Jisu. Era sega ni kila ni sa cakacaka tiko e lomadra e dua na kaukauwa, sa vakayadrati na nodra lewa e loma, ka vakavina-kataki na noda i tovo. Ia ni sa vakayarayarataki ira ko Jisu me ra raica na Nona kauveilatai, me ra raici Koya e lauvako e na vuku ni nodra i valavala ca, sa na qai veisautaki na nodra vakasama me ra talairawarawa ki na Nona lawa tabu na Kalou. Era sa na qai raica rawa na bula i valavala ca e tu vei ira kei na i valavala ca e vunitaki tu e lomadra. Era sa na qai vakatekivu me raica rawa eso na veika

[28]

talei me baleta na yalododonu i Karisito, ka ra na taroga, “A cava na i valavala ca, me mai kauwaitaka kina na loloma vaka loma-agi na nodra vakabulai ko ira era vakayacora tiko? Sai koya li na loloma oqo, sa mai vakavatukanataka ko Karisito ni a vakararawataki ka vakalialiai meda kakua kina ni rusa, ia meda rawata ga na bula tawa mudu?”

Sa rawa ki nai valavala ca me besetaka na loloma oqo, me tarova na nona vakauti vei Karisito. Ia kevaka e sega ni besetaka sa na vagolei ga na lomana vei Karisito. Na nona kila na loloma titobu ni veivakabulai oqo, sa na vakauti koya ki na ruku ni kauveilatai ka veivutunitaka na nona i valavala ca o koya e mai sotava kina na rarawa na Luvena lomani na Kalou.

[29] Na loloma vakalomalagi vata ga e cakacakataka tiko na nodra bula na veika era tu wavokiti keda, sa vosa tale tikoga e daidai ki na yalo ni tamata, ka sa vakauqeta tiko na lomadra me ra domona e dua na ka e sega ni tu vei ira. E na sega ni rawa ki na veika ni vuravura oqo me vakaceguya na lomadra. Sa cikeva tiko na yalo ni Kalou me ra solia vakatabakidua na lomadra me ra vakasaqara na veika walega e na solia vei ira na marau kei na vakacegu dina, - na loloma i Karisito, na marau ni bula savasava. E na veigauna kecega, sa vakayagataka tiko na veika e laurai kei na veika e sega ni laurai nai Vakabula me drete tani na nona vakasama na tamata mai na veimarau tawa yaga vaka vuravura ka vagolea ki na ka ni veivakalougatataki sa maroroya tu ko Koya me nodra.

Ki vei ira kece oqo sa wawa tiko na Karisito, ka kaya: “Ia me lako mai ko koya yadua sa viagunu. O koya sa vinakata, me mai gunuva walega na wai ni bula.” Vakatakila 22:17.

Ko iko ko sa gadreva e lomamu na ka vinaka cake ka sega ni solia rawa na vuravura oqo, mo kila ni sai koya oqo na domo ni Kalou ki na yalomu. Kerea Vua me solia vei iko na veivutuni dina. Me vakaraitaki Karisito vei iko e na Nona loloma levu, e na Nona bula savasava vakaoti sara. Meda vakanamata vei Jisu, ka raica na i valavala dina ni kena muri na lawa ni Kalou — a ya na noda loloma Vua na Kalou ka vaka kina vei ira na tamata. Na dauloloma, na veinanumi e a usutu ni Nona bula. Ni da sa vakaraici Koya tikoga e na veisiga, ka sa cilavi keda na Nona rarama na noda i Vakabula eda na raica rawa na noda sesewa, kei na noda bula i valavala ca.

Eda na vakadonui keda vakataki keda beka e na so na gauna me tautauvata kei Nikotimo. Eda kaya ni sa dodonu tiko na noda bula. Eda sa muria taucoko tiko na i vunau e tini ka nanuma ni sega ni yaga meda vakayalomalumalumutaki keda Vua na Kalou, me vakataka na tamata ca. Ia ni sa cilava na rarama i Karisito na lomada, eda na qai raica no noda dukadukali. Eda na raica na yalo ni kocokoco e tu vei keda, na noda veimecaki kei na Kalou, ka sa vakacacana na noda bula taucoko. Eda sa na qai vakadinadinataka ni noda yalododonu na tamata sa vaka walega na i sulu qele- qelewa, ia na dra talei i Jisu duadua ga e na vakasavasavataki keda mai na ka kecega sa sega ni dodonu, ka vakavouya na noda bula meda vakataki Koya.

[30]

Na serau walega ni nona i ukuuku na Kalou, kei na savasava i Karisito, sa rawa ni curu botea na yalo me vakavotuya ki na yalo ni tamata na mosi ni veika ca e tu kina, ka vakaluvaiwaletaka na carukaica kei na malumalumu ni tovo vakatamata. Sa na vakatakila na garogaro ca, na yalo ni veivakaisini kei na qeleqelewa ni veika e vosataki e na gusu. Na nona talaidredre na tamata i valavala ca, me vaka- waletaka na lawa ni Kalou sa vakaraitaki vua ka sa madua ka rarawa sara na lomana ni sa vakauqeta na yalo ni Kalou. Sa cati koya vaka i koya ni sa raica na i valavala dodonu ka savasava nei Karisito.

E na nona a raica na parofita ko Taniela na i serau ni agilosi a talai mai vua, e a rere ni sa kila na nona malumalumu kei na nona tawa kilikili A qai kaya ko koya, “Io sa sega ni vo vei au na kaukauwa: ia na noqu vinaka sa vuki me ca, ka sa yali vei au na noqu kaukauwa.” Taniela 10:8. Na yalo sa vakauqeti vakaoqo, e na cata na nona koko- koko, e na besetaka na nanumi koya vakataki koya, ia e na yalododonu walega i Jisu, e na vakasaqara me vakaitovotaki koya e na i vakarau savasava o koya e na dauvata kei na lawa ni Kalou kei na i valavala nei Karisito.

E kaya ko Paula, “e na veivakadonui sa yaco mai na vunau,” — e na cakacaka vakayago, — “au a sega ni cala;” Filipai 3:6, ia ni sa qai raica nai tovo vakayalo ni vunau sa kila ni tamata i valavala ca. Ni vakalewai e na i tovo vaka- yago ni vunau me vaka na nodra raica e na ka e taudaku na tamata e a sega ni valavala ca; ia ni sa raica sara na kena i balebale dina vakayalo, ka dikevi koya me vaka na Nona dikevi koya na Kalou, a cuva e na yalomalumalumu, me vakatusa

[31] na nona i valavala ca. E kaya ko koya, “Ia ka’u a bula ga e liu ni sa sega na vunau; ia ni sa lako mai na vosa ni vunau, sa bula tale na ca, ka’u sa qai mate kina.” Roma 7:9. Ni a raica nai tovo vakayalo ni vunau, a qai raica na lolovira ni valavala ca, ka yali sara na nona dokadokai koya.

Na Kalou e sega ni okati ira vata ga na i valavala ca; era duidui Vua me vaka ga na kedra duidui Vua na tamata: ia veitalia ga ke ra vakawaletaka na tamata eso na i valavala ca, e sega ga ni vakawaletaka e dua nai valavala ca na Kalou. E malumalumu ka vakatikina ga na vakalelewa ni tamata, ia na Kalou e dau vakalewa vakadodonu na ka kecega. Sa cati na daumateni, ka tukuni vua ni na tarovi koya mai lomalagi na nona i valavala ca, ka vakavuqa na kena sega ni vunauci na dokadoka, na nanumi koya vaka i koya kei na kocokoco. Ia sa i ira oqo na i valavala ca e cata sara na Kalou; ka ni ra veisaqasaqa kei na Nona dauloloma, kei na loloma sega ni qara nona ko ya ka tu vei ira na lewe i lomalagi - tawa bale. Ko koya ka bale ki na dua vei ira na i valavala ca bibi e na madua ka loma leqa ka gadreva na veivakabulai nei Karisito; ia na dokadoka e sega ni vinakata na veivuke, ka sa sogota kina na yalo mai vei Karisito, kei na veivakalougatataki levu ka lako mai me mai solia.

Na daukumuna na i vakacavacava ka masu vakaoqo, “Kemuni na Kalou, lomani au mai, koi au na tamata i valavala ca,” Luke 18:13, e a okati koya me dua na tamata ca sara, ka vakakina na nodra raici koya na tamata, ia e a kila na nona leqa ka lako mai Vua na Kalou e na madua kei na rarawa levu, ka kerea na Nona loloma.

Sa dolava na lomana me vakayacora kina na nona cakacaka ni loloma na Yalo ni Kalou, ka sereki koya mai na i vesu ni valavala ca. Na nona masu ni dokadoka na Farisi kei na nona vakadonui koya ga vakataki koya sa vakaraitaka ni sa sogota na lomana Vua na Yalo Tabu. E na Nona sa rui yawa mai Vua na Kalou, sa sega kina ni kila

[32] na nona dukadukali ni vakatauvatani kei na vinaka sara ni yalosava-

[33] sava va-Kalou. E sega ni gadreva na veivuke, ka sega ni soli kina vua e dua na ka.

Kevaka ko sa raica na nomu i valavala ca, kakua ni wawa mo vakavinakataki iko. E vuqa beka e daidai era nanuma ni ra sa rui lolovira ka sega ni rawa me lako vei Karisito. Ko nanuma ni ko na rawa ni vinaka e na nomu sasaga vakataki iko? “Sa vakatanitaka rawa li na kai Iciopea na kulina, se na lepate na kena tavutonotono?

Ke vakakina dou na qai rawata mo dou caka vinaka, koi kemudou ka dau cakava ga na ka ca.” Jeremaia 13:23. Sa tu duadua ga Vua na Kalou na noda i vukevuke. Meda kakua ni waraka meda vakauqeti e na dua na gauna vinaka meda qai yalosavasava. Eda na sega ni cakava rawa vakataki keda e dua na ka. Meda kauta ga mai vei Karisito na noda bula i valavala ca.

Me kakua ni vakaisini koya e dua e na nona nanuma ni Kalou, e na nona loloma levu kei na nona veivosoti, e na vakabula e dua na tamata ka besetaka na Nona i loloma soli wale. Na levu ni ca ni valavala ca e na rawa walega ni vakilai e na ka ka yaco mai na Kauveilatai. E na nodra nanuma na tamata ni sa rui loloma na Kalou ka na sega ni biuti ira tani na i valavala ca, sa dodonu me ra rai mada ki Kalivari. Ni sa sega tale ni dua na sala me vakabulai kina na tamata, ni kevaka e a sega nai soro oqo ke a sega tale ni dua na kaukauwa me sereki keda na kawa tamata mai na i valavala ca veivakarusai meda rawa ni dua vata tale kei ira mai lomalagi — ka sega ni vakaivotavota rawa e na i tovo ni bula vakayalo. E na vuku ni ka oqo e a colata kina ko Karisito na noda cala na tamata talaidredre ka vakararawataki e na vukuna na i valavala ca. Na Nona loloma, na Nona vakararawataki kei na Nona mate na Luve ni Kalou, era vakaraitaka kece na kena vakadomobula ni valavala ca, ka dusivaka ni na sega ni dua e dro tani rawa mai na kena kaukauwa, sega talega na vakanuinui ki na bula cecere, ka na rawa walega e na noda solia na yaloda ki vei Karisito.

O ira na yalo kaukauwa, era na dau vakaiulubale e na so na gauna e na vuku ni nodra i vakarau eso tale era lotu va- Karisito ka kaya, “Au tautauvata ga kei ira. Era sega ni uasivi vei au e na dau nanumi ira na tani, se na yalomalua, se na i tovo vinaka. Era lomana na marau kei na gagadre ca ni yago me vakataki au.” Era sa vakaiulubaletaka vakaoqo na nodra cala eso me ra vakaweleweletaka kina na nodra i tavi vakataki ira. Ia na i valavala ca kei na nodra malumalumu eso e sega ni rawa me vakaiulubale kina edua; baleta na Kalou e sega ni solia vei keda na i vakarau malumalumu vakatamata meda vakamurimuria. Na Luve ni Kalou tawa cala ga sa soli me noda i vakarau, ia ko ira era dau vakaiulubale walega e na nodra malumalumu eso era lotu sa dodonu cake me ra vakaraitaka na i vakarau ni bula cecere ni lotu va-Karisito. Ia kevaka e levu sara vakaoqo na nodra kila nai vakarau dodonu ni tamata lotu va-Karisito,

[34]

ka sega ni vakayacora, e na sega li ni levu cake na nodra i valavala ca? Ni ra sa kila na ka dina ka ra sega ga ni cakava.

Mo qarauna matua na lokuyara. Kakaua ni vakadaroya tiko na nomu biuta na nomu i valavala ca, ka vakasaqara na yalosavasava e na kaukauwa nei Jisu. E udolu vakaudolu era cala e na ka oqo, ka calata kina na nodra bula tawa mudu. Au na sega ni vosa eke e na lekaleka kei na veilecayaki ni noda bula; ia e tiko e dua na leqa rerevaki na leqa e sega tu ni kilai vakavinaka — a ya na noda lokuyarataka ni soli keda vakaoti ki na domo ni veisureti ni Yalo Tabu ni Kalou ka digitaka ga meda bula tiko e na i valavala ca; ia na lokuyara oqo e leqa rerevaki dina. Na i valavala ca, veitalia na kena lailai, kevaka e vakaweleweletaki e na veivakarusai dina ga. Na ka eda sega ni vakamalumalumutaka e na vakamalumalumutaki keda ka na vakavuna na noda rusa.

[35] Ko Atama kei Ivi erau a kaya e na lomadrau ni ka lailai walega na nodrau kania na vua ni kau e a vakatabuya na Kalou, me na yaco sara kina e dua na leqa rerevaki me vaka na vosa ni Kalou vei rau. Ia, na ka lailai oqo, sa i koya sara ga na nodrau talaidredre ki na Vunau tabu ni Kalou, ka vakavuna na noda tawase tani mai vua na Kalou, ka dolava na katuba vei Mate me kuitaki keda yani me vaka na dobui ni rarawa kei na tagi e vuravura taucoko. E na veitaba yabaki e a tubu cake tikoga e na noda vuravura na domo ni tagi yaso, o ira na veika buli kece era vakaulei e na levu ni rarawa kei na vutu baleta na talaidredre ni tamata. Sa kila sara vakataki koya ko Lomalagi na nona sa vukitani na tamata mai Vua na Kalou. Ko Kalivari sa i vakananumi veivakurabuitaki ni vakacaboisoro lagilagi e gadrevi me sorovaki kina na talaidredre ki na Vunau Tabu ni Kalou. Sa dodonu kina meda kakua ni nanuma ni ka lailai walega na i valavala ca.

Na talaidredre yadua, na vakawaletaki se na besetaki ni loloma soli wale i Karisito e na vakayacora tiko e dua na ka e lomamu; sa na vakaukauwataka na yalomu, vakamalumalumutaka na nomu lewa e loma, vakabuwawataka na nomu vakasama, ka na sega walega ni vakalailaitaka na nomu via soli iko, ia sa na dredre kina na nomu talairawarawa ki na veisureti loloma ni Yalo Tabu ni Kalou.

Lewe vuqa era via tabaka sobu tiko na leqa ni lomadra e na nodra nanuma ni rawa vei ira me ra na lewa nai valavala ca e na gauna ga era vinakata kina; ka vakawaletaka na veisureti ni loloma ka rawa me ra na rogoca tikoga. Era nanuma ni ra sa vakararawataka oti

na yalo ni loloma, e na rawa ga vei ira me ra veisautaka na nodra gaunisala. Ia na ka oqo e dau dredre sara ni vakayacori. Na ka e yaco tiko vua e dua, na ka e vulica e na nona gauna ni bula, sa moica na nona i tovo ka tarova na nona via muri Karisito.

Kevaka e dua wale mada ga na i tovo ca, se dua wale ga na gagadre ca, e dau maroroi tikoga, e na yaco me vakatawayagataka na kaukauwa kece ni tukutuku vinaka.

Na ka ca yadua e vakayacori e na vagolea tani na yalo mai Vua na Kalou. Na tamata e vakaraitaka ni sa kaukauwa na nona tawa vakabauta, ka sega ni bau kauwaitaka na dina, oya sa tamusuka tikoga na vua ni ka e kaburaka. E na i Vola Tabu e sega tale ni dua na i vakaro rerevaki e tiko kina me baleta na noda qitotaka na ca, me vaka na nona vosa na Vuku e na vukuna na tamata i valavala ca, “Ia e na i vau ni nona i valavala ca e na vesu kina ko koya.” Vakaibalebale [36] 5:22.

Ko Karisito sa vakarau tu me sereki keda mai nai valavala ca, ia e sega ni vakasaurarataka na lomada; ia kevaka e ia tikoga na i valavala ca, ka sa gole tabakidua ki na ca na lomada ka da sa sega ni gadreva me sereki, kevaka eda na sega ni vinakata na Nona loloma, a cava tale e na qai cakava? Eda sa vakarusai keda ga vakataki keda ni da sa nakita oti e lomada me biuta na Nona loloma. “Raica, oqo na gauna ni vinakati; raica, na siga ni bula edaidai oqo,” 2 Koronica 6:2. “E na siga oqo kevaka dou sa via rogoca na domona, kakua ni vakaukauwataka na yalomudou.” Iperiu 3:7, 8.

“Ni sa raica na ka e sau ko ira na tamata, ia sa raica na yalo ko Jiova.” 1 Samuela 16:7 - na yalo ni tamata vata kei na veisaqasaqa ni nona gagadre ni marau kei na rarawa, na nona dau yalokaukauwa ka lako sese, sa i koya na i tikotiko ni valavala ca kei na veivakaisini. E kila na nona vaka- nananu, na nona gagadre, kei na nona i naki. Lako Vua e na kena sa ca tu vakaoqo na nomu bula. Me vaka na dauvola Same, ni a dolava na lomana vei koya ka dau raica na yalo ka kaya, “Mo ni dikevi au na Kalou, mo ni kila na lomaqu; Mo ni vakatovolei au ka kila na nanuma ni lomaqu: Ka raica se sa dua na i tovo ca vei au. Ka tuberi au e na sala ni bula tawa mudu.” Same 139:23, 24.

Lewe vuqa era vakabauta na lotu me ka ga ni vakasama, era lotu ga vakarairai, ka sega ni vakasavasavataka na lomadra. Me nomu masu, “Kemuni na Kalou, mo ni bulia e lomaqu na yalo e savasava;

ka vakavouiya e lomaqu na yalo sa dei tiko.” Same 51:10. Mo vakavinakataka vakaidina na lomamu. Mo qacoya ka gumatuataka me vakasara ga ko na cakava kevaka sa voleka ni vakaleqai na nomu bula. Oqo e dua na ka mo na vakadodonutaka o iko ga kei na Kalou, ni na vakatau kina na nomu bula Tawa mudu. Na vakanuinui wale [37] tu ga ka sega ni caka kina e dua na ka e na vakavuna na nomu rusa.

Mo vulica na vosa ni Kalou ka masulaka. Me rawa kina ni vakaraitaka vei iko na vosa e tu e na vunau ni Kalou, kei na bula nei Karisito, na yavu dei ni bula savasava baleta, “ni sa sega e dua e na raica na Turaga kevaka e sega vua na ka oqo.” Iperiu 12:14. E na vakaraitaka na i valavala ca; ka vakaraitaka vakamatata na sala ni bula. Mo muria, me vaka sara ga e vosa tiko e na lomamu na Kalou.

Ni ko sa raica na vakaitamera ni valavala ca, ni ko sa raici iko e na kemu i tuvaki dina, kakua ni yalolailai. Ni sai ira ga na i valavala ca a mai mate e na vukudra ko Karisito me vakabulai ira. E sega na ka meda vakaveivinakati Koya kina na Kalou veikeda, io, na loloma veivakurabuitaki - Na Kalou ga, e na vuku i Karisito, “sa vakaveivinakatitaki vuravura vei koya.” 2 Koronica 5:19. E na nona loloma levu sa vakayarayarataki ira tiko na luvena daucakacala. E sega tale ni dua na tama se tina me dauvosota vakadede na caka cala kei na malumalumu ni luvedra me tautauvata kei na Nona vosoti ira na Kalou ka vakasaqara tiko me vakabula. Na nona veivosa ni yalayala kei na veivunauci, era cavuti kecega e na yalo ni loloma dina.

Ni sa lako mai ko Setani ka kaya vei iko ni ko sa rui tamata i valavala ca, tacake Vua na nomu i Vakabula, ka tukuna na Nona vinaka. Na ka duadua e na vukei iko mo rai ki na Nona i serau. Vakatusa na nomu i valavala ca ka tukuna vua na meca, “ni sa lako mai ki vuravura ko Jisu Karisito me vakabulai ira na tamata i valavala ca”, 1 Timoci 1:5, ka ni ko na vakabulai e na Nona loloma tawa yalani. E a tarogi Saimoni ko Jisu me baleti rau na lewe rua e rau a dinau. E dua e dinau ga vakalailai vua na nona Turaga, na kena i karua e dinau vakalevu sara. Ia e a vosoti rau ruarua; sa qai tarogi. Saimoni ko Karisito, se ko cei vei rau e lomani koya vakalevu cake na nona Turaga. A sauma ko Saimoni ka kaya, “ko koya sa levu cake na ka sa sereki vua.” Luke 7:43. Eda tamata i valavala ca sara, ia ko Karisito sa mate me rawa kina ni da vosoti. Na vinaka ni Nona veisorovaki sa rauta me da vakadonui kina e

na mata i Tamana. O ira ga e vosoti ira vakalevu, era na lomani [38]
Koya vakalevu cake, ka ra na tu volekati Koya e na nona i tikotiko
vakaturaga me ra vakacaucautaka na Nona loloma levu kei na Nona
veisorovaki lagilagi. Ni da sa kila dina sara na loloma ni Kalou, eda
na qai rawa ni kila vakavinaka kina na ca ni valavala ca. Ni da sa
raica na balavu ni sinucodo e a tukuci sobu mai vei keda, ni da sa
kila eso na ka e na cerecere ni i soro i Karisito e na vukuda e na
waicala na lomada e na vakavinavinaka kei na veivutuni. [39]

Vakatusa

“O koya sa ubia na nona i valavala ca e na sega ni tamata yaco: Ia ko koya sa vakatusa ka biuta e na lomani.” Vakaibalebale 25:13.

Na i vakarau me rawati kina na loloma ni Kalou e rawarawa, e dodonu ka matata. E sega ni gagadre ni Kalou me da vakararawataki keda e na dua na ka me da qai rawata kina na vakabokoci ni valavala ca. E sega ni yaga me da vakaocai keda e nai lakolako vakavulagi ni lotu ki Palesitani, se vakararawataka na yagoda me da vinaka kina e na matana na Kalou ni lomalagi, se bokoca na noda talaidredre, ia ko koya ga sa vakatusa ka biuta na nona i valavala ca e na lomani.

E kaya nai apositolo, “Dou veivakatusa vakai kemudou, ka veimasulaki mo dou vakabulai kina.” Jemesa 5:16. Dou vakatusa na numudou i valavala ca Vua na Kalou, ko Koya ga e rawa ni bokoca, ka veivakatusaitaka vakai kemudou na nomudou cala. Kevaka ko sa caka ca vua na wekamu se vua ka tiko tikivi iko, mo vakatusa vua, ka sa nona i tavi me vosoti iko sara ga. Mo qai kerea talega na veivosoti ni Kalou, ka ni wekamu ko caka ca vua e Nona tamata na Kalou, ni ko sa vakacacana ko sa i valavala ca Vua na nona Dauveibuli ka i Vakabula. Na cala ko ya sa kau cake ki na matana na Dautataro dina duabau, na noda Bete Levu, “sa dauveretaki e na ka kecega ko koya, ia ka sega na nona cala,” ko Koya “sa lomani keda rawa ni da sa malumalumu.” Iperiu 4:16, ka sa rawata me veivakasavasavataki mai na dukadukali kecega.

[40] Ko ira era se sega ni vakamalumalumutaka na yalodra Vua na Kalou e na vakatusai ni nodra ca, era se sega ni vakayacora na i matai ni ka e vinakati e na veivakadonui. Kevaka e da sa sega ni veivutuni dina, ka sa sega ni vakatusa na noda i valavala ca e na yalo malumalumu kei na yalo bibivoro, ka cata na noda i tovo ca, eda se sega ni vakasaqara dina na vosoti ni valavala ca. Kevaka e da se sega ni vakasaqara eda se sega ni kunea na veivakacegui ni Kalou. Na vuna taudua ga eda sega ni rawata kina na bokoci ni valavala ca aya ni da sega ni vakamalumalumutaka na lomada ka talairawarawa ki nai vakavuvuli dina.

Sa tu nai vakaro matata me baleta na ka oqo. Na vakatusai ni valavala ca e caka e na matana levu se caka taudua ga, e dodonu me ka ni yalo ka ka dina. Me kakua ni cikevi mai vua na i valavala ca. Me kakua ni caka vakasausa se vakawaletaki, se me vakasaurarataki mai vei ira era sega ni kila na cati ni valavala ca. Na vakatusa e caka mai na vu ni yalo e yacovi Koya na Kalou dauloloma. E kaya na Same 34:18, “Sa voleka ko Jiova vei ira sa ramusu na yalodra; ka sa vakabulai ira sa sadila na lomadra.”

Na vakatusa dina e dau muria na kena i vakarau e na veigauna kece, ka tusanaka sara ga nai valavala ca. E na caka beka ga Vua na Kalou; e na caka beka vei ira e vakayacori vei ira na cala; a cala raraba beka ka dodonu me vakatusai raraba. Ia na vakatusa kecega me matata ka tukuni sara ga na cala, me tukuni kina nai valavala ca ko cakava.

E na gauna i Samuela e ra a lako sese na Isireli mai Vua na Kalou. Era a tauca na vua ni nodra i valavala; ni sa yali na nodra vakabauta na Kalou, era sa sega ni raica na Nona kaukauwa kei na vuku me lewa na nodra vanua, era sa sega ni vakadinata ni rawa Vua me vakayacora na Nona cakacaka. Era a vuki tani mai Vua nai Liuliu levu kei vuravura ka vinakata me ra lewai me vakataka na veivanua tani. Ni ra sa bera ni kunea na vakacegu, era a cavuta na vakatusa dina oqo: “Ni keimami sa kuria na neimami i valavala ca kecega e na ca oqo, ni keimami sa kerea e dua na neimami tui.” 1 Samuela 12:19. Na i valavala ca sara ga ka vakaleqai ira tiko era a qai vakatusa. Na nodra a sega ni doka na vinaka ni Kalou sa vakararawataka na lomadra, ka tawasei ira mai Vua.

[41]

E na sega ni vakadonuya na Kalou na vakatusa kevaka e sega kina na veivutuni dina kei na veisau. Sa gadrevi me yaco eso na veisau dina e na bula; na ka kece e cata na Kalou me ra biu tani. Na ka oqo e na yaco kevaka sa rarawataki nai valavala ca. Na noda i tavi sa dusivaki oti tu vei keda, “Dou vui kemudou, dou vakasavasavataki kemudou; kauta tani e mataqu na nomudou i valavala ca; dou kakua ni caka ca; vulica na caka vinaka; segata na lewa dodonu; vukei koya sa vakasaurarataki, dou ia na lewa e na vukuna na luve ni yali, kei na dautataro e na vuku ni yada.” Aisea 1:16, 17. “Ke sa vakasuka na tamata ca na kena i vakadinadina, ka vakasuka talega na ka sa butakoca ka sa muria na vunau ni bula, ka sega ni cakava na ka ca; e na bula vakaidina ko koya, e na sega ni mate.” Isikeli 33:15. E kaya

ko Paula me baleta na vakatusa, “Na nomudou vakararawataki vaka na loma ni Kalou, ni sa vakatubura veikemudou na gugumatua! io na vakasavasavataki kemudou, io, na cudru, io na rere, io na gagadre vakalevu, io na lomakatakata, io na via sauma na ca. E na ka kecega dou sa vakadinadinataka ni dou sa sega ni cala e na ka ko ya.” 2 Koronica 7:11.

Ni sa vakamatea na dikevi ni veika vakayalo na i valavala ca, ko koya ka caka ca tiko sa sega ni raica na ca ni nona i tovo ka sega talega ni vakila na bibi ni ca sa vakayacora. Kevaka e na sega ni solia na lomana ki na veisureti ni Yalo Tabu, sa na buwawa tu ga vua na nona i valavala ca. Na nona vakatusa e na sega ni dina. Na nona vakatutusa e vakaiulubaletaka tikoga kina na ka e cakava, ka kaya kevaka a sega na ka ko ya ke a sega ni cakava na ka sa cala tu kina.

E rau a sinai e na madua kei na rere ko Atama kei Ivi ni rau kania oti na kau vakatabui. Nai matai ni nodrau vakanananu aya me rau na ulubaletaka vakacava na nodrau i valavala ca, ka dro bula mai nai totogi rerevaki ni mate. Ni sa taroga na Kalou na vu ni nodrau i valavala ca, a sauma ko Atama, e na nona beitakana cala Vua na

[42] Kalou ka vaka

kina vei koya na nona i tokani. “Na yalewa ko ni a solia me keirau tiko kaya, ko koya ga sa solia vei au na vua ni kau, ka’u a qai kania.” Na yalewa e a beitaka na gata ka kaya, “Sa vosa vakaqaseqase vei au na gata, au a qai kania.” Vakatekivu 3:12, 13. A cava ko a bulia kina na gata? A cava ko a vakatara kina vua me lako mai ki Iteni? Oqo na veitaro era umani koto e na nona i ulubale ni valavala ca, ka beitaka Vua na Kalou na nodrau bale.

Na yalo ni vakadonui koya vaka i koya a vu mai vua na tama ni lasulasu, ka sa tiko vei ira kece na luve i Atama. Na vakatusa vakaoqo e sega ni vakavuna na Yalo Tabu, ka na sega ni vakadonuya na Kalou. Na veivutuni dina e na tubera na tamata me colata ga na nona cala, ka na sega ni veivakaisini se lasu e na nona vakatusa. E na vakataka na daukumuna nai vakacavacava, ni sega mada ga ni rai cake ki lomalagi, e na kaya ga, “Kemuni na Kalou, moni yalololoma vei au nai valavala ca.” Ko ira kece era vakaraitaka vakaoqo na nodra cala, era na vakadonui. Ni ko Jisu e na sorovaka na Nona dra e na vukuna na tamata sa veivutuni dina.

Nai vakaraitaki ni veivutuni dina kei na yalomalumalumu era tu e na Vosa ni Kalou era vakatakila na yalo ni vakatusa ka sega kina

nai ulubale ni valavala ca, se na vaka- donui koya vakai koya. Ko Paula a sega ni saga me vuni- taki koya; a vola na nona i valavala ca me vaka e dua nai yaloyalo butobuto sara, ka sega ni tovolea me vakalailaitaka na nona cala. E kaya, “A ra lewe vuqa era sa lotu au a sogolati ira e navale ni veivesu; ni ra sa lesi au kina na bete levu; ia ni ra sa vakamatei, ka’u sa kaya me vakakina. Ia ka’u a cudruvi ira vakavuqa e na veivale ni lotu kecega. Ka vakasaurarataki ira me ra biuta na lotu, ia ni’u sa cudru vakalevu sara vei ira, au a vakacacana talega ki na vei koro tani.” Cakacaka 26:10, 11. A sega ni bera me tusanaka, “Ni sa lako mai ki vuravura ko Jisu Karisito me vakabulai ira na tamata i valavala ca; ia ko au, ka’u sa uasivi cake vei ira.” 1 Timoci 1:15. [43]

Na yalo sa kavoro ka malumalumu, ka sa vakacegui e na veivutuni dina, e na doka na loloma ni Kalou kei nai sau kei Kalivari. Ia ko koya sa veivutuni dina e na kauta kece mai na nona i valavala ca e na mata ni Kalou me vaka ga na nona vakatusa na gone tagane vua na tamana dauloloma. Sa volai, “Kevaka eda sa vakatusa na noda i valavala ca, sa yalodina ka yalododonu ko koya me bokoca na noda i valavala ca, ka vakasavasavataki keda mai na ka kecega sa sega ni dodonu.” 1 Joni 1:9. [44]

[45]

Na Soli Ni Yalo Vei Karisito

E kaya na vosa ni yalayala ni Kalou, ‘Ia dou na golevi au ka kunei au, ni dou sa golevi Au sara mai na vu ni lomamu- dou.’ Jeremaia 29:13.

Me soli vakaoti na yalo Vua na Kalou de sega ni rawa na veisau o koya e na vakayacori keda me da vakataki Koya. E na vuku ni tovo ni bula e da sa tawase tani kina mai Vua na Kalou. Ia na Yalo Tabu sa vakamacalataka vakaoqo na keda i tuvaki: “Mate tu e na caka cala kei na i valavala ca.” Efeso 2:1, “sa mate taucoko na ulumu, ka sa malumalumu taucoko na lomamu,” “sa sega kina na tikina e bula.” Aisea 1:5, 6. Eda sa vesuki vakaukauwa e na vere nei Setani, “ni sa vakabobulataki ira ko koya me vaka na nona lewa.” 2 Ti- moci 2:26. Sa gadreva na Kalou me vakabulai keda ka vaka- lalagataki keda. E na rawa wale ga oqo e na veisau ni bula, na kena vakavoui ni tovo taucoko, ka soli keda vakaoti ki Vua.

Na kena vakamalumulumutaki ni yalo, na soli ni ka kece ki na lewa ni Kalou, sa ka ni sasaga kaukauwa, ia sa dodonu me soli taumada na yalo Vua na Kalou ni sa bera ni vakavoui e na i valavala savasava.

Na matanitu ni Kalou e sega ni vaka na kena i rairai e vakaraitaka ko Setani, me tauyavutaki tu e na leca I ka, kei na lomaqa. Sa vakauqeta na vakasama kei na lewa e loma. “Dou mada mai, me tou veivosaki vata,” sa i koya na Nona veisureti na Dauveibuli vei ira ka bulia. Aisea 1:18. E sega ni vakasaurarataka na lomadra na i bulibuli ni Ligana na Kalou. E na sega ni taura e dua e sega ni soli koya vakaoti ka vakaidina. Na lomasoli e caka e na voraki sa [46] na tarova na cakacaka ni veisau dina e na vakasama kei na i tovo; ka sa na qai yaco na tamata me vaka e dua na ka walega. E sega ni o koya oqo na Nona i naki na Dauveibuli. A nona i naki ki na tamata, o koya na ka uasivi taudua e na veika kece a bulia, me yacova na i vakatagedegede toro cake. A viritura e matada nai sausau ni kalougata o koya e gadreva me kauta mai vei keda e na vuku ni Nona loloma. Sa sureti keda kina ko Koya me da solia na lomada

Vua, ka me cakacaka yaco kina vei keda. Sa vakatau vei keda me da solia na lomada Vua, ka me cakacaka yaco kina vei keda. Sa vakatau vei keda me da digitaka se da vinakata na lalaga mai na i vesu ni valavala ca ka vakai votavota vata e na veisereki lagilagi kei ira na luve ni Kalou.

E na noda soli keda Vua na Kalou, sa dodonu me da biuta laivi taucoko sara na veika e na tawasei keda mai Vua. Sa i koya oqo e kaya kina na i Vakabula, ‘Sa vakakina, ko koya yadua vei kemudou sa sega ni biuta na nona ka kecega, sa sega ni rawa me noqu tisaipeli.’ Luke 14:33. Na veika kece e vagoalea tani na yalo mai Vua na Kalou sa dodonu me biu laivi. E ra lewe vuqa era sa vakalou ki na nodra i yau. Na lomana na i lavo kei na vinakata na i yau sa vaka e dua na senicodo koula e vesuki ira vata kei Setani. Na rogo kei na veidokadokai vakavuravura era vakalou kina e so tale. Na bula ni nanumi koya vaka i koya kei na vakasavuliga sa yaco me nodra kalou ko ira tale eso. Sa dodonu me tamusuki na i vesu kece oqo. E sega ni rawa meda Nona na Kalou vakaveimama, ka veimama ki vuravura. Eda na sega ni Luve ni Kalou, vaka vo ga kevaka eda sa Nona vakaoti.

Eso na tamata era nanuma me ra qarava na Kalou, era qai vakararavi ga ki na ka era rawata vaka i ira me muria kina na Nona i vakaro, me ra vakaitovotaki ira e na i valavala dodonu me ra rawata kina na bula. E sega sara ni bau vakayavalati na lomadra me vakasamataka vakatitobu na loloma i Karisito, ia era sa tovolea me muria na i tovo ni bula ni tamata lotu va-Karisito me vaka e vakarota na Kalou, me nodra kina ko Lomalagi. Na lotu vakaoqo sa sega ni yaga. Ni tiko ko Karisito e na loma ni tamata, e na vakasinaiti na bula e na Nona loloma, e na marau ni dau veivosaki kei Koya e na masu, e na duavata sara kei Koya; kei na dauvakananumi Koya sa na guilecavi koya vaka i koya kina na tamata. Na loloma vei Karisito sa na yaco me i vurevure ni cakacaka. Ko ira era vakila na loloma uasivi ni Kalou e ra sega ni beca e dua na i lesilesi va-Kalou e ra kacivi kina, se cakacaka toro sobu, se gadreva na i vaka- tagedegede lolovira. Ia era bolea ga me vakayacora vaka- vinaka sara na lewa ni nodra i Vakabula. E ra solia na ka taucoko e na lomadra dina ka vakaraitaka na nodra marau e na talei ni ka era sa vakasaqara. Kevaka e sega na loloma titobu oqo, sa na ka ni vosa walega na vakabauti Karisito, e na tawa yaga, ka veivakaocai walega.

[47]

Ko nanuma li ni sa rui ka levu me soli vakadua na ka taucoko vei Karisito? Taroga mada e lomamu na taro oqo, “A cava sa solia e na vukuqu ko Karisito?” Na Luve ni Kalou e a solia kece vakadua na Nona bula, na Nona loloma kei na vakararawataki me rawa kina vei keda na bula. E na qai rawa li vei keda na ka wale ka beci, e na vuku ni loloma vakaitamera oqo me da qai bureitaka tiko na lomada mai Vua? E na veitiki ni gauna yadua ni noda bula e da sa vakaivotavota tiko e na kalougata ni Nona loloma, e na vuku gona ni ka oqo eda sa sega kina ni dikeva rawa na ca levu kei na rarawa eda a vakabulai mai kina. Sa rawa li ni da sa raici Koya ka suaki e na vuku ni nodai valavala ca, meda qai vakawaletaka tikoga na Nona loloma levu kei na Nona veisorovaki? Ni raici na Nona bula vakaloloma na Turaga vakaiukuuku, sa dodonu li me da vosakudrukudru kevaka e da rawata na bula e na vuku ni veika rarawa kei na veivakalolovirataki?

[48] E dauvakaqo na nodra vakatataro eso na yalo e viavia- levu, “A cava me’u vakamalumulumutaki au kina ni’u se bera ni vakadinadinataka rawa ni sa lomani au na Kalou?” Au sa dusimaki Karisito vei iko. A sega na Nona cala, ka qai vakauasivi cake ni Luve ni Tui kei Lomalagi; ia e na vuku ni tamata, a okati kina me i valavala ca. ‘Ka sa wili vata kei ira na dautalaidredre, ka sa colata ko Koya na nodra i valavala ca na lewe vuqa, ia e na vukudra na dau- talaidredre sa ia na veimasulaki.’ Aisea 53:12.

A cava eda laiva e na noda soli keda vakaoti? Na yalo i valavala ca, me vakasavasavataka rawa. Ia e ra qai nanuma ga na tamata ni sa rui ka dredre me da laiva na ka kecega! Au madua ni’u rogoa na nodra veivosakitaka, ka’u madua sara talega me vola.

E sega ni naki ni Kalou meda laiva e dua na ka e yaga me tauri dei toka. E na veika kece e cakava sa nanuma tikoga na nodra vinaka na Luvena. Vei ira era sega ni digitaki Karisito sa dodonu me ra kila ni sa tu Vua na ka vinaka cake me solia vei ira mai na ka era sa vakasaqara tiko vakataki ira. Sa vakaleqa na yalona na tamata e na nona cakacaka ka vakasama ga vaka i koya ka sega ni vakatautaka Vua na Kalou. E sega sara ni dua na marau e kune e na gaunisala e vakatabuya ko Koya taudua ga sa kila ka lewa na nodra vinaka na i bulibuli ni Ligana. Na nodra gaunisala na dautalaidredre sa gaunisala ni rarawa kei na rusa.

Sa cala sara kevaka e nanumi ni Kalou e marau me raica ni ra rarawa na Luvena. Ko lomalagi taucoko e taleitaka me ra marau na

tamata. Na Tamada vakalomalagi e sega ni sogota na gaunisala ni marau vua e dua na i bulibuli ni Ligana. Ia sa vakasalataki keda ga me cata na veika e na kauta mai na rarawa kei na yalolailai ka na sogota vei keda na katuba ni noda marau ki lomalagi. Na i Vakabula kei vuravura sa lomani ira na tamata e na kedra i tuvaki kecega na nodra gagadre kece, na dukadukali kece, na malumalu- mu kecega, ia e na sega walega ni veivakasavasavataki mai na i valavala ca ka solia na veivakabulai e na vuku ni Nona dra, e na vakaceguya talega na gagadre ni yalodra era via vuata na Nona i colacola. Na nona i naki me solia na marau kei na vakacegu ki vei ira kece era lako mai Vua, ka gadreva na madrai ni bula. E vakaroti keda me da muria ga na veika e na tuberi keda ki na i kabakaba cecere ni vaka- cegu o koya era na sega ni yacova rawa na talaidredre. Na bula marau dina sa i koya na tiko nei Karisito e na lomada, na i nuinui ni lagilagi.

[49]

E lewe vuqa era taroga, “Au na solia vakacava na yaloqu Vua na Kalou?” Ko gadreva mo soli iko Vua, ko bobula ki na vakatitiqa ka vesuki e na nomu i tovo ni bula i valavala ca. Na nomu vosa ni yalayala sega ni vakayacori kei na nomu bolebole ko dau sega ni rawata sa vakamalumalutaka na lomamu ka vakavuna mo nanuma ni sa sega ni rawa Vua na Kalou me vakadonui iko. Sa sega ni yaga mo datuvu kina. E dodonu mo kila na kaukauwa dina ni lewa. Ogo na kaukauwa ka cakacaka tiko e na bula ni tamata, na kaukauwa ni vakatulewa kei na digidigi. Sa vakatau na ka kecega ki na lewa dodonu. Na galala ni digidigi sa solia na Kalou vua na tamata ka sa nodra i tavi me ra vakayagataka. Ko sega ni veisautaka rawa na lomamu, ko sega ni rawata vakataki iko me vagolea Vua na Kalou na kena veigagadre; ia sa rawa ga mo digitaka mo qaravi Koya. Ko sa rawa ni solia Vua na nomu lewa; e na qai cakacaka e na lomamu ko Koya mo vinakata ka cakava na ka e vinaka Vua. Sa na qai vagolei na nomu bula taucoko me vakarorogo ki na bula i Karisito; na nomu gagadre kece sa na kele vakadua Vua, na nomu vakasama era na duavata Kaya.

E na kena vakayagataki vakadodonu ni lewa, sa na veisau vakaoti kina na nomu bula. Ni ko sa solia na nomu lewa vei Karisito ko sa soli iko ki na kaukauwa e uasivi cake mai na vei tikotiko vakaturaga kei na kaukauwa kecega. Ko na rawata na kaukauwa mai cake me vakataudeitaki iko, ia ni ko sa soli iko tiko vakaoqo Vua na Kalou sa na vakayacori iko mo bula tiko e na bula vou, io na bula ni vakabauta.

[50]

Na Vakabauta Kei Na Vakadonui

Ni sa vakauqeti na nomu lewa e loma e na Yalo Tabu, ko sa na qai raica rawa na ca ni valavala ca, na kena kaukauwa, na kena veivakararawataki, na kena veivakacacani, ko sa qai raica me vaka e ka sevaki e matamu. Ko sa kila ni valavala ca sa tawasei iko mai Vua na Kalou, ka ko sa bobula tiko e na kaukauwa ni ca. Na levu ga ni nomu saga mo drotaka, na levu talega ni nomu kila na tawayaga ni nomu sasaga. Na nomu gagadre era dukadukali, na lomamu e ca. Ko sa raica ni nomu bula sa vakasinaiti e na kocokoco kei na i valavala ca. Ko gadreva mo vosoti, mo vakasavasavataki. Na duavata kei na Kalou, ka vakataki Koya — A cava mo cakava mo na rawata kina?

Ko gadreva na vakacegu, na veivosoti nei Lomalagi, na vakacegu kei na loloma e na yalomu. Na i lavo e sega ni volia rawa, na vuku e sega ni rawata, na yalo malua e na sega ni yacova, ka sega sara ni rawa ni ko nuitaka na nomu sasaga ga mo rawata kina. Na Kalou sa yalataka vakailoloma vei iko “Ka segai e na i lavo se nai voli,” Aisea 55:1. Sa rawa ni nomu kevaka walega ko dodoka yani na ligamu ka taura. E kaya na Turaga, “ke sa vaka na ka kulakula na nomudou i valavala ca, sa na vulavula me vaka na uca vulavula, ke sa damu vakula sa na vaka vutika ni sipi.” Aisea 1:18. “Au na solia talega vei kemudou na yalo vou, io ka’u na vakacuruma ki na lomamudou na yalovou.” Isikeli 36:26.

[51] Ko sa vakatusa na nomu i valavala ca, ka biuta tani sara mai na lomamu. Ko sa nakita mo soli iko vua na Kalou. Lako sara ga oqo Vua, ka kerea Vua me vuya laivi na nomu i valavala ca, ka solia vei iko na yalo vou. Mo vakabauta ni sa vakayacora oqo ko Koya me vaka na ka sa yalataka. Oqo na i tukutuku e a vakatavuvulitaka ko Jisu e na Nona tiko voli e vuravura, ni solisoli ni Kalou ka yalataka vei keda, sa dodonu meda vakabauta ni sa noda, ka da sa taukena dina. Sa dau vakabulai ira na tamata ko Jisu mai na nodra tauvimate e na gauna era vakabauta kina Nona kaukauwa ni veivakabulai, e dau vukei ira mai na ka era raica rawa, ka sa vakauqeti ira me ra vakadinati Koya e na veika era sa sega ni raica rawa ka tuberi ira me

ra vakabauta na Nona kaukauwa me bokoca na i valavala ca. Oqo sa tukuni vakamatata e na nona a vakabulai na tamata tauvi paralasi, “ia mo dou kila kina ni sa rawata na Luve ni tamata e vuravura me bokoca na i valavala ca, (sa qai kaya ko Koya vua sa tauvi paralasi). Mo tu cake, ka kauta na nomu i mocemoce, ka lako ki na nomu vale.” Maciu 9:6. Sa vakatalega kina ko Joni na dauveivakalotutaki sa kaya, e na nona tukuna tiko na cakacaka mana i Karisito, “ia sa volai oqo, mo dou vakadinata ni sa Karisito ko Jisu, na Luve ni Kalou; ia mo dou rawata na bula e na Yacana, ni dou sa vakabauta.” Joni 20:31.

Mai na i tukutuku matata sa volai tu e na i Vola Tabu me baleta na Nona dau vakabulai ira na tauvimate, eda vulica rawa kina na veika eso e na noda vakabauti Koya me baleta na bokoci ni valavala ca. Me da raica mada na i talanoa ni tamata tauvi paralasi mai Peciseita. Na tamata vakaloloma oqo sa sega na nona i nuinui. E a tauvimate tu e na tolusagavulu ka walu na yabaki. Ia e kaya vua ko Jisu, “Tu cake, taura cake na nomu i mocemoce, ka lako.” A rawa ni kaya na tauvimate, “Turaga, kevaka sa rawa mo ni vakabulai au, au na muria na Nomuni vosa.” Ia, e sega ni vakakina, sa vakabauta ko koya na vosa i Karisito, vakabauta ni sa vakabulai, ka sa vakatovolea sara me lako; a nakita me lako, a qai lako sara. Sa muria na Vosa i Karisito ka sa solia na Kalou na kaukauwa. Sa qai vakabulai ko koya.

Ko sa i valavala ca vakakina. Ko na sega ni rawa ni sorovaka na nomu i valavala ca ko sa vakayacora oti, ko sa sega ni rawata mo veisautaka na lomamu ka vakasavasavataki iko. Ia na Kalou sa yalataka me vakayacora kece oqo vei iko e na vuku i Karisito. Ko sa Vakabauta na vosa ni yalayala oqo; ko sa vakatusa na nomu i valavalaca ka soli iko Vua na Kalou. Ko sa lewa mo qaravi Koya. Me vaka ga na nomu dina e na veika oqo sa na vakayacora vakatalega kina vei iko na nona vosa na Kalou. Kevaka ko sa vakabauta na vosa ni yalayala — vakabauta ni ko sa vosoti ka vakasavasavataki, na Kalou sa vakayacora na cakacaka ka ko sa vakabulai me vaka ga na Nona solia na kaukauwa vua na tauvi paralasi me lako e na nona vakabauta ni sa vakabulai. Sa na vakayacori vakakina vei iko kevaka ko vakadinata.

[52]

Kakua ni waraka mo qai vakila ni ko sa vakabulai, ia mo kaya, “au sa vakadinata, ni sa vakakina, sega ni baleta ni’u sa vakila, a vuna ga ni sa yalataka tu na Kalou....”

Sa kaya ko Jisu; “A ka kecega dou sa kerea ni dou sa masu, dou vakadinata ni dou sa rawata, e na qai nomudou ga.” Marika 11:24. Sa koto e dua na i vakarau e na vuku ni vosaniyalayala oqo, aya me da masu me vaka na lewa ni Kalou. Ia sa lewa ni Kalou me vakasavasavataki keda mai na noda i valavala ca, ka meda yaco me luvena, ka rawa meda bula e na bula savasava. Sa rawa meda kerea Vua na ka ni veivakalougatataki oqori, ka vakabauta ni da na rawata, me vakavinavinakataki na Kalou ni da sa rawata. Sa noda kalougata me da lako vei Jisu ka vakasavasavataki, ka me da tu doudou e na mata ni vakaro ka sega ni madua se rarawa. “O koya oqo era sa sega kina ni lewai me cudruvi ko ira era sa tu vata kei Karisito Jisu, era sa sega ni muria tiko na i tovo vakayago, era sa muria ga na Yalo Tabu.” Roma 8:1.

[53] Mai na gauna oqo ko sa sega ni nomu vakataki iko, ko a sa voli e na i voli, “dou a sega ni voli e na veika e caca wale, e na siliva se koula, e na dra talei ga i Karisito me vaka na Lami sa sega ni ca e dua na tikina.” 1 Pita 1:18, 19. E na i vakaraitaki rawarawa ni vakabauta na Kalou vakaoqo, na Yalo Tabu sa solia e dua na bula vou kina lomamu. Ko sa vaka e dua na gone sucu vou e na matavuvale ni Kalou, ka sa lomani iko me vaka sa lomana na Luvena.

Ia oqo ni ko sa soli iko vei Jisu, kakua ni suka ki muri, kakua ni lako tani mai Vua na Kalou, e na veisiga yadua mo kaya, “Au sa nei Karisito, au a sa soli au Vua,” ka kerei Koya me solia vei iko na Nona Yalo Tabu ka maroroi iko e na Nona loloma. Me vaka na nomu sa soli iko Vua na Kalou, ka vakabauti Koya, ko sa yaco mo luvena, ia mo bula e na Vukuna. E kaya na i Apositolo, “Ia ni dou sa vakabauti Karisito Jisu na Turaga, mo dou ia tiko na i valavala sa vinaka Vua.” Kolosa 2:6.

Eso era nanuma, ni dodonu me ra vakatovolei mada, me rawa ni ra qai vakadinadinataka kina Vua na Kalou ni sa veisau na nodra bula; ni bera ni ra taura na Nona veivakalougatataki. Ia sa rawa ni nodra sara ga oqo na veivakalougatataki ni Kalou. Sa dodonu me tu vei ira na Nona yalololoma, na yalo i Karisito me vukea na nodra malumalumu, kevaka e sega era sa sega ni vorata rawa na ca. Sa taleitaka ko Jisu me da lako mai Vua, e na i tuvaki ni bula eda

tu kina, sinai e na i valavala ca, malumalumu ka dau vakararavi. Meda lako mai Vua e na noda malumalumu taucoko, e na noda sesewa, e na noda bula i valavala ca ka cuva e yavana e na yalo ni veivutuni. Sa Nona i ukuuku me viribaiti keda e na Ligana dauloloma, me vakabula na noda mavoa, ka vakasavasavataki keda mai na dukadukali kecega.

Oqo na vanua era vakacalai kina e udolu, era sega ni vakabauta ni ko Jisu e vosoti ira sara ga vaka tamata yadua. Era sega ni tauri Koya na Kalou e na Nona Vosa. Na kalougata sa soli ki vei ira yadua me ra kila ni veivosoti nei Jisu e rabailevu ka soli wale ki na tamata i valavala ca kecega. Biuta laivi na vakanananu cala ni sega ni nomu na veivosa ni yalayala ni Kalou. Sa nodra ko ira yadua sa veivutunitaka na nodra i valavala ca. Na kaukauwa kei na loloma sa vakarautaki e na vuku i Karisito, era na kauta mai na agilosi dauveiqaravi ki vei ira yadua na tamata vaka- bauta. E sega ni dua e rui valavala ca me sega ni kunea na kaukauwa, na savasava, kei na yalododonu i Jisu, o koya ka mate e na vukudra. Sa wawa tu ko Koya me luvata tani mai vei ira ka vakacacani tu e na i valavala ca na nodra i sulu dukadukali me ra bula ka kakua ni mate.

[54]

Na Kalou e sega ni saumi keda me vaka na noda veisau- saumi vaka tamata. Na Nona vakanananu era sa vakanananu ni loloma kei na dauvosota vakadede. E a kaya, “me biuta mada na nona i tovo na tamata ca, kei na nona vakanananu na tamata daucaka cala, ka me lesu mai ko koya vei Jiova, e na yalololoma vua, io, vei koya na noda Kalou, ni na gugumatua ni lomana.” Aisea 55:7. “Au sa vakasea- vutaka na nomu talaidredre me vaka na o loaloa, kei na nomu i valavala ca me vaka na o.” Aisea 44:22.

“Ni’u sa sega ni vinakata na nona mate e dua na tamata sa mate, sa kaya na Turaga ko Jiova, o koya oqo mo dou saumaki mada mai, mo dou bula.” Isikeli 18:32. Ko Setani sa vakarau tu me butakoca laivi taucoko na veinuinui vinaka kei na veirama lalai kece mai na yalo; io mo kakua sara ni laivi koya me cakava oqo. Kakua sara ni vakarorogo vua na dauveitemaki, ia mo kaya ga, “Sa mate ko Jisu me rawa vei au na bula. Sa lomani au ko Koya, ka sega ni nona lewa me’u rusa. Sa tiko e dua na Tamaqu vakalomalagi dauloloma, io e dina ga ni’u sa vakacacana na Nona loloma, ka sa vakatawayagataka na ka ni veivakalougatataki e solia vei au, au na cavutu, ka lako vei Tamaqu ka’u na kaya vua, ’Au sa i valavala ca ki lomalagi, vei

kemuni talega, ka'u sa sega kina ni yaga me'u vakatokai tale me luvemuni: lesi au me'u vakataka e dua na nomuni tamata sa voli na nona cakacaka," Luke 15:18, 19. Na vosa vakatautauvata oqo e na vakaraitaka vei iko na nodra vakadonui ko ira era sese tu: "Ia ni sa yawa sara, sa raici koya ko tamana, a sa lomana, ka cici, ka mokota, ka reguca." Luke 15:20.

[55] Na bibi kei na veilauti ni vosa vakatautauvata oqo e sega ga ni vakamacalataka rawa na loloma sega ni vaka i yalayala ni Tamada vaka lomalagi. Sa vakaraitaka na Kalou e na gusuna na nona parofita: "Ia ka'u sa lomani iko e na loloma sa sega ni mudu: O koya oqo ka'u sa vakadedetaka kina na loloma vei iko." Jeremaia 31:3. Ni sa yawa sara na tamata i valavala ca mai na vale nei Tamana, ka vakayalia na nona i yau e na dua na vanua tani, sa lomani koya vakalevu tikoga na Tamana vakalomalagi. Na vakayadrati ni yalo me lesu Vua na Kalou, sa i koya na kaci loloma ni Nona Yalo Tabu. Sa sureta, kerea, ka vakayararataki koya tiko sa lako sese me lesu Vua na Tamana yalololoma.

E na kena sa tu e matamu na veivosa ni yalayala talei mai na i Vola Tabu, ko na laiva mo vakatitiqa tikoga? Ko vakabauta li e na nona sa gadreva me lesu mai na i valavala ca, me biuta vakadua na nona cala, e qai tarovi Koya vaka- ukauwa na Kalou e na nona mai via cuva e yavana e na yalo ni veivutuni dina? Biuta laivi vakadua na vakasama vakaoqo. E sega ni dua na ka e na vakamavoataka cake vakalevu na yalomu me vaka na nomu nanuma tiko vakaoqo na Tamada vakalomalagi. E cata ko Koya na i valavala ca, ka soli Koya e na yago i Karisito me rawa kina ni ra bula ko ira kece era vinakata, ka nodra na kalougata tawa mudu e na matanitu vakai ukuuku. A vosa matau cava tale me vakayagataki me vakamacalataka na Nona loloma vei keda? E kaya ko Koya, "E dua li na yalewa me guilecava na luvena sa sucu, me kuani lomana na luve ni ketena? io, e na guilecava beka. ia ko au ka'u na sega ni guilecavi iko." Aisea 49:15.

Ta cake, io kemuni sa vakatitiqa tiko ka rere ni sa bula tiko ko Jisu me dautataro e na vukuda. Vakavinavinaka Vua na Kalou e na Nona lolomataka na Luvena talei, ka masulaka me kua ni ka wale na Nona mate e na vukumu. Sa sureti iko tiko na Yalo Tabu e daidai. Lako mai e na yalomu taucoko vei Jisu, me nomu kina na Nona veivakakalougatataki.

Ni ko sa na dau wilika na vosa ni yalayala, mo nanuma tiko ni sa i ira oqori na i vakaraitaki ni loloma levu sega ni vakamacalataki rawa. Na loloma tawayalani ni Kalou sa soli tu vua na i valavala ca ka sega ni vakaiyalayala. “O koya eda sa rawata kina bula sa voli e na dra, io na vakabokoci ni valavala ca.” Efeso 1:7. Io, vakabauta ni nomu dau ni veivuke duadua ga na Kalou. E gadreva ko Koya me vakasuka tale mai na i yaloyalo ni Nona i tovo vua na tamata. Ni ko sa torovoleka Vua e na vakatutusa ke na veivutuni, e na qai toro voleka mai vei iko ko Koya e na yalololoma kei na veivosoti.

[56]

[57]

Na I Vakaraitaki Ni Da Sa Nona Tisaipeli

“Ia kevaka sa tu vata kei Karisito e dua na tamata, sa qai buli vou; sa lako tani na veika makawa; raica, sa yaco me vou na ka kecega.” 2 Koronica 5:17.

E na sega beka ni rawa vua e dua na tamata me tukuna na gauna sara ga, na vanua, se na veika era yaco e nai lakolako ni nona vakavoui; ia e sega ni kena i balebale ni se sega ni vakavoui ko koya.

A kaya ko Karisito vei Nikotimo, “Sa liwa na cagi ki na yasana sa digitaka, ia ko sa rogoca na kena rorogo, ka sa sega ni kila na yasana sa lako mai kina, se na yasana sa lako yani kina; sa vakatalega kina ko koya yadua sa sucu e na Yalo Tabu.” Joni 3:8. Sa tautauvata kei na cagi, na ka e sega ni laurai, ia na nona cakacaka e laurai votu ka kilai na cakacaka ni yalo ni Kalou e na loma hi tamata. Na kaukauwa ni veivakavoui ko ya, o koya e sega ni raica rawa na mata ni tamata, sa vakasucuma e dua na bula vou e na yalo; sa bulia e dua na tamata vou e na i tovo va-Kalou. E dina ga ni sa ka lo ka sega ni kunei e na matana votu na cakacaka ni Yalo Tabu, ia sa laurai levu na veika sa vakayacora rawa. Kevaka sa vakavouya na vakasama na Yalo Tabu, na bula e na vakadinadinataka. E dina ni da sega ni cakava rawa e dua na ka me veisautaka na noda vakasama se me cakava me da duavata kei na Kalou; e dina ni dodonu meda kakua sara ni nuitaki keda vakataki keda ga se na noda vei cakacaka vinaka, ia na noda bula e na vakatakila kevaka sa tiko veikeda na loloma ni Kalou. Sa na laurai e dua na veisau e na i tovo, na i vakarau ni bula [58] kei na veika e gadrevi. Na duidui e na matata ka macala e na veika [59] ka tu e liu kei na veika sa tu oqo. Na i tovo e sega ni vakatakilai e na so ga na cakacaka vinaka se na so ga na cakacaka ca, e na i vakarau tudei ga ni vosa kei na cakacaka.

Sa ka dina ni na rawa beka me dodonu na i vakarau e taudaku kevaka e yali na kaukauwa ni veivakavoui nei Karisito. Na vinakati ni rogo kei na gadrevi ni nodra veidokai na tani e rawa ni vakavuna na bula vakaivarau. Na noda nanuma na yacada e na rawa me tarovi keda mai na ka e rairai me vaka na i valavala ca. Na yalo kocokoco

e rawa ni cakava na veicakacaka ni loloma. Ia, a cava eda na kila dina kina se yasana nei cei eda tu kina?

Ko cei e taukena na lomada? E tiko vei cei na noda vakanananu? Ko cei eda vinakata me talanoataka? Ko cei eda lomana vakalevu taudua ka ogaoga taudua e na vukuna? Kevaka eda sa nei Karisito, e na gole tu ga Vua na noda vakanananu, kei na noda veinanuma vivinaka sa na baleti Koya ga. Na noda ka kecega kei na noda bula sa sorovaki Vua. Eda gadreva me noda na Nona i tovo, ceguva na Nona i cegu, cakava na lomana, ka vakamarau-taki Koya e na ka kecega.

Ko ira era sa yaco me tamata vou e na vuataka na vua ni Yalo Tabu — “na loloma, na reki, na vakacegu, na vosota vakadede, na yalomalua, na yalololoma, na vakabauta, na yalomalumulumu, na i valavala malu,” Era sa na sega tale ni vaka i valavalataki ira e na i vakarau ni bula ni garogaro ca era dauvakaitovo kina e liu, ia e na nodra vakabauta na Luve ni Kalou, era na muria na we ni yavana, e na kunei vei ira na Nona i vakarau, ka ra na vakasavasavataki ira me vaka na Nona savasava ko Koya. Na veika era daucata e liu, e ra sa qai taleitaka. Ia na veika era dautaleitaka e liu, era sa cata. Ko Koya ka dokadoka ka dausakitaki koya sa yaco me tamata dina ka vakarokoroko. Sa yaco me vinaka na daumateni, ka savasava na nona vosa na dauvosavosa ca. Na vei tovo kei na i sulusulu tawa kilikili vakavuravura era sa biu tani. Ko ira na lotu va-Karisito e ra na sega ni vaka-saqara na i “ukuuku e taudaku, ia na ka vakayalo ga sa vuni, e na ka sa sega ni vuca rawa, e na yalomalumulumu kei na yalomalua.” 1 Pita 3:4.

[60]

E na sega na i vakaraitaki ni veivutuni dina, kevaka e sega ni vakayacora na veisau e na noda bula. Kevaka e cakava na ka ka yalataka, me solia lesu na ka a butakoca, vakatusa na nona i valavala ca, ka lomana na Kalou kei ira na tamata sa na rawa ni vakadinata na tamata i valavala ca ni sa vakanadakuya na mate ka sa bula.

Kevaka eda lako mai kivei Karisito, koi keda na daucakacala ka i valavala ca, ka vakayagataka na Nona loloma ni veivosoti, sa na qai kadre e na noda bula na loloma. Sa mamada na i colacola yadua; ka ni i vua e lavaka mai ko Karisito e rawarawa. Sa na dokai na i tavi ka marautaki na vakuwai ko ya e na vukuna na tani. Na gaunisala ka vaka me butobuto tu e liu, sa yaco me rarama e na i serau mai Vua na Matanisiga ni Yalododonu.

Na i tovo domoni i Karisito e na laurai vei ira era muri Koya. A ka marautaki Vua me cakava na lewa ni Kalou. Na loloma Vua na Kalou, na sasagataki ni Nona lagilagi, sa i koya na kaukauwa e lewa tiko na Nona bula na Turaga. Na loloma a ukutaka ka cakava me dokai na ka kecega e vakayacora. Na loloma sa taka mai Vua na Kalou. Na yalo ka se sega ni soli Vua e na sega ni vu mai kina se kune kina na loloma. E tikoga e na yalo sa lewa tu ko Karisito. “Eda sa lomani koya e na vuku ni sa taumada na Nona loloma vei keda.” 1 Pita 4:19. Na yalo sa vakavoui e na loloma va-Kalou sa na yaco me cakacaka ena loloma. Sa na vakavinakataka na i tovo, vakatulewa ki na vakasama, qarauna na gagadre ni yalo, kauta tani na veicati, ka cakava me dokai na vakanananu. Na loloma oqo, ni sa susugi e na yalo, sa vakamarautaka na bula, ka dewa yani na kena veivakavinakataki kivei ira kece era tiko vakavolivolita.

[61] Sa tiko e rua na cala ka dodonu me ra qarauna sara na tamata ni Kalou - vakauasivi ko ira era se qai tekivu me vakararavi ki na Nona loloma. Ai matai, sa vakaraitaki oti aya na nodra vakanuini ki na nodra cakacaka, na nodra vakararavi ki na ka era rawata me vakaveivinakatitaki ira kei na Kalou. Ko koya e tovolea tiko me tamata yalododonu e na nona cakacaka ga e na muri ni vunau, sa sasagataka tiko na ka e na sega sara ni rawata. Na ka kecega e rawata na tamata ka yali kina ko Karisito e vakacacani tu e na kocokoco kei na i valavala ca. Na loloma taudua ga i Karisito kei na vakabauta, e na vakayacori keda me yalododonu.

Ai’ Karua e kena veibasai, ia e sega ni cala mamada vei rau, aya me nanumi ni vakabauti Karisito sa vakagalalataki ira na tamata mai na nodra muria na lawa ni Kalou; a ya me vaka ni vakabauta taudua ga sa yaga kina vei keda na loloma i Karisito, ka sega ni okati na noda cakacaka e na noda vakabulai.

Na nanuma oqo ni talairawarawa e sega ni ka vakarairai walega, na cakacaka sara ga ni loloma. Na i vunau ni Kalou sa i vakaraitaki ni Nona i vakarau, sai vakaraitaki ni yavu levu ni loloma, ka sai koya na yavu ni Nona matanitu mai lomalagi kei vuravura talega. Kevaka sa vakavoui na noda bula me da tautauvata kei na Kalou, kevaka sa tei e na lomada na loloma va-Kalou, e na sega beka ni vakayacora e na noda bula nai vunau ni Kalou? Ni sa tei e na vakasama na yavu ni loloma, ni sa vakavoui na tamata me ucui Koya tale ka bulia, sa na qai yaco na vosa ni yalayala ni veiyalayalati vou, “Au na tugana

na noqu vunau ki na yalodra, ka vola e na lomadra.” Iperiu 10:16. Ia kevaka sa volai tu e na loma ni tamata nai vunau, e na sega li ni moica na bula? Talairawarawa — na cakacaka kei na i tavi ni loloma, — sa i vakatakilakila dina ni tisaipeli. E kaya kina na i Vola Tabu, “Ni sai koya oqo na loloma vua na Kalou me da muria na nona vunau.” “O koya sa kaya, Au sa kilai koya, ia sa sega ni muria na nona vunau, sa vosa lasu, a sa sega ni tu vei koya na dina.” 1 Joni 5:3; 2:4.

Na vakabauta, na vakabauta ga, e rawa kina me da vakai- [62]
votavota e na loloma i Karisito.

Eda sega ni cakacakataka na noda vakabulai e na talairawarawa; ka ni bula tawa mudu ai solisoli dina ni Kalou me tauri e na vakabauta. Ia na talairawarawa sa i koya na vua ni vakabauta. “Ia dou sa kila ni sa vakaraitaki ko koya me kauta tani na noda i valavala ca; a sa sega na nona i valavala ca. O koya ka tudei vata kaya sa sega na nona i valavala ca; o koya sa i valavala ca tiko sa sega ni raici koya, se kilai koya.” 1 Joni 3:5, 6. Oqo na kena i vakadinadina vinaka. Kevaka e da sa tu vata kei Karisito kevaka sa tiko e na lomada na loloma ni Kalou, na noda gagadre, na noda vakanananu, na noda nakinaki, na noda cakacaka, era na salavata kei na lewa ni Kalou, me vaka sa vakaraitaki tu e na veivakaro ni Nona i vunau tabu. “Oi kemudou na luvequ lomani me kakua ni vakacalai kemudou e dua: o koya sai valavala dodonu sa dodonu ga me vaka sa dodonu ko koya.” 1 Joni 3:7. Na i valavala dodonu sa vakamacalataki e nai vakarau ni i vunau tabu ni Kalou, me vaka e vakaraitaki tu e na tini nai vakaro ka soli mai Saineai.

Na vakasama ni vakabauti Karisito ka vakatavuvulitaka ni sa vagalalataki na tamata mai na talairawarawa Vua na Kalou, e sega ni vakabauta, ia na vakanananu walega. “Ni sa loloma walega dou sa vakabulai kina e na vuku ni vakabauta.” Ia, “na vakabauta kevaka sa sega ni tu vata kei na cakacaka, sa mate ga.” Efeso 2:8; Jemesa 2:17. A kaya e na vukuna ko Jisu ni bera na Nona a lako mai ki vuravura, “Au sa reki me’u kitaka na ka ko ni vinakata, noqu Kalou. Io na nomuni vunau sa tu e na vu ni yaloqu.” Same 40:8. Ia ni bera ga na Nona a lesu tale ki lomalagi a kaya, “Me vaka ka’u sa talairawarawa ki na vunau nei Tamaqu, ka tikoga e na nona loloma.” Joni 15:10. E tukuna nai Vola Tabu, “Ia na ka oqo eda sa kila kina ni da sa kilai koya, kevaka eda sa muria na nona vunau.... O koya sa kaya e rau

[63] sa tu vata kaya, e kilikili kaya me ia nai valavala sa vaka na nona i valavala.” 1 Joni 2:3—6.

“Ni sa vosota talega na Karisito na rarawa e na vukumu- dou a sa laiva veikemudou na i vakarau, mo dou muria na we ni yavana.” 1 Pita 2:21. Na ka e vinakati me baleta na bula tawa mudu sa i koya tikoga e naveigauna taucoko — o koya ka vinakati vei rau na vuda e na loma ni Parataisi ni bera nai valavala ca — na talairawarawa vakaoti ki na vunau ni Kalou, na yalododonu dina. Kevaka me vakatarai na bula tawa mudu e na dua na ka e lailai sobu, na marau ni vuravura taucoko sa na rawa ni vakaleqai. Sa na dolavi na sala ni valavala ca, kei na leqa kei na rarawa ka kauta kaya mai, me ka tawa mudu.

E a rawa vei Atama, ni bera nai valavala ca, me cakava nai tovo vinaka e na nona talairawarawa ki na vunau ni Kalou, Ia e a sega ni vakayacora vakakina ko koya, ka sa toro sobu na keda i tuvaki e na vuku ni nona i valavala ca, ka da sega ni cakavi keda rawa vakavinaka me da yalododonu. Me vaka ni da sa ca ka dukadukali, eda segasega sara ni muria rawa vakavinaka e dua na vunau savasava. E sega ni noda yalododonu vakataki keda me da na vakadonui kina e na i vunau ni Kalou. Ia ko Karisito sa cakava e dua na sala me da dro bula rawa kina. E a bula e vuravura e na maliwa ni veika dredre kei na veivakatovolei me vaka ga eda sotava tiko. A bula ko Koya e na bula ni yalododonu. A mate e na vukuda, ka sa yalataka me taura na noda i valavala ca ka solia vei keda na Nona yalododonu. Kevaka ko soli iko Vua, ka tauri Koya me nomu i Vakabula, veitalia ga na ca ni nomu i tovo, ko sa na okati mei valavala dodonu e na vukuna. Na i tovo nei Karisito sa na tu me sosomitaka na nomu tovo, ka ko sa vakadonui e na mata ni Kalou me vaka beka ko sa sega ni bau i valavala ca.

Me i kuri ni ka oqo, ko Karisito e veisautaka talega na yalo. Sa tiko e na yalomu e na vakabauta. Sa nomu i tavi mo karona e na vakabauta na nomudrau duavata oqo kei Karisito, kei na nomu solia tikoga na lomamu Vua; ia ni ko sa kitaka oqo, sa na cakacaka e lomamu ko Koya mo nakita ka cakava na veika sa vinaka Vua. Ko na kaya kina, “Ia na noqu bula vakayago oqo au sa bula tiko kina ni’u sa vakabauta na Luve ni Kalou, o Koya ka lomani au, ka soli koya e na vukuqu.” Kalatia 2; 20. A kaya kina ko Jisu vei iratou na Nona tisaipeli, “Ni dou sa sega ni vosa koi kemudou, ia e na vosa

ga na Yalo ni Tamamudou, e na lomamudou.” Maciu 10:20. E na gauna sa cakacaka kina e na lomamu ko Karisito, ko na vakaraitaka na yalo vakaoqo ka cakava na cakacaka vakaoqo na cakacaka ni yalododonu, na talairawarawa.

Sa sega na ka eda rawata me da cibitaki keda kina. E sega vei keda na yavu me da vakalevulevui keda kina. Na yavu taudua ga ni noda i nuinui sa i koya na yalododonu i Karisito e soli mai kivei keda, kei na ka sa vakayacora na Nona Yalo Tabu ka cakacaka tiko e na lomada kei na noda bula.

Ni da vosataka na vakabauta, sa dodonu me da nanuma matua na kena i balebale. Sa tiko e dua na vakabauta e dua tani sara mai na vakabauta dina. Na vakabauti ni dua na Kalou kei na Nona kaukauwa, na dina ni Nona vosa, sa ka e sega ni rawa vei Setani kei ira na nona i lawalawa me ra cakitaka e lomadra. E kaya vakaoqo nai Vola Tabu, “ia ko ira talega na tevero era sa vakabauta, a ra sa sautanini.” Jemesa 2:19, e sega ni o koya na vakabauta dina oqo. Ni sa tiko vata na vakabauti ni Vosa ni Kalou kei na soli ni yalo ki Vua; ni sa sorovaki Vua na lomada, ka gole Vua na noda gagadre, sa qai kune na vakabauta — na vakabauta e cakacaka e na loloma, ka vakasavasavataka na yalo. Na vakabauta oqo sa vakavoui kina na lomada me da ucuya na Kalou. Sa qai yaco na yalo ka dau talaidredre ki na vunau ni Kalou ni se sega ni vakavoui, ka sega sara ni rawata vakai koya me talairawarawa, me marautaka na kena veivakaro savasava, ka kaya vata kei koya na dau ni same, “A ka vakaidina noqu loloma ki na nomuni vunau. Au sa vakanananu kina e na siga taucoko ka bogi.” Same 119:97. Sa na vakayacori nai valavala dodonu ni vunau e na noda bula, “era sa muria ga na Yalo Tabu.” Roma 8:1.

[65]

E ra tiko ko ira era sa kila na veivosoti ni loloma i Karisito, ka gadreva dina me ra luve ni Kalou, ia era kila ni ca na nodra i tovo, ka tawa dodonu na nodra bula, ka ra sa vakarau vakatitiqataka ni sa vakavouya na lomadra na Yalo Tabu. Au via tukuna vei ira ko ya, Ni kakua ni suka ki muri e na yalolailai. Eda na dau cuva vakavuqa e na yava i Jisu ka tagi e na vuku ni noda malumalumu kei na noda cala; ia me da kakua ga ni datuvu. Veitalia kevaka sa rawai keda na meca, eda sa sega ni biu laivi, vakanadakui se besetaki mai Vua na Kalou.

E sega; ko Karisito sa tu e na liga i matau ni Kalou, ka sorovaki keda tiko, A kaya ko Joni na daulomani, “Au sa vola yani veikemudou na ka oqo mo dou kakua kina ni valavala ca. Ia kevaka sai valavala ca e dua, sa dua na noda dautataro vei Tamada, ko Jisu Karisito na yalododonu.” 1 Joni 2:1. Ia kakua ni guilecava na vosa nei Karisito, “ni sa lomani kemudou na Tamaqu.” Joni 16:27. E gadreva ko Koya me kauti iko lesu Vua, me raica ni sa tiko e na nomu bula na Nona savasava kei na yalododonu. Kevaka ko sa soli iko vakaoti Vua, ko Koya sa tekivutaka e dua na cakacaka vinaka e na nomu bula e na tosoya tiko me yacova na siga i Jisu Karisito. Mo masu vagumatua sara; vakabauta dina sara. Ni da sa sega ni nuitaka na noda kaukauwa vakataki keda, me da nuitaka na Nona kaukauwa na noda i Vakabula, ka da na vakacaucautaki Koya na noda vu ni kaukauwa.

Na voleka ga ni nomu toro yani vei Jisu na levu talega ni nomu raica vakataki iko na nomu malumalumu; ni sa na rarama cake na nomu vakasama, kei na nomu dukadukali sa na laurai votu ka matata na kena veibasai kei na Nona vinaka. Oqo sa vakatakila ni sa sega ni kaukauwa vei iko na veivakacalai nei Setani, ka sa vakayadrati iko tiko na vei- vakabulabulataki ni Yalo ni Kalou.

[66] E na sega ni kune e na lomana e dua na tamata loloma dina nei Karisito kevaka e sega ni raica nai valavala ca ni lomana. Na yalo ka sa vakavinakataki e na loloma i Jisu e na qoroya na Nona i tovo va-Kalou; ia kevaka eda sega ni raica na noda dukadukali vakayalo, sa vakadina- dinataka sara ga ni da sega ni raica na totoka kei na lagilagi nei Karisito.

Na lailai ga ni noda raica na ka me da sakitaki keda kina, na levu talega ni ka eda na raica me da taleitaka kina na savasava levu kei na Nona domoni na noda i Vakabula. Na noda raica na noda i valavala ca e na vakatalai keda ki Vua ka rawa ni bokoca nai valavala ca; ia ni sa gole vei Karisito na tamata e na nona kila na nona tawa yaga, e na qai vakaraitaki Koya ko Jisu e na kaukauwa. Na levu ga ni nona vakatalai keda vei Karisito kei na Vosa ni Kalou na noda kila na noda gadrevi Koya, na cecere talega ni noda raica na Nona i tovo, [67] kei na noda ucui Koya sara e na noda i tovo.

Tubu Cake Vei Karisito

Na vakavoui ni Yalo me rawa kina ni da yaco me luve ni Kalou e vakatautauvatataka na i Vola Tabu kei na nona sucu e dua. Sa vakatautauvatataki talega kei na kena kadre na sore ni sila ka kaburaka na i taukei ni were. Sa vakakina ko ira sa qai saumaki mai ka tauri Karisito, era sa vaka na “gone sucu vou,” me ra “tubu cake” me ra turaga ka marama lotu dina e na vuku i Karisito. 1 Pita 2:2; Efeso 4:15. Me ra vaka na sore ni sila vinaka sa kaburaki e na qele vinaka, me ra sa tubu cake ka vuataka na vua vinaka. E kaya ko Aisea na parofita, “ka ra na vakatokai na kau dauvuataka na i valavala dodonu, ka tea ko Jiova, me vakacaucautaki kina ko koya.” Aisea 61:12. Sa vakaraitaki eke na vosa vakatautauvata ni veika bula, me ra vukei keda meda kila cake kina vakavinaka na dina veivakurabuitaki ni bula vakayalo.

E na sega ni rawa ki na vuku kei na cakacaka ga ni tamata me solia na bula ki na ka bula lailai taudua. Sa rawa walega e na bula sa solia mai na Kalou, sa rawa kina vei ira na manumanu kei na veika bula me ra rawata na bula. Sa vakakina na tamata era vakabauti Koya. Kevaka sa sega ni sucu tale vakalomalagi e dua na tamata, e na sega ni rawa me vakaiivotavota e na bula ka mai solia ko Karisito, Joni 3:3.

Na ka e yaco e nai tekivu ni bula ni dua na ka, sa tiko talega e na kena tubu cake, Sa i koya walega na Kalou sa kauta mai na sena me seraki, kei na senikau me vuataka na vuana. E na Nona kaukauwa talega sa tubu rawa kina na sore ni kau, “Sa liu mada na buroro, sa tarava na sola, a sa qai muri na vuana e matua e na sola,” Marika 4:28. A kaya na parofita ko Osea baleti Isireli, “E na tubu ko koya me vaka na sila ka tubu me vaka na vaini.” Osea 14:5, 7. Sa sureti keda kina vaka oqo ko Jisu, “Dou vakananuma na viavia, era sa tubu vakaevei.” Luke 12:27. Era sega ni tubu na kau kei na veisenikau e na nodra kaukauwa ga, na nodra lomaocaoca se na nodra sasaga, ia era sa bula ga e na veika sa vakarautaka na Kalou me yaga e na nodra bula. Na gone e sega ni tubu e na nona lomaocaoca se na nona

[68]

[69]

kaukauwa ga vakataki koya. Sa sega ni rawa vakakina vei iko mo rawata na tubu cake vakayalo e na nomu lomaocaoca se na nomu kaukauwa ga vakataki iko. Na nona bula na gone, ka vakakina na kau, e na tubu rawa walega e na nona vaka- yagataka na veika era sa tu e yasana me qarava na nona bula, na cagi bulabula, na cila ni siga kei na kakana. Na kedra yaga na veisolisoli oqo ki na veika bula, sa tautauvata na yaga nei Karisito vei ira era vakararavi Vua. Ko koya ga e na nodra “rarama ka sega ni mudu”, Aisea 60:19, “e na matanisiga ka i sasabai.” Same 84:11. E na “vaka na tegu vei Isireli” ko Koya. “E na lako sobu mai ko Koya me vaka na uca ki na buroro.” Osea 14:5; Same 72:6. Ko Koya na wai ni bula, “na madrai mai vua na Kalou... sa lako sobu mai lomalagi, a sa solia na bula vei ira na kai vuravura.” Joni 6:33.

Sa vakavolivolita na vuravura taucoko na loloma levu ni Kalou me vaka na dina ni kena vakavolivoliti vuravura tu na cagi e na Nona solia mai vakailoloma na Luvena me mai vakacabori me i soro ni noda i valavala ca. Ko ira kece era digitaka me ra ceguva na i loloma soli bula oqo, era na bula, ka tubu cake me ra turaga ka marama lotu dina e na vuku i Karisito.

[70] Me vaka na vakanamata ni senikau ki na matanisiga, ka rawata mai kina na kena totoka kei na kena i bulibuli, me da vakanamata vakakina Vua na Matanisiga ni Yalododonu me cilavi keda na rarama mai lomalagi, ka tubu cake na noda i tovo me vakataki Karisito.

Ko Jisu e vakatavuvulitaka na ka oqo e na Nona kaya, “Dou tu vei au, ka’u na tu veikemudou. Me vaka sa sega ni vua rawa na tabana vaka i koya, kevaka sa sega ni tu vata kei na vaini; e na vaka talega kina koi kemudou kevaka dou sa sega ni tu vei au.... Kevaka dou sa tawase tani vei au, dou sa sega ni rawata e dua na ka.” Joni 15:4, 5. Sa vaka kina na nomu gadrevi Karisito, mo rawata kina na bula vakayalo, me vaka na nona gadreva na vuni kau na tabana me tubu ka vuavua i vinaka kina. Ni ko tawase tani mai Vua, sa sega vei iko na bula. Sa na sega vei iko na kaukauwa mo vorata rawa kina na veivakatovolei, se tubu cake kina e na loloma kei na yalosavasava. Ni ko sa tu Vua, ko na tubu tikoga. Ni ko sa rawata tiko mai Vua na nomu bula, ko na sega ni malai se tawa vua. Ko na tautauvata kei na kau e tei e na bati ni veiuciwai.

E lewe vuqa era daunanuma ni dodonu vei ira me ra vakayacora ga vakataki ira eso na tiki ni nodra cakacaka ni bula. Era vakanuinui

vei Jisu e na bokoci ni nodra i valavala ca, ia era qai sasagataka ga vakataki ira mera yaga. E kaya ko Jisu, “ke dou sa tawase tani vei au, dou na sega ni rawata e dua na ka.” Na noda tubu cake e na loloma, na noda yaco me tamata yaga — sa na vakatau ga e na noda duavata kei Karisito. Na noda dau masu ka vulica na Nona vosa e na veisiga yadua, e na vei aua — e na noda tu vata Kaya, — eda sa na tubu cake kina e na loloma. E sega walega ni kena i tekivu na noda vakabauta ko Koya, sa kena i otioti talega. Me sa i tekivu ka i otioti talega ni veika kece ko Karisito e na noda bula e na veigauna taucoko, me sa tiko vata kei keda e na i tekivu ni noda i lakolako kei na i tinitini talega, io e na vei kalawa yadua. Me vaka e kaya ko Tevita, “Au a raici Jiova ni sa tu e mataqu e na veisiga kecega, ka’u na sega ni yavalati, ni sa tu ko Koya e na ligaqu i matau.” Same 16:8.

Ko na taroga beka, “Me’u tu vakaevei vei Karisito?” — E na gaunisala vata ga ko a tauri Koya kina e na i matai ni gauna. “Ia ni dou sa vakabauti Karisito Jisu na Turaga, mo dou ia tiko na i valavala sa vinaka vua.” “Ia e na bula na tamata yalododonu e na vakabauta.” Kolosa 2:6; Iperiu 10:38. Ko a soli iko Vua na Kalou mo Nona taucoko, mo qaravi Koya ka talairawarawa Vua, ka tauri Karisito me nomu i Vakabula. Ko sega ni rawata vakataki iko mo sorovaka na nomu i valavala ca, se veisautaka na nomu bula; ia ni ko sa soli iko oti Vua na Kalou, ko sa vakabauta ni sa vakayacora e na nomu bula na veika oqo ko Koya e na vuku i Karisito. E na vakabauta ko a nei Karisito kina, e na vakabauta talega mo tubu cake tiko Vua, — e na nomu taura kei na nomu solia. Sa dodonu mo solia taucoko — na lomamu, na nomu lewa, na nomu cakacaka — mo soli iko Vua mo talairawarawa ki na ka kece sa vakarota ko Koya. Sa dodonu talega mo taura taucoko, — ko Karisito — sa tu Vua na ka ni veivakalougatataki kecega, me vakaitikotiko e na lomamu, me nomu kaukauwa, me nomu yalododonu, me nomu dauveivuke tawamudu, — me solia vei iko na kaukauwa mo talairawarawa.

Soli iko vakatabakidua Vua na Kalou e na mataka; vakayacora oqo me i matai ni nomu cakacaka. Mo masu ka kaya, “Tauri au Kemuni na Turaga, me’u nomuni taucoko sara. Mo ni sa liutaka na noqu i naki kecega. Mo ni vakayagataki au edaidai e na nomuni cakacaka. Mo ni tiko vata kei au, ka me vakayacori na noqu cakacaka kecega e na vukumuni.” Oqo na ka ni veisiga. E na veimataka kece

mo sa soli iko Vua na Kalou e na vuku ni siga ko ya. Vakarorogotaka Vua na nomu i naki kecega, me vakayacori me vaka na ka e na vakatakila vei iko. Kevaka ko sa vakayacora oqo e na veisiga, ko sa na solia tiko na nomu bula ki na liga ni Kalou, sa na qai tarai cake sara na nomu bula mo ucui Karisito.

[72] Na bula vata kei Karisito sa bula ni vakacegu. E na sega beka ni ka e laurai levu na noda marautaka, ia sa tiko kina na vakanuinui dina, kei na vakacegu ni yalo. E sega ni tiko vei iko na nomu i nuinui, e tiko ga vei Karisito. Sa sema vata na nomu malumalumu ki na Nona kaukauwa, na nomu sesewa ki na Nona vuku, kei na nomu bula i valavala ca ki na Nona yalododonu. Sa dodonu kina mo kakua ni vakanuinui ki na nomu kaukauwa vakataki iko, kakua ni laiva na nomu vakasama me sa golevi iko ga, ia mo rai vei Karisito. Me sa vakanamata na nomu vakasama ki na Nona loloma, ki na kena totoka, kei na vinaka sara ni Nona i vakarau. Ko Karisito e na Nona daunanumi ira na tani, Karisito e na Nona yalomalumalumu, Karisito e na Nona yalosavasava ka yalododonu, Karisito e na Nona loloma levu, sa dodonu me ka ni noda vakanananu e na veisiga. E na noda lomani Koya, e na noda vakadamurimuria na Nona i vakarau, vakanuinui vakatabakidua Vua, sa na rawa ni vakayacori keda me da vakataki Koya.

E kaya ko Jisu, “Mo dou tu vei au.” Na veivosa oqo sa vakaraitaka na vakacegu, na tudei kei na vakanuinui vinaka. E sureti keda tale kina ko Koya, “dou lako mai vei au”.... “ka’u na vakacegui kemudou”, Maciu 11:28, 29. E kaya talega na Parofita “Vakarorogo ka vakararavi ga, dou na kaukauwa kina.” Aisea 30:15. Na vakacegu oqo e na sega ni kunei kevaka e sega na cakacaka. Na Nona vosa ni veisureti nai Vakabula e tiko vata kina na vosa ni yalayala ni veivakacegui kei na kaci ni cakacaka. “Vakataqara veikemudou na noqu i vua, dou na kunea kina na vakacegu ni yalomudou,” Maciu 11:29. Na yalo yadua sa vakacegu vakatabakidua vei Karisito, e na yalodina ka cakacaka e na Vukuna.

Ni sa vakanamata na vakasama ni tamata ki na nona kaukauwa vakataki koya, sa na vuki tani vei Karisito, na i vurevure ni kaukauwa kei na bula. Sa cakacaka dau nei Setani me vagolea tani mai Vua na i Vakabula na vakasama ka tarova kina na yalo mai na duavata kei na veitokani kei Karisito. Na veimarau vakavuravura, na ogaoga ni bula oqo, na kena veileqa kei na kena rarawa, na nodra cala na

tani kei na nomu cala, se nomu malumalumu, — e na dua vei ira na ka oqo se ko ira taucoko e na vagolea tani kina na vakasama. Mo kakua ni vakacalai e na nona i vadi ca. Lewe vuqa era sasaga dina tiko, ka ra gadreva me bula e na vukuna na Kalou, e dau vagolei ira vakawasoma ko Setani me ra leqataka tiko na nodra ca kei na nodra malumalumu, ia ni sa tawasei ira mai vei Karisito vakaoqo, sa nanuma me nona kina na qaqa. Me da kakua ni vakaliuci keda vakai keda, ka dau nuiqawaqawa se rere e na noda vakananuma se da na vakabulai se sega. Na veika vakaoqo sa dau vagolea tani na vakasama mai vei Karisito na vu ni noda kaukauwa. Laiva na maroroi ni yalomu Vua na Kalou, ka vakararavi Vua. Dau vosa ka vakasamataki Jisu. Vakayali iko vakadua Vua. Biuta tani kece na vakatitiqa; guilecava na nomu dau rere. Kaya vata kei Paula nai apositolo, “ia sa sega ga ni koi au dina sa bula tiko, na Karisito ga sa bula e lomaqu: ia na noqu bula vakayago oqo, au sa bula tiko kina ni’u sa vakabauta na Luve ni Kalou, o koya ka lomani au, ka soli koya e na vukuqu.” Kalatia 2:20. Vakacegu Vua na Kalou. Sa rawata ko Koya me maroroya na ka ko sa solia Vua. Kevaka ko laivi iko e na ligana, e na vakayacori iko ko Koya mo qaqa sara e na vuku i Koya sa lomani iko.

[73]

Ni sa taura ko Karisito na i tuvaki ni bula vakatamata, sa vauca vei Koya na kawa tamata e na i vau ni loloma e na sega ni vakacavukataka rawa e dua na kaukauwa, vakavo ga na nona digidigi vaka i koya na tamata. Sa na sega kina ni wele ko Setani me saga me tawasei keda rawa mai na i vau oqo — me da digitaka me tawasei keda mai vei Karisito. Sa dodonu me da qarauna na tikina oqo, me da cakacaka, me da masu, me kakua ni dua na ka me temaki keda me da digitaka e dua tale na turaga; ni tu vei keda na galala e na gauna taucoko me da digidigi vakaoqo. Me da sa rai matua tikoga vei Karisito, e na maroroi keda ko Koya. Ni da rai tiko vei Jisu e da na sega ni raici keda tikoga, “eda sa vakamataliataki me vakataki Koya, ni sa tubu cake tiko na serau me uasivi, me vaka e na Turaga o koya na Yalo Tabu.” 2 Koronica 3:18.

[74]

Na gaunisala oqo era a rawata kina na tisaipeli me tau- tauvata kei na nodra i Vakabula lomani. Ni ratou a rogoca na vosa i Jisu na tisaipeli eratou a raica sara na nodratou gadrevi Koya. E ratou a vakasaqarai Koya, ka muri Koya. Eratou a dau tiko vata Kaya me vaka na gonevuli kei na nodra qase ni vuli, ka rogoca tiko mai

gusuna e na veisiga na i vakavuvuli dina. Eratou dauvakararavi Vua me vaka na dauveiqaravi vua na nona turaga, me vulica na nodratou i tavi. Ko iratou na tisaipeli ko ya eratou tamata, “sa vakataki keda sara,” Jemesa 5:17. Eratou sotava talega na i valu ni valavala ca, ka gadreva vata kei keda na loloma me ratou bula kina e na bula savasava.

Tauri Joni mada, na tisaipeli dau lomani, ko koya taudua e voleka sara ni tautauvata na nodrau i tovo kei na i Vakabula, e sega sara mada ga ni tu vua na i vakarau vinaka. E sega walega ni dau vakadonui koya vakataki koya ka dauqara na rogo, ia e dau yalototolo talega ka cudrucudru ni sa vakacacani. Ia sa vakaraitaka vua na nona i valavala na Karisito, sa qai raica rawa vakataki koya na nona malumalumu, sa qai yaco na veisau e na nona bula. Na kaukauwa kei na dauvosota, na qaqa kei na yalomalumalumu, na dokai kei na yalomalua ka dau raica ko Joni e na Nona bula na Luve ni Kalou e na veisiga yadua, sa vakasinaita na yalona e na qoroqoro kei na loloma. Sa ka ni veisiga na vagolei ni lomana vei Karisito me yacova na gauna sa yali kina vakadua vua na yalo ni nanumi koya vakataki koya, e na nona lomana na nona Turaga. Na yalo cudrucudru, na yalo ni via rogo e tiko vua, sa vakamalumalumutaki e na kaukauwa dauveivakavoui i Karisito. Na cakacaka ni veivakabulai ni Yalo Tabu sa veisautaka na yalona. Na kaukauwa talega ni loloma i Karisito sa yaco kina me veisau na nona i tovo. Sa i koya oqo na vua dina ni noda sa tu vata kei Karisito. Ni sa tiko ko Karisito e na lomada, sa na veisautaki na i tovo ni bula taucoko. Na yalo i Karisito, na Nona loloma sa vakamalumalumutaka na yalo, vakaceguya na vakasama, ka laveta cake na vakanananu kei na gagadre kecega Vua na Kalou kei lomalagi.

[75]

Ni sa lako cake ki lomalagi ko Karisito, eratou se vakila tikoga na Nona tisaipeli ni a dau tiko vata kei iratou. A tiko dina vata ga kei iratou ko Koya ka sinai e na loloma kei na rarama. Ko Jisu ga na i Vakabula, o Koya e dau lako vata, veivosaki vata ka dau masu vata kei iratou, o Koya ka dau tusanaka na vosa ni nuinui kei na vakacegu ki na lomadratou, sa kau cake oqo ki lomalagi ni se rogo tikoga mai gusuna na vosa ni veivakacegui oqo, kei na i voqa ni domona e na nodra sa kauti koya cake na agilosi — “Au sa tiko vata kei kemudou e na veisiga kece, ka yacova na i vakataotioti kei vuravura.” Maciu 28:20. Sa lako cake ki lomalagi e na i tuvaki vakatamata. Eratou

kila ni sa tiko e na mata ni tikotiko ni Kalou me vaka e dua na wekadratou ka nodratou i Vakabula; ka sega ni yali na Nona dau veikauwaitaki; ka se nanuma tikoga na nodra rarawa na kawa tamata. Sa vakaraitaka tiko vei Tamana na veika sa vakayacori rawa e na Nona dra talei, ka vakaraitaka talega Vua na mavoa ni ligana kei na yavana, me i vakananumi ni sau ka voli ira kina na Nona tamata. Eratou sa kila ni sa lako cake me vakarautaka na nodratou tikina yadua, ka na lako tale mai me kauti iratou Vua.

E na nodratou a soqoni vata, ni sa kau cake oti ko Koya, eratou a gu sara me tusanaka Vua na Kalou na nodratou kerekere e na yaca i Jisu. E na yalo lokomi eratou a cuva e na masu, ka cavuta e na vakanuini na vosa ni yalayala oqo, “A ka kecega dou na kerea vei Tamaqu e na yacaqu, e na solia vei kemudou ko Koya. Dou a sega ni kerea e liu e dua na ka e na yacaqu: dou kerekere dou na qai rawata, me levu sara na nomudou marau.” Joni 16:23, 24. Sa kaukauwa ka tubu cake na nodratou vakabauta e na nuinui dei ni, “O Karisito Jisu ga sa mate, io, sa bula cake tale a sa tiko talega e na liga i matau ni Kalou, ka sa masulaki keda.” Roma 8:34. Na siga ni Penitiko a kauta mai vei iratou na Dauveivakacegui, ko Koya ka kaya e na vukuna ko Karisito, “E na tiko e na lomamudou,” Joni 14:7, sa kaya talega, “E yaga veikemudou me’u lako yani: ni na sega ni lako mai [76] veikemudou na Dauveivakacegui, kevaka ka’u sa sega ni lako yani; ia kevaka ka’u sa lako yani, ka’u na talai koya ki vei kemudou.” Joni 16:7. Mai na gauna ko ya sa dau tiko ko Karisito e na lomadra na luvena e na Nona tiko vei ira na Yalo Tabu. Sa qai voleka sara na nodra duavata Kaya mai na Nona a tiko vakatamata kei ira. Na rarama, na loloma kei na kaukauwa i Karisito ko koya sa tiko e na lomadratou sa serau e na nodratou bula, ka ra sa “kurabui kina,” na tamata, “a ra sa qai vakasami rau, ni ratou a dau tiko vata kei Jisu.” Cakacaka 4:13.

Na yaga taucoko nei Karisito ki vei iratou na tisaipeli, sa gadreva me yaga talega vakakina vei ira na Luvena edaidai. Me vaka na i otioti ni Nona masu, ni ratou wavokiti Koya tu na Nona i lawalawa lailai ni tisaipeli, a kaya ko Koya, “Ka’u sa sega ni masu e na vukudra walega oqo, ia e na vukudra talega era na vakabauti au e na vuku ni nodra vosa.” Joni 17:20.

Sa masulaki keda ko Jisu, ka kerea meda duavata kei Koya, me vaka ni sa duavata kei Tamana ko Koya. Oqo na duavata dokai. A

kaya e na vukuna na i Vakabula. “E sega ni rawata vaka i Koya ga e dua na ka na Luvena, ia ko Tamaqu keirau sa duavata Kaya, sa kitaka na cakacaka.” Joni 5:19; 14:10. O koya gona kevaka sa tiko e na lomada ko Karisito, sa na cakacaka e na noda bula, “me vaka na nona lewa vinaka, mo dou nakita ka kitaka talega.” Filipai 2:13. Eda na cakacaka me vaka na Nona cakacaka, ka da na cakacaka e na yalo vata ni cakacaka ka tu Vua. Ia ni da sa lomani Koya ka tudei tu Vua, sa na yaco, “meda tubu cake vei koya e na ka kecega, vei koya ga na uluda, na Karisito.” Efeso 4:15.

[77]

Na Cakacaka Kei Na Bula

Na Kalou sa i vurevure ni bula, na rarama kei na marau ki vuravura taucoko. Me vaka na rarama mai na matanisiga, ka vaka na tovure ni wai mai na mata ni wai, sa vaka kina na veivakalougatataki e drodro mai Vua ki vei ira na i bulibuli ni Ligana. Ko ira kecega sa tu e lomadra na bula va-Kalou, e na drodro yani na nodra loloma kei na veivakalougatataki kivei ira na tani.

Na Nona marau na i Vakabula a tiko e na nodra vueti cake ka vakabulai na tamata era sa vakabalei e na i valavala ca. E na vuku ni ka oqo a sega ni kauwaitaka kina na Nona bula, ia a vosota ga na Kauveilatai, ka sega ni okata na kena madua. Sa vakakina na nodra ogataka tikoga na agilosu me ra marau na tamata. E ka marautaki vei ira oqo. Na cakacaka era okata na yalo kocokoco me lolovira, aya na nodra qaravi na vakaloloma ka toro sobu e na i tovo kei na i tutu, e nodra cakacaka sara ga na agilosu yalosavasava. Na yalo ni loloma vakuwai koya ka tu vei Karisito sa i koya na yalo e tu kece vei ira mai lomalagi, ka sa i koya talega na vu ni nodra marau. Sa i koya oqo na yalo ka na taukena ko ira era muri Karisito, ka cakacaka talega vakakina.

Ni sa vakasinaiti na yalo e na loloma nei Karisito sa vaka na i boi kamikamica e na sega sara ni vunitaki rawa. Na kena yaga savasava era na bula kina ko ira kece eda sota. Ni sa tiko na yalo i Karisito e na loma ni tamata, sa vaka e dua na mata ni wai e na vanua dravuisiga. E na drodro yani me vakabulabulataka na ka kecega, ka vukei ira era sa voleka tiko ni mate me ra via gunuva na wai ni bula. [78]

Na noda lomani Jisu e na vakaraitaki e na noda gadreva meda cakacaka me vaka na Nona a cakacaka, me ra vaka- lougatataki ka vueti cake kina na tamata kecega. E na veituberi ki na nodra lomani, nanumi ka kauwaitaki na veika buli kece ka taqomaki ira tu na Tamada vakalomalagi. [79]

Na Nona bula na i Vakabula e vuravura, e sega ni bula ni vakasavuliga se nanumi Koya vakataki Koya, ia e a cakacaka vakaukauwa e na yalodina kei na gumatua e na vuku ni nodra vakab-

ulai na kawa tamata. Mai na vale ni manumanu ka yaco ki Kalivari, a muria ko Koya na gaunisala ni guilecavi Koya vakataki Koya, ka sega ni qara me vakatikitikitaka na veika dredre, na mosimosi ni veilakoyaki kei na veivakamalalumutaki ni veinanumi kei na cakacaka. A kaya ko Koya, ‘Me vaka sa sega ni lako mai na Luve ni tamata me qaravi, ka me dauveiqaravi ga, ka me solia na nona bula me kedrai voli e lewe vuqa.’ Maciu 20:28. Oqori na i naki levu ni Nona bula. Na veika tani tale e muri ka mamada. A kena kakana ka mena wai me cakava na loma ni Kalou ka vakaotia na Nona cakacaka. Na dokadoka kei na nanumi koya vaka i koya a sega ni bau kune e na Nona veiqaravi.

Sa vakakina ko ira sa vakaivotavota e na loloma i Karisito era na vakarau tu me cakacaka e na yalo ni sega ni nanumi koya, me rawa kina vei ira ka mate e na vukudra ko Koya me ra vakaivotavota e nai solisoli vakalomalagi. Era na cakava na ka taucoko era rawata me vinaka cake kina ko vuravura e na nodra sa tiko kina. Na yalo vakaoqo, sa i vakaraitaki ni bula sa saumaki vakaidina. Ni sa lako mai vei Karisito e dua na tamata, sa na tubu sara e lomana na yalo ni via vakaraitaki Jisu ki vei ira tale eso, ni sa kunei Koya me nona i tokani talei. Na veivakabulai kei na veivakatabui ni dina, e na sega ni vunitaki tiko e lomana. Kevaka e da sa vakaisulu e na yalododonu i Karisito, ka vakasinaiti e na marau ni Nona sa tiko e lomada na Yalo Tabu, eda na sega ni rawa ni galu tiko. Kevaka eda sa tovolea [80] ka kila ni sa vinaka na Turaga, sa na tu vei keda eso na ka meda tukuna yani. Me vakataki Filipe e na nona a kunea na i Vakabula, eda na sureti ira eso tale ki Vua. Eda na sasaga me tukuna vei ira na veika talei me baleti Karisito, kei na veika dina era sa maroroi tu e na vuravura ka na yaco mai. E na tubu cake na gagadre me muri na sala ka vavaca ko Karisito. E na tiko na gagadre dina me baleti ira era tiko tikivi keda me ra raica, “na Lami ni Kalou, o Koya sa kauta tani na nodra i valavala ca na kai vuravura.”

Na noda sasaga meda vukei ira na tani, e na vu ni veivakalougatataki talega kivei keda. Oqo na Nona i naki na Kalou e na Nona solia mai vei keda me da veivuke e na i tavi ni veivakabulai. Sa solia vei keda na tamata na dodonu me da vaka i votavota e na i tuvaki va-Kalou, me rawa ni da vu ni veivakalougatataki vei ira na wekada. Sa i koya oqo na i tavi dokai duadua, na marau levu duadua ka rawa Vua na Kalou me solia vei keda na tamata. Ko ira

era sa yaco me vaka i tavi vakaoqo e na veicakacaka ni loloma era na voleka sara Vua na Dauveibuli.

Na Kalou e rawa ni a solia na cakacaka ni kena vunautaki na Kosipeli, kei na cakacaka kece ni veiqaravi e na loloma ki vei ira na agilosu vakalomalagi. E rawa ni a vakayagataka eso na ka me vakayacora kina na Nona i naki. Ia e na Nona loloma levu a digitaki keda meda daucakacaka vata kei Koya, kei Karisito kei ira na agilosu, me rawa ni da vota vata na veivakalougatataki, na marau ni veivakabulabulataki vakayalo ka dau yaco mai na veiqaravi ni sega ni nanumi koya vaka i koya.

Eda sa kauwaitaki Karisito ni da sa vaka i votavota e na Nona rarawa. Na veicakacaka yadua ni vakuwai koya me ra vinaka kina na tani, e na vakabulabulataka na yalo ni veivuke e na lomana ka vakayacora, ka vakaduavatataki koya sara kei na i Vakabula kei vuravura, ko Koya, “ ni sa vutuniyau, ia sa yaco me dravudravua e na vukumudou mo dou vutuniyau mai e na vuku ni nona dravudravua.” 2 Koronica 8:9. E na rawa walega ni yaco me ka ni veivakalougatataki na bula kevaka eda sa vakayacora vakaoqo na i naki ni Kalou e na noda a buli. [81]

Kevaka mo na cakacaka me vaka na i naki nei Karisito e na vukudra na Nona tisaipeli, ka rawai ira na yalo me Nona, ko na raica na nomu gadreva me titobu sara na nomu bula ka levu cake na nomu kila na veika vakayalo, ko na qai via kania ka via gunuva na i valavala dodonu. Ko na cikeva na Kalou, e na qai vakaukauwataki na nomu vakabauta, ka gunuva na wai dina mai na mata ni wai ni bula. Na nomu sotava na veisaqasaqa kei na veivakatovolei, e na vagolei iko ki na i Vola Tabu kei na masu. Ko na tubu e na loloma kei na kilai Karisito, ka na toro cake me matua na nomu bula.

Na yalo ni cakacaka ni sega ni nanumi koya e na vukudra na tani e na vakabibitaka, vakadeitaka, ka cakava me totoka na i tovo me vakataki Karisito, ka na kauta mai na vakacegu kei na marau kivei koya e taukena. Na veisasaga era sa vakaceceretaki. Sa na sega ni kune na vucesa se koco- koco. Ko ira era vakayagataka na loloma va-Karisito era na tubu cake, me ra kaukauwa ka cakacaka Vua na Kalou. E na tu vei ira na matata ni vakasama vakayalo, e na dei ka tubu cake tikoga na nodra vakabauta, ka toro cake na kaukauwa ni nodra daumasu. Na yalo ni Kalou ni sa vaka- yavalata na lomadra, sa kauta mai na duavata vakayalo, ka vu mai na Nona cakacaka na

Kalou. Ko ira era vakaogai ira vakaoqo me ra vinaka kina na tani, era sa cakacaka taka dina tiko na nodra vakabulai.

[82] Na gaunisala duadua ga me da tubu cake kina e na yalo loloma, sa i koya me da cakava e na yalodina na cakacaka sa vakacolati keda kina ko Karisito. Aya meda vakaitavi, me vaka na levu ni noda kaukauwa, e na nodra vukei ka vakamarautaki ko ira era gadreva na veivuke e rawa ni da solia. Na kaukauwa e rawati e na cakacaka; na ogaoga sa i naki sara ga ni bula. Ko ira era tovolea me ra rawata na bula va-Karisito, ka sega ni cakacaka taka na ka ni veivakalougatataki era sa rawata e na vuku ni loloma, ka ra sega ni cakava e dua na ka e na vuku i Karisito, sa tautauvata ga ni ra gadreva me ra bula e na kana, ka sega ni cakacaka. Ia na bula vakayalo me vaka talega e na bula vakayago, na ka oqo e na vakavuna na malumalumu kei na mate. Na tamata e cata ni vakayagataka na yavana kei na ligana e na yali vua na kaukauwa me vakayagataka rawa kina. Sa vakakina na tamata lotu va-Karisito, kevaka e sega ni vakayagataka na kaukauwa ni Kalou sa soli vua, e na sega walega ni sega ni rawata me tubu cake vei Karisito, ia e na vakayalia talega na kaukauwa ka tu vua e liu.

Na lotu i Karisito sa Nona i yaragi digitaki na Kalou, me vakabulai ira kina na kawa tamata, ka sa kena i naki me kauta na Kosipeli ki vuravura taucoko. Ia na i tavi oqo, sa tu vei ira kece na tamata lotu va-Karisito. Ko ira yadua me vaka ga na levu ni nodra dui kaukauwa, kei na dui taledi sa tu vei ira, me ra vakayacora na Nona veitalaki na i Vakabula. Na loloma nei Karisito sa vakaraitaki vei keda, eda sa dinau kina vei ira era sega ni kilai Koya. Na Kalou sa solia vei keda na rarama, ka sega ni noda duadua ga, ia meda vakararamataki ira kina na wekada.

Kevaka era yadra me ra cakacaka ko ira era muri Karisito, e na rawa ni udolu era vunau e na veivanua iceni ka vunau tiko kina e lewe dua ga e daidai. Ko ira kece talega era sega ni rawa ni tara sara na cakacaka era rawa ni veivuke e na nodra i solisoli, nodra veinanumi, kei na nodra masu. Sa na levu cake kina na cakacaka dina ni vakabula yalo e na veivanua lotu va-Karisito.

E sega ni yaga meda lako sara ki na veivanua iceni, se biuta na noda vale kevaka e tu eke na noda i tavi me cakacaka kina e na vuku i Karisito. E rawa ni da kitaka oqo e na noda matavuvale, e na i

soqosoqo lewe ni lotu, vei ira eda veikilai, kei ira eda veitaratara e na ka vakai lavo.

Nai wase levu taudua ni Nona bula e vuravura na i Vakabula e a vakayagataki e na cakacaka ni vosota e na volau ni matai mai Nasareci. Ko ira na agilosu dauveiqaravi era sa vakatawana na Vu ni bula e na Nona a salavata voli kei ira na dauteitei kei ira na tamata cakacaka, ka sega ni dokai se kilai. A sa vakayacora tiko na Nona i tavi ni cakava tiko na cakacaka beci oqo, me vaka na Nona a vakabula na tauvimate se lako e na dela ni wasawasa seuseuwa mai Kaleli. Sa vakakina ni da qarava tiko e dua na cakacaka beci, se tu e na dua na i tutu lolovira, eda rawa ni salavata ka cakacaka vata sara tikoga kei Jisu. [83]

E kaya na i apositolo - “Me tiko na tamata yadua kei na Kalou, e na i tutu sa tiko kina ni sa kacivi.” 1 Koronica 7:24. Na tamata vakabisinisi e rawa ni cicivaka na nona bisinisi e na i vakarau savasava me rawa ni vakarokorokotaka kina na nona Turaga. Kevaka e nei Karisito dina ko koya e na kauta na nona lotu ki na ka kecega e vakayacora ka vakaraitaka ki vei ira na tamata na yalo i Karisito. Na makeniki e rawa ni i vakadinadina gumatua ka yalodina e na nona sosomitaki Koya ka dau cakava na veika lalai ni bula oqo e na veidelana mai Kaleli. Ko ira yadua era vakatokai e na yaca i Karisito sa dodonu me ra cakacaka vakaoqo, ka me rawa kina vei ira na tamata me vakarokorokotaka na Dauveibuli ka i Vakabula e na nodra raica na nodra cakacaka vinaka.

Eso era vakaiulubaletaka na nodra sega ni solia na nodra cau ki na cakacaka i Karisito, baleta ni tiko eso tale ka levu cake na ka e tu vei ira ka dolavi vei ira na kena gaunisala. Sa dau nanumi ni dodonu me ra soli ira ga ki na cakacaka i Karisito ko ira era rawa ka vakalevu. Eso tale era nanuma ni soli walega na taledi kivei ira era taleitaki, ka sega vei ira na kena vo, ko ira era sa sega ni kacivi me cakacaka, se vakaivotavota e na i cocovi. E sega ni vakaraitaki vaka koya e na vosa vakatautauvata. Ni sa kacivi ira na nona tamata na i taukei ni vale, a qai solia ki vua na tamata yadua na nona cakacaka.

E na yalo ni loloma dina e rawa ni da cakava na cakacaka ni yalomalumumu, “me vaka Vua na Turaga.” Kolosa 3:23. Kevaka sa tiko na loloma Vua na Kalou e na yalo, e na vakavatukanataki e na bula. Na bula uasivi nei Karisito e na vakavolivoliti keda kei na noda i vakarau e na veilaveti cake ka da na vu ni veivakalougatataki. [84]

E sega ni dodonu mo waraka eso na soqo levu, se mo rawata eso na kaukauwa vou mo qai cakacaka kina Vua na Kalou. E sega ni dodonu me tiko e na nomu vakasama na ka e na nanuma ko vuravura e na vukumu. Kevaka sa yaco na nomu bula e na veisiga me sa i vakaraitaki ni kena savasava kei na kena dina na vakabauta sa tu vei iko, ka ra vakadinadinataka na tamata na nomu gadreva mo vukei ira, na nomu cakacaka e na sega ni tawayaga.

Na tisaipeli i Jisu sa yalomalumalumu taudua ka dravudravua taudua e rawa me ka ni veivakalougatataki vei ira na tani. Era na sega beka ni kila vakataki ira ni ra sa vakayacora tiko e dua na cakacaka vinaka, ia mai na nodra i vakarau, era sa tekivuna e dua na ua ni veivakalougatataki ka na rabailevu ka titobu, ia na kena yaga era na sega beka ni kila me yacova na siga era na saumi kina na tamata yadua. Era sega ni vakasamataka se kila ni ra sa cakava tiko e dua na ka levu. E sega ni gadrevi me ra vakaocai ira e na nodra vakasamataka na rawa ka. Me ra lako vagagalu ga ki liu, ka vakayacora e na yalodina na cakacaka sa vakacolati ira kina na Kalou, e na qai kune ni nodra bula e sega ni ka wale. Na nodra bula vakataki ira e na tubu cake tikoga me vakataki Karisito; era sa daucakacaka vata kei na Kalou e na bula oqo; ka ra sa vakarautaki tiko kina me qarava na cakacaka lagilagi kei na marau sega ni vakaiyalayala e na bula sa bera mai.

[85]

Na Noda Kilai Koya Na Kalou

Sa vuqa na sala e vakayagataka tiko na Kalou me vakatakilai Koya kina vei keda ka kauti keda me da toro volekati Koya. Na veika buli e ra sa dautukutuku tikoga e na noda vakasama. Na yalo rarama e na vakauqeti e na loloma kei na lagilagi ni Kalou ka ra vakatakila tu na i bulibuli ni ligana. Na daliga ka vakarorogo tiko e na rogoca ka kila na i tukutuku ni Kalou ka tu e na veika bula. Na veico drokadroka, na veikau babalavu, na senikau e vuqa, na o e ciri voli, na uca e tau, na uciwai e drodro koto, na veika serau ni lomalagi, era vosa tiko ki lomada, ka sureti keda me da veikilai kei Koya ka buli ira kecega.

Na noda i Vakabula e biuta koto na Nona veivakavuvuli talei e na loma ni veika buli. Na kau, na manumanu vuka, na se ni kau ni veibuca, na veidelana, na drano, na lomalagi totoka, ka vakakina na veika e ra yaco tiko e veisiga kei na veika e ra tu e yasada, e ra vauci vata kei na veivosa dina e vakatavuvulitaka, me dau nanumi kina na Nona ka ni vuli e na dela ni nona bula ogaoga na tamata.

E gadrevi ira na luvena na Kalou me ra taleitaka na Nona caka-caka, ka kunea na marau e na veika lailai ka totoka sa ukutaka tu kina na noda vuravura. Sa dauvinakata na ka rairai vinaka ko Koya, ia e taleitaka vakalevu cake na i tovo vinaka mai na veika e ra totoka walega e sau. E gadreva me da tubu cake e na i tovo dodonu ka savasava, me vaka na totoka kei na boi vinaka ni senikau.

Kevaka eda na vakarorogo, na veika buli ni Kalou era na vakavulici keda e na veilesoni talei ni talairawarawa kei na vakararavi. Na veikalokalo e ra muria tu na nodra sala tawa kune e na maliwa lala e na veitaba gauna, ka yacova sara na ka lailai taudua, na veika buli kece era muria na Nona lewa na Dauveibuli. Ia na Kalou e maroroi ira ka qaravi ira tiko na i bulibuli ni ligana. Ko koya e solia tu na bula ki na vei- vuravura e na macawa, e qarauna talega na siparo lailai e laga sere wale voli ga. Sa vakakina e na nodra ogaoga e na cakacaka na tamata, se masu; ni ra koto sobu e na bogi, ni ra yadra cake talega e na mataka; ni kana magiti e na

[86]

[87]

nona vale vakaturaga na vutuniyau, ni vakasoqoni iratou na luvena na dravudravua e na nona tepeli lala, e ra sa dui qarauni mai Vua na Tamadra vakalomalagi. E sega na wai ni mata e turu me sega ni kila na Kalou. E sega ni dua na dredre me sega ni raica.

Kevaka eda vakabauta oqo na nuiqawaqawa tawadodonu kece era na yali. Eda sa na sega ni daurarawa me vaka e na gauna oqo; ni veika lelevu se lalai sa na biu vakadua ki na liga ni Kalou, ko Koya e sega ni bau vakaleqai e na levu ni vei qaravi e cakava se bikai e na bibi ni colacola. Eda sa na qai rawata na vakacegu ni yalo o koya era sega ni kunea tu vakabalavu e lewe vuqa.

Ni sa vakamarautaka na lomamu na totoka domoni ni vuravura, vakananuma na vuravura se bera mai, o koya e na sega ni bau kila na vakacaca ni valavala ca kei na mate; na vanua e na sega ni laurai kina e na veika buli nai totogi ni valavala ca. Laiva na nomu vakasama me vakaraitayalo- yalotaka na nodra i tikotiko na vakabulai, ka nanuma matua ni na lagilagi cake sara mai na ka vinaka taudua ko rawa ni vakasamataka. E na dui mataqali i solisoli ni Kalou e na veika buli e da raica kina vakalailai na Nona i ukuuku. Sa volai, “Sa sega na mata sa kunea, se na daliga sa rogoca, ka sega ni curu ki na loma ni tamata, na veika sa vakarautaka na Kalou me nodra ko ira era sa lomani koya.” 1 Koronica 2:9.

[88] Na dauserekali kei na dau-ni-veika buli e levu na ka e rau rawa ni kaya me baleta na veika buli, ia ko koya ga na lotu va-Karisito e marautaka dina na totoka ni vuravura. Ni raica kina na we ni liga i Tamana, ka kunea na Nona loloma e na senikau, na co, kei na kau. E sega ni dua e rawa ni taleitaka dina na yaga ni delana, na buca, uciwai kei na wasawasa, kevaka e sega ni okati ira me ra i vakaraitaki ni loloma ni Kalou vua na tamata.

Sa vosa vei keda na Kalou e na cakacaka ni Nona loloma, kei na veivakauqeti ni Nona Yalo Tabu e na lomada. Na veika era yacovi keda ka tu vakavolivoliti keda, eda rawa ni kunea kina na veika ni vuli talei, kevaka e dolavi tu na lomada me dikevi ira. E kaya na daunisame e na nona tusanaka na cakacaka ni loloma ni Kalou, “Sa roboti vuravura na loloma i Jiova.” Same 33:5. “Ko ira era sa vuku ka vakanananu e na ka oqo, era na kila na yalololoma i Jiova.” Same 107:43.

Na Kalou e vosa vei keda e na Nona Vosa. Sa matata cake sara na kena vakaraitaki kina na Nona i valavala, na Nona cakacaka vei

ira na tamata, kei na cakacaka levu ni veivakabulai. Sa dolavi tu kina vei keda na kedra i tukutuku na peteriaki kei na parofita kei ira tale eso na tamata yalosavasava ni gauna makawa. Era “a tamata sa vakataki keda sara.” Jemesa 5:17. Eda raica na nodra vorata na veika dauveivakayalolailaitaki ka tautauvata eda sotava, na nodra bale ki na veivakatovolei me vakataki keda, ka ra qai yalodei tale ka qaqa e na loloma ni Kalou. Oqo sa vakayaloqaqataki keda e na noda sasagataka tiko na yalododonu.

Ni da wilika na veika talei e yacovi ira, na rarama, na loloma, kei, na veivakalougatataki a soli vei ira, kei na ka era a cakava e na kaukauwa a soli vei ira na yalo ka vakauqeti ira sa vakacaudreva talega na buka ni veimurimuri vakayalo e lomada, kei na gagadre meda tautauvata kei ira e na i tovo me da dau salavata kei na Kalou me vakataki ira.

A kaya ko Jisu me baleta na Veiyalayalati Makawa — ka uasivi cake na kena dina e na ka You — “Nai vola oqo sa tukuni au,” Joni 5:39, nai Vakabula, ko Koya na noda i nuinui ni bula tawa mudu. Io nai Vola Tabu taucoko e tukuni Karisito. Mai na i tukutuku ni veibuli, — “a sa sega e dua na ka sa caka, me sega ni cakava ko Koya,” Joni 1:3, ki nai otioti ni vosa ni yalayala — “E dina ka’u sa lako kusarawa mai.” Kevaka ko gadreva mo drau veikilai kei na i Vakabula, vulica nai Vola Tabu.

[89]

Vakasinaita na lomamu e na Vosa ni Kalou. Sa wai bula, me vakaotia na nomu viagunu kaukauwa. Sa madrai bula mai lomalagi. E kaya ko Jisu, “Kevaka dou sa sega nikaniana na lewe ni Luve ni tamta, ka gunuva na nona dra, sa sega veikemudou na bula.” Sa qai vakamacalataka ni, “vosa ka’u sa vosataka vei kemudou sa vakayalo, ka sa vu ni bula.” Joni 6:53, 63.

Na yagoda sa tara cake mai na ka eda kania ka gunuva; ka sa tautauvata na ka ni bula vakayago kei na bula vakayalo: na ka eda dauvakananuma e na solia na bula kei na kaukauwa ki na noda bula vakayalo.

Na cakacaka ni veivakabulai era gadreva na agilosu me ra dikeva; e na ka ni vuli toro cake ka nodra sere na vakabulai e na veitaba gauna tawa mudu. E sega li ni yaga me vaka- samataki matua ka vulici edaidai? Na yalovinaka titobu kei na loloma i Jisu, na veisorovaki ka caka e na vukuda, sa dodonu me dauvakananumi vakabibi. Me da dauvakasama- taka na Nona i tovo na nodai Vakabula lomani ka

dauvei- sorovaki. Me da dau vakananuma na cakacaka nei Koya ka lako mai me vakabulai ira na Nona tamata mai na nodra i valavala ca. Ni da sa dauvakasamataka vakaoqo na veika vakalomalagi, sa na tubu me kaukauwa na noda vakabauta kei na loloma, ka na yaco me vinaka cake Vua na Kalou na noda masu, ni sa na salavata tiko vakalevu kei na vakabauta kei na loloma. Era na matata ka ka dina. Sa na levu cake na vakadinati Jisu, kei na vakararavi ki na Nona kaukauwa e na veisiga, me vakabulai sara kina ko ira era lako mai Vua na Kalou e na vukuna.

[90] Ni da sa dau vakananuma na Nona yalododonu nai Vakabula, eda na gadreva me vakavoui taucoko, ka vaka- voui me tautauvata kei na Nona yalododonu. Sa na tubu na viakana kei na viagunu e na yalo, me da ucu Koya eda lomana. Na levu ga ni kena daugolevi Karisito na noda vakasama, na levu talega ni noda na tukuni Koya vei ira na tani, ka matataki Koya ki vuravura.

A sega ni volai na i Vola Tabu me nodra taudua ga na vuku; ia e a nakiti sara ga me nodra na tamata wale. Na dina lelevu ni veivakabulai sa vakamatatataki tu me vaka na siga levu; ka sega ni dua e dodonu me lako sese vakavo walega ko ira era via muria ga na lomadra ka vakanadakuya na lewa ni Kalou sa dusivaki tu vakamatata.

Me da kakua ni taura walega na nona i vakamacala e dua na tamata me baleta na i vakavuvuli ni Vola Tabu, ia meda vulica sara ga vakataki keda. Kevaka eda laiva me ra vakasama ga e na vukuda eso tale, sa na malumalumu na noda kaukauwa ka lailai na noda rawa ka. Na kaukauwa dokai ni vakasama sa na gogo e na kena sega ni vakayagataki e na ulutaga ka rauta, sa sega kina ni rawata me yacova na veika titobu ni Vosa ni Kalou. Ia e na rabailevu kevaka sa taurivaki e na vakadikevi ni Vola Tabu kei na veidutaitaki ni veitikina kei na veika vakayalo.

E sega ni dua na ka e rawa ni vakaukauwataka na vakasama me vaka na vulici ni Vola Tabu. E sega tale ni dua nai vola e na rawa me laveta cake na vakananumu, me vakararamataka na vakasama, me tautauvata kei na dina titobu ka lagilagi ni Vola Tabu. Kevaka e a vulici na Vosa ni Kalou me vaka na kena i naki, ke a raba na vakasama ni tamata, dokai na nona i tovo, ka dei na nona cakacaka me vaka e kune vakavudua tu nikua.

Ia sa lailai ga na yaga ni kena wiliki walega vakatotolo na i Vola Tabu. E dua e na rawa me wilika taucoko na Vosa ni Kalou, ka sega ga ni raica na kena totoka se kila na kena i vakavuvuli titobu ka vunitaki tu. Ni sa vulici e dua na tikina me yacova ni sa matata ki na vakasama, ka raici na kena yaga e na i naki ni veivakabulai, sa yaga cake mai na wiliki walega ni vica na wase ka sega ni tauri na kena i bale- bale. Me tikoga vei iko na nomu i Vola Tabu. E na vei gauna e rawa kina, wilika; vakota e na nomu vakasama e dua na tikina. Ni ko lako tiko, wilika e dua na tikina ka vakasamataka, me kasa kina e lomamu.

[91]

Eda sa sega ni rawata na vuku ni da sega ni qatia ka vuli e na yalo ni daumasu. Sa matata sara tu ka na sega ni tauri cala eso na tikina e na i Vola Tabu; ia eso tale e sega ni tu ga e cake na kedra i balebale me kunei rawarawa. Nai Vola Tabu me veidutaitaki ga kei na i Vola Tabu. Me vakasaqarai matua ka masulaki na kena dauvakasamataki. Sa tautauvata na daukelikeli sa kunea na koula e na loma ni qele, kei koya sa vakasaqaqara vagumatua e na Vosa ni Kalou me kunea na nona i yau, e na raica na dina talei, o koya e vuni tu vei ira na dauvakasaqaqara vakaca. Na vosa vakayalo sa vakananuma tiko na yalo e na vaka na veiuciwai e ra drodro mai na mataniwai ni bula.

Me kakua ni vulici na i Vola Tabu ka sega na masu. Ni da bera ni cega na veidrauna sa dodonu me da kerea taumada na veivakavukui ni Yalo Tabu, ka na soli vei keda. A kaya nai Vakabula vei Nacanieli ni sa lako mai Vua, “Raica e dua na luve i Isireli dina, sa sega vei koya na dauveivakaisini!” A kaya ko Nacanieli, “O ni sa kilai au mai vei?” A sauma ko Jisu, “Ni sa bera ni kacivi iko ko Filipi ni ko a tiko e ruku ni lolo, au a raici iko.” Joni 1:47, 48. Ko Jisu e na raici keda talega e na noda vanua ni masu vuni, kevaka eda kerea Vua na rarama meda kila kina na dina. Ko ira na agilosu ni rarama era na tiko vata kei ira era kerea na veivuke vakayalo e na yalomalumulumu.

Na Yalo Tabu sa vakacerecerea ka vakalagilagia na i Vakabula. Sa nona i lesilesi me vakatakilai Karisito, na savasava ni Nona yalododonu, kei na bula levu sa noda e na vukuna. E kaya ko Jisu, “Ni na kauta na noqu ka, ka vaka- takila veikemudou.” Joni 16:14. Na Yalo Tabu sa i koya taudua na qasenivuli ni dina vakayalo. Sa vakacava na Nona taleitaka na kawa tamata na Kalou, ni a solia na

[92]

[93] Luvena me mate e na vukudra, ka lesia na Nona Yalo Tabu me nodra qasenivuli ka dauveituberi.

Na Kalougata Ni Masu

Sa vosa veikeda na Kalou e na veika buli kei na Nona vosa, e na Nona cakacaka ni loloma, kei na veivakauqeti ni Nona Yalo Tabu. Ia e sega ni rauta oqo; sa dodonu talega me da dolava na lomada Vua. Kevaka eda gadreva na bula vakayalo kei na kaukauwa, sa yaga me da veitaratara sara kei na Tamada vakalomalagi. E na gole beka Vua na lomada; eda na vakananuma beka na Nona cakacaka, na Nona loloma kei na veivakalougatataki; ia oqo e sega ni da sa veivosaki Kaya. Kevaka eda via veivosaki kei na Kalou, sa dodonu me da tukuna sara ga Vua eso na ka me baleta dina na noda bula.

Na masu sa i koya na dolavi ni Yalo Vua na Kalou, me vaka ga vua e dua na wekamu. E sega ni kena i naki me qai kilai keda kina ko Koya, ia me rawa kina vei keda me da tauri Koya. Na masu e sega ni kauta sobu mai na Kalou kivei keda, ia e kauti keda cake ki Vua.

A vakatavulici iratou na Nona tisaipeli ko Jisu e na i vakarau ni masu e na Nona a tiko e vuravura. E vakasala-taki iratou me ratou tukuna Vua na Kalou na veika eratou leqa kina e na veisiga, ka me ratou laiva kece Vua na nodratou i colacola. Ia na Nona vakadeitaka vei iratou ni na rogoci na nodratou masu sa noda talega.

Ko Jisu vakataki Koya, e na Nona a mai tiko maliwani ira na tamata, a dau masu vakavuqa. Na noda i Vakabula a soli Koya sara ki na noda leqa kei na malumalumu. A yaco kina me daukerekere, me dauvakamamasu, ka qara mai vei Tamada na kaukauwa vou, me lako mai kina ni sa vakau kauwaitaki tu me qarava na i tavi kei na veivakatovolei. Sa noda i vakarau e na ka kecega ko Koya. Sa i tokani e na noda malumalumu, “ni sa vakatovolei ko koya e na veika eda sa vakatovolei kina.” Ia me vaka ni sega Vua nai valavala ca, sa vukitani kina mai na ca. A vosota na yavavala kei na rarawa ni yalona e na vuravura ni valavala ca. Na Nona sa yaco me tamata sa yaga ka ka ni kalougata kina Vua na masu. E a kunea na marau kei na vakacegu e na Nona dauveivosaki kei Tamana. Ia kevaka a kila nai Vakabula, na Luve ni Kalou, ni yaga Vua na masu, sa dodonu

[94]

[95]

vakalevu cake vei ira na tamata vakayago malumalumu ka i valavala ca me ra kila ni yaga vei ira na daumasu vagumatua e na yalodina.

Sa wawa tu na Tamada vakalomalagi me solia taucoko vei keda Nona veivakalougatataki. Na noda i tavi meda gunu vakalevu mai na mataniwai ni loloma tawayalani. Sa ka ni kurabui na lailai ni noda daumasu! Na Kalou sa wawa ka vakarau tu me rogoca na nodra masu ni yalodina na luvena lolovira sara, ia sa laurai vakalevu na noda vakawelewele me tukuna na ka eda vinakata Vua na Kalou. A cava era na nanuma na agilosu ni lomalagi e na vukudra na tamata dravudravua ka malumalumu, ka ra qarava tu na veivakatovolei, ni golevi ira tiko mai na yalololoma ni Kalou, ka sa vakarau tu me solia vakalevu cake vei ira mai na ka era kerea se nanuma, ia era qai daumasu vakalailai, ka lailai talega na nodra vakabauta?

Era taleitaka na agilosu me ra cuva Vua na Kalou; era taleitaka me ra volekati Koya. Era okata na veitorovi kei na Kalou me nodra marau cecere taudua. Ia ko ira na kai vuravura, ko ira era gadreva vakalevu cake na veivuke e rawa duadua ga Vua na Kalou me solia, sa vaka era marau me lako ni yali na rarama ni Nona Yalo Tabu, ka sega ni taleitaka me tiko vata kei ira.

[96] Ko ira era vakaweleweletaka na masu, sa vakavolivoliti ira na butobuto ni vu ni ca. Na nona veitemaki lo sa coriti ira me ra i valavala ca. Sa vu ni nodra leqa ni ra sega ni vakayagataka nai solisoli kalougata vakayalo ni masu. A cava era sega ni via masu kina na luve ni Kalou, ni masu sa i koya na ki e na liga ni vakabauta me dolava na vale ni yau mai lomalagi, na vanua e maroro tu kina na i vurevure tawa vakaiyalayala nei Koya na Kaukauwa? Ni sa lailai na masu kei na vakatawa, eda sa na rawa ni vakawelewele ka vuki tani mai na sala dina. Na meca sa tovolea tikoga me vakaosota na sala ki nai tikotiko ni loloma, me da kakua kina ni rawata na kaukauwa me vorata kina na veivakatovolei e na yalo ni daukerekere kei na vakabauta.

Sa tu eso na ka e na sauma kina na noda masu na Kalou. Ai matai sai koya na noda vakila ni da gadreva na veivuke mai vei Koya. E yalataka, “Ni’u na sovaraka na wai vua sa via gunu, kei na wai drodro ki na qele mamaca.” Aisea 44:3. Ko ira era via kania ka via gunuva na i valavala dodonu, ko ira era gadreva na Kalou, era na vakasinaiti. Sa dodonu me dolavi na yalo ki na veivakauqeti ni

Yalo Tabu, kevaka e sega sa na sega talega na veivakalougatataki ni Kalou.

Na dravudravua ni lomada sa i le kaukauwa, ka na vaka- mamasu vakadomo i levu e na vukuda. Ia sa dodonu me vakasaqarai sara na Turaga me qarava na noda leqa. E kaya ko Koya, “Dou kerekere ka na soli vei kemudou,” “E vakaevei ko koya sa sega ni bureitaka na Luvena dina, ia sa soli koya yani me keda i sosomi kecega, e na dredre vaka- cava vua me solia walega vei keda na ka kecega vata kaya?” Roma 8:32.

Kevaka eda goleva e na lomada na i valavala ca, ka cakava tiko nai valavala ca eda sa kila, e na sega ni rogoci keda na Kalou. Ia sa daurogoci ga na nona masu ni veivutuni na tamata yalomalumalumu. Ni sa vakadodonutaki kece na cala eda sa kila, sa qai rawa me da vakabauta ni na rogoca na noda kerekere na Kalou. Na noda vinaka e na sega ni cakava rawa meda veiganiti kei na veilomani ni Kalou. Na yalododonu ga i Jisu e na vakabulai keda. Na Nona dra e na vakasavasavataki keda. Ia sa tiko na ka me da cakava e nai vakarau ni veivakadonui.

[97]

E dua tale na ka e na yaga kina na masu aya na vakabauta. “O koya sa torova na Kalou sa dodonu me vakabauta nai sa bula ko koya, ka sa dausaumi ira talega sa dau vakasaqarai Koya.” Iperiu 11:6. A kaya ko Jisu vei iratou na Nona tisaipeli, “A ka kecega dou sa kerea, ni dou sa masu, dou vakadinata ni dou sa rawata, e na qai nomu- dou ga.” Marika 11:24. Eda tauri Koya li me vaka na Nona vosa?

Sa raraba ka tawa vakaiyalayala nai nuinui oqo, ka dau- dina ko Koya ka yalataka. Ni da sega ni taura na ka eda kerea kina, me da vakabauta tikoga ni sa rogoca na Turaga, ka na sauma ga na noda masu. Eda rui valavala ca ka rai lekaleka ka dau kerea kina e na so na gauna na ka e na sega ni yaga vei keda. E na Nona loloma na Tamada vakalomalagi sa sauma na noda masu e na Nona solia vei keda na ka e yaga vakalevu — na ka sara ga eda na gadreva kevaka e dolavi vakayalo na noda rai me da raica nai tuvaki dina ni veika. Ni sa vaka me sega ni saumi na noda masu, meda qumia matua ga na vosa ni yalayala. E na saumi dina ga ka da na rawata na veivakalougatataki eda gadreva vakalevu taudua.

Ia sa ka walega ni vakanananu me da vakadinata ni na saumi na masu e na gaunisala kei na ka sara ga eda kerea. Na Kalou e

rui vuku e na sega ni cala, ka rui vinaka me na tarova e dua na ka vinaka mai vei ira era lako vakadodonu tiko. Mo kakua kina ni rere mo nuitaki Koya, e dina ga ni sega ni saumi sara ga na nomu masu. Vakarakavi e na Nona vosa ni yalayala tudei, “Dou kerekere, ka na soli veikemudou” Maciu 7:7.

[98] Kevaka eda vakasamataka na noda vakatitiqa kei na rere, se tovolea me vakadodonutaka na ka eda sega ni se yacova, me da qai vakabauta, e na vakatubura ga me levu ka titobu na noda veilecayaki. Ia kevaka eda lako mai Vua na Kalou, e na yalo ni vakanuinui kei na vakarakavi, e na bula ga eda tu kina, ka tusanaka Vua na noda leqa e na yalomaluma- lumu kei na vakanuinui Vua, e raica ka lewa na ka kecega, e na rogoca ko Koya na noda tagi ka vakamarautaka na lomada.

Na masu ni yalodina e semai keda vata kei Koya na Kaukauwa. E sega beka ni dua sara nai vakadinadina ni Nona wanonovi keda tiko nai Vakabula e na yalovinaka kei na loloma; ia e vaka kina. Eda sega beka ni raica votu na ligana, ia e tarai keda tu ko Koya e na loloma kei na veinanumi dina.

Sa dodonu me tu e na lomada na yalo ni loloma kei na veivosoti ni da sa mai kere loloma kei na veivakalougatataki Vua na Kalou. Eda na cavuta rawa vakacava na masu, “Ni kakua ni cudruvi keimami e na vuku ni neimami i valavala ca, me vaka keimami sa sega ni cudruvi ira era sa i valavala ca vei keimami.” Maciu 6:12, ka da qai susuga tikoga na yalo ni tawa veivosoti? Kevaka eda vinakata me rogoci na noda masu, sa dodonu me da vosoti ira na tani, me vaka na levu ni veivosoti eda vinakata.

Na gumatua ni masu sa dua nai vakarau e na rogoci kina. Me da masu tikoga kevaka eda gadreva me tubu cake e na vakabauta kei na kila ka. Me da, “ia tikoga na masu,” Roma 12:12; “Mo dou masu tikoga, ka cikevaka tiko ka vakavinavinaka.” Kolosa 4:2. E vakasalataki ira na tamata lotu ko Pita ka kaya, “dou yalomatua kina, ka dauyadrava na masumasu.” 1 Pita 4:7. Ko Paula e kaya, “ia e na ka kecega me vakatakilai Vua na Kalou na nomudou kerekere e na masu kei na daucikecike kei na vakavinavinaka.” Filipai 4:6. “Ia koi kemudou sa lomani,” e kaya ko Juta, “dou masu ga e na Yalo Tabu dou maroroi kemudou mo dou tu ga e na loloma ni Kalou,” Juta 20, 21. Na masu tikoga sa i koya na noda duavata tikoga kei na Kalou, me rawa ni drodro mai ki na noda bula na bula mai Vua na Kalou.

Sa na qai drodro lesu Vua mai na noda bula na yalododonu kei na savasava.

Sa gadrevi na masu vagumatua; kakua ni laiva me tarovi iko e dua na ka. Solia na nomu i gu taucoko mo dolava tikoga na lomamu vei Jisu. Dau qarauna mo lako ki na vanua ni masumasu. Ko ira era qara me ra tiko vata dina kei na Kalou, era na kune e na soqoni ni masumasu, yalodina e na nodra i tavi, taleitaka ka guta me ra rawata na kena yaga. Era na vakayagataka vinaka na gauna sa soli vei ira me ra taura kina na rarama mai lomalagi.

[99]

Me da daumasu e na matavuvale. Ia me kakua ni guilecavi taudua na masu vuni, ni o koya na bula ni yalo. Sa sega ni rawa me bula vinaka na yalo kevaka e weletaki na masu. Na masu e na matana levu kei na matavuvale e se sega ni rauta. Ni ko tiko vuni dolava na lomamu e na mata ni Kalou. Na masu vuni me rogoca taudua ga na Kalou daurogo masu. Me kakua ni dua na daliga wale me rogoca na vakamamasu vakaoqo. Na masu vuni e na sega ni sosa kina na yalo mai na ka era tu vakavolivolita se yavalati, ka tadodo vakamalua yani ka vakaidina Vua na Kalou. E na kamikamica ka tudei na ka e na rawati mai vei Koya e dau- raica na ka vuni, sa dola tu na daligana me rogoca na masu e lako mai na vu ni yalo. Sa veivosaki kei na Kalou na tamata e na vakabauta, ka rawata na rarama vakayalo me vakaukauwataka e na veivala kei Setani. Na Kalou sa noda vu ni kaukauwa.

Masu e na nomu tikina vuni, ni ko cakacaka tiko, dautacake na lomamu Vua na Kalou. Sa dausalavata vakaoqo kei na Kalou ko Inoke. Na veimasu lo oqo era kuvu cake me vaka na ka boi vinaka e na mata ni tikotiko ni loloma. Ko Setani e na sega ni vakabalei koya rawa sa dei tu vakaoqo na yalona Vua na Kalou.

E sega na gauna se vanua me tawakilikili kina na masu Vua na Kalou. E sega na ka me tarovi keda rawa mai na laveti cake ni yaloda e na yalo ni masu. Ni da tu vata kei ira na tamata e na saqata, ni da qara i lavo tiko, sa rawa meda masu Vua na Kalou, ka kerea na veituberi vakayalo, me vakataki Niemaia e na nona a kerekere vei Tui Atakisekise. Sa rawa ni kune e dua na tikina ni masu e na vanua kece eda na tu kina. Me dolavi tu ga na lomada, ka sureti Jisu me mai noda vulagi vakalomalagi.

[100]

E dina ni da na tiko beka e na vanua ca, ia e sega ni yaga meda vakacacani kina, ka ni rawa meda bula tiko e na cagi savasava

vakalomalagi. Sa rawa me da sogota kece na ka- tuba ni vakasama ca ka tawadodonu e na noda laveta na yaloda Vua na Kalou e na masu. Ko ira e dola tu na lomadra me taura na veivuke ni Kalou era na lako vakavinaka ka veiyacovi tikoga kei lomalagi.

Sa yaga me matata cake na noda raici Jisu ka kila vakalevu cake na yaga ni veika dina. Na totoka ni yalododonu me vakasinaita na lomadra na luve ni Kalou. Ia e na rawati ga oqo ni da sa qara na kena vakaraitaki vakayalo na veika vakalomalagi.

Me dolavi na lomada ka tacake, me solia kina na Kalou meda ceguva na ka vakalomalagi. Ni sa veivolekati tu kei na Kalou na noda nanuma sa na dau gole ga Vua e na gauna ni leqa me vaka na nona vuki ki na siga na senikau.

Tauca tu e na mata ni Kalou na nomu gagadre, na nomu marau, nomu rarawa, nomu leqa kei na nomu rere. Ko na sega ni vakaleqai Koya; ko na sega ni vakaocai Koya. Ko Koya e kila na i wiliwili ni drau ni ulumu e na sega ni weletaka na nodra gagadre na luvena. “Ni sa yalovinaka sara na Turaga ka sa dauloloma.” Jemesa 5:11. Na yalona dau- loloma sa tarai e na noda rarawa, kei na noda dauveivosakitaka. Kauta Vua na ka kece e leqa kina na lomamu. E sega ni rui levu Vua e dua na ka, ni tokoni ira ko Karisito na veivuravura, ka lewa na ka kecega. Na veika lalai me da marau kina e sega ni vakawaletaka. E sega na tiki ni noda bula e rui butobuto me sega ni wilika rawa; ka sega na leqa me dredre Vua.

Na ca e yacovi ira na luvena, na vakaleqai ni lomadra, na nodra marau kei na masu, e raica kece na Tamadra vakalomalagi, ka dau qarauna. “Sa vakabulai ira sa ramusu na yalodra, ka sa vauca na nodra vue.” Same 147:3. Na Nona qarauna na yalo yadua na Kalou e tautauvata ni sega tale e dua e tiko me qarauna, ka sega tale e dua ka solia na Luvena e na Vukuna.

[101]

A kaya ko Jisu, “Dou na kerekere e na yacaqu; ia sa sega ni yaga me’u tukuna veikemudou, ni’u na masuti Tamaqu e na vukumudou.” “Dou sa sega ni digitaki au... me solia kina vei kemudou ko Tamaqu na ka kecega dou na kerea vua e na yacaqu.” Joni 16:26, 27; 15:16. Na masu e na yaca i Jisu e levu cake na kena i balebale mai na cavuti ni Yacana e na i tekivu kei na i tinitini ni masu. A ya ga na masu e na vakasama kei na yalo i Jisu, ni da vakabauta tu na Nona vosa ni yalayala, nuitaka na Nona loloma, ka cakava na Nona cakacaka.

E sega ni vinakata na Kalou me ra vunitaki ira se tawasei ira eso veikeda me rawa ni ra lotu vinaka kina. Me da ucui Karisito ga e na noda bula mai na ulunivanua ka dau tiko maliwani ira talega na lewe vuqa.

O koya e masu tikoga ka sega ni cakava tale e dua na ka e na cegu ni masu, se sa na ka ni tovo walega na nona masu. Ni ra sa sogoti ira na tamata mai na i tavi ni veimaliwani va-Karisito, ka ra sa sega ni cakacaka vagumatua e na vuku ni Turaga, era sa vakayalia na ulutaga ni masu, kei na vu ni nodra veiqaravi. Sa yaco me kocokoco na nodra masu ka baleti ira ga. Era na sega ni masulaka rawa na nodra gagadre na tamata, se na tarai cake ni matanitu nei Karisito, se kerea na kaukauwa me ra cakacaka kina.

Sa yali vei keda e dua na ka ni da sa weletaka na veilasa- maki me vakaukauwataki ka vakayaloqataki e na cakacaka i Karisito. Na dina ni Nona Vosa era sa na buwawa mai e na noda vakasama. Sa oti na kena dau yavalata ka vaka- raramataka na lomada na kena i vakavuvuli, ka da sa malumalumu sobu vakayalo. Na noda veilasamaki vakatamata lotu sa yali kina vei keda eso na ka ni da sega ni dau veinanumi. Ko koya e sogoti koya tiko sa sega ni vakayacora na i tavi ka lesia Vua na Kalou. Na vakatuburi ni veinanumi e na lomada e na vakavuna meda taleitaki ira na tani, ka sa vu ni noda kaukauwa e na cakacaka ni Kalou.

Kevaka me ra dau veilasamaki na tamata lotu, ka vei- vosakitaka na loloma ni Kalou, kei na i tukutuku talei ni veivakabulai, e na vakabulabulataki na lomadra. Sa rawa I me da vulica tiko eso na ka e na veisiga yadua me baleta na Tamada vakalomalagi ka tubu cake na yaga ni Nona loloma vei keda. Eda na via tukuna na Nona loloma; sa qai bula ka qaqa na lomada. Kevaka eda veitalanoataki Jisu vakalevu cake, ka vakalailai koi keda, e na qai tiko vakalevu kei keda ko Koya.

[102]

Ni da sa vakananuma na Kalou e na veigauna eda raica kina na Nona maroroi keda, eda sa na daunanumi Koya, ka marau me veivosakitaka ka vakacaucautaka. Eda vei- vosakitaka na ka wale ni da vinakata. Eda veivosakitaki ira na wekada ni da lomani ira; na noda marau kei na noda rarawa sa baleti ira. Ia e dodonu me da lomana vakalevu cake na Kalou mai vei ira na wekada; ka dodonu me sa noda i tovo me dauvakaliuci Koya e na noda vakananumu kecega, me veivosakitaka na Nona vinaka, ka tukuna na Nona kaukauwa.

Na i solisoli uasivi sa solia vei keda e sega ni dodonu me mai vakaosota na lomada kei na noda loloma, ka guilecavi Koya kina na Kalou. Sa dodonu ga me ra vauci keda e na i vau ni loloma kei na vakavinavinaka Vua na noda Dauveivuke mai lomalagi. Eda sa rui daukauwaitaka na ka lolovira e vuravura. Me da laveta na noda rai ki na katuba ni vale ni soro mai cake, na vanua ka cila tu mai kina na rarama ni lagilagi ni Kalou e na mata i Jisu Karisito, ko Koya, “sa rawarawa kina vua me vakabulai ira sara era sa lako mai Vua na Kalou e na vukuna.” Iperiu 7:25.

Sa yaga me da vakacaucautaka vakalevu na Kalou, e na vuku ni “nona cakacaka mana vei ira na luve ni tamata.” Same 107:8. Na noda masu me kakua ni baleta walega na kerekere kei na tautauri. Me da kakua ni daunanuma ga na noda leqa ka guilecava na veivuke eda rawata tiko. E sega ni kainaki rawa ni sivia na noda masu, ia e lailai ga na noda dauvakavinavinaka. Sa drodro tikoga mai kivei keda na loloma ni Kalou, ka sa rui lailai na noda dauvakavinavinaka kei na noda vakacaucautaki Koya e na ka sa cakava vei keda.

[103]

A vakaroti ira na Isireli na Kalou e na nodra dau lotu, “Ia kemuni na kania mai kea e na mata i Jiova na nomuni Kalou, koi kemuni kei ira na nomuni lewe ni vale, ka rekitaka na ka kecega sa cakava na ligamuni, ka sa vakalougatataki kemuni kina ko Jiova na nomuni Kalou.” Vakarua 12:7. Na ka me vakalagilagi kina na Kalou sa dodonu me caka e na yalomarau, e na sere kei na vakavinavinaka, ka kakua e na rarawa kei na mataveveku.

Na noda Kalou sa Tamada dauloloma. Me kakua ni qaravi na Nona cakacaka e na yalo rarawa kei na voraki. Sa dodonu me ka marautaki na Nona qaravi na Kalou kei na Nona cakacaka. E sega ni vinakata ko Koya me ra qaravi Koya na luvena, ko ira sa cakava oti e na vukudra e dua na veivakabulai levu, me vaka e dua na i taukei ni cakacaka yalodredre. Sa nodra i tokani vinaka taudua ko Koya, ni ra sa lotu Vua, sa tiko vata kei ira me ia na veivakalougatataki kei na veivakacegui, ka vakasinaita na lomadra e na marau kei na loloma. E gadreva na Turaga me ra marautaka na luvena na nodra lotu Vua, ka vakacegu e na rawarawa ni Nona cakacaka. E gadreva me tu e na lomadra na vakanananu ni Nona veimaroroi kei na Nona loloma, me ra marau kina e na veisiga, me nodra kina na kaukauwa me ra caka dodonu e na ka kecega.

Me da cuva e na ruku ni kauveilatai. Me ulutaga ni noda vakanananu kei na veivosaki ko Karisito e na Nona a vaka- matei. Me da nanuma tikoga na veivakalougatataki ni Kalou vei keda, ia ni da sa kila na Nona loloma sa dodonu meda vakararavitaka na ka kecega ki na liga ka lauvako mai na kauveilatai e na vukuda.

Sa rawa me torovi lomalagi na tamata e na vakavinavinaka. Ko ira na agilosu era dausere ka vakatagi e na nodra qarava na Kalou, ni da sa dauvakavinavinaka, eda sa duavata kei ira. “O koya sa vakacabora na vakavinavinaka sa vakacaucautaki au,” (Kalou), Same 50:23. Me da lako mai Vua na noda Dauveibuli e na yalomarau kei “na vakavinavinaka kei na domo ni sere.” Aisea 51:3.

[104]

[105]

Na I Wali Ni Vakaititiqa

Lewe vuqa, vakauasivi ko ira era gone e na i vakarau ni bula va-Karisito e dauyacovi ira na vakaititiqa e na so na gauna, ka vakaleqa na lomadra. E vuqa na ka e tu e na i Vola Tabu era sega ni vakamacalataka rawa, se bau kila mada ga na kena i balebale, ka sa dauvakayagataka ko Setani na veika oqo me yavalata na nodra vakabauta me ra kaya ni Vola Tabu e sega ni vola va-Kalou. Era dautaroga “Au na kila vakaevei na gaunisala dodonu? Kevaka sa i vola dina ni Kalou na i Vola Tabu, au na galala vakaevei mai na vakaititiqa kei na veilecayaki ka’u dau kunea kina?”

Na Kalou e sega ni gadrevi keda meda vakabauta, kevaka e sega mada ni vakaraitaka vei keda eso na i vakaraitaki ni ka me vakayavu kina na noda vakabauta. Na Nona bula, na Nona i tovo, na dina ni Nona vosa, sa vakadinadinataki e na veika era vakauqeta na noda vakasama, ni vakadinadina oqo e levu sara tu. Ia na Kalou e sega ga ni kauta tani na galala ni vakaititiqa. Na noda vakabauta me vakayavutaki e e na i vakadinadina ka kakua e na ka e vakayacori. Ko ira era via vakaititiqa e na tu na ka me ra vakaititiqa kina; ia ko ira era gadreva dina me ra kila na dina, era na kunea e levu na i vakadinadina me ra vakayavutaka kina na nodra vakabauta.

[106] Sa sega ni rawata na vakasama vakatamata me kila tau-coko na i tovo ni Nona cakacaka na Turaga na Kalou. Na tamata vakasama matata taudua, ko koya ka vuli toro cake taudua, e na vakadrukai tikoga e na ka veivakurabuitaki ni Kalou.

E kaya ko Jope: “Ni ko sa dikeva, ko na kilai koya rawa beka kina na Kalou? Ko na kilai Koya deivaki rawa sa kaukauwa? Sa cecere vakataki lomalagi; a cava ko sa ki-taka rawa? Sa matia ko bulu, a cava ko sa kila rawa?” Jope 11:7, 8.

E vakaraitaka na i apositolo ko Paula, “A ka vakaidina na kena titobu ni Nona vutu ni vuku kei na Nona yalomatua na Kalou! Sa sega ni kilai rawa na Nona lewa, a sa sega ni kune na Nona i valavala.” Roma 11:35. Io, sa dina ga, “Sa vakavolivoliti Koya na o kei na butobuto,” ia, “na yavu ni Nona i tikotiko vakaturaga

na yalododonu kei na lewa dodonu.” Same 97:2. Eda raica rawa na ka oqo mai na veika sa vakayacora vei keda ko Koya, kei na veivakasama ka yavu tiko ni Nona cakacaka, me da raica kina na veilomani kei na yalololoma ka tu vata kei na kaukauwa va-Kalou. Sa rawa me da kila mai na Nona vei i naki na ka walega e na vakavinakataki keda na noda kila; ia na veika eda sa sega ni yacova rawa sa dodonu me da vakararavitaka ki na Liga ni Kalou kaukauwa kei na Nona yalololoma.

Na Vosa ni Kalou, me vaka na i valavala i Koya ka vakavuna, sa tu kina na veika vuni e na sega ni rawa ki na vuku lailai ni tamata me kila vakaoti sara. Na curu ni valavala ca ki vuravura, na lia tamata i Karisito, na vaka- voui ni tamata i valavala ca, na tu cake tale mai na mate, kei na vuqa tale na ulutaga ka ra vakaraitaki tu e na i Vola Tabu, era sa ka titobu ka veivakurabuitaki ka sega ni rawa ki na vuku vaka tamata me kila vakaoti se vakamacalataka rawa. Ia sa sega ni dodonu me da vakatitiqataka na Vosa ni Kalou ka ni sega ni rawa vei keda na tamata me da kila na Nona cakacaka veivakurabuitaki. Na veika bula era tu vaka- volivoliti keda era sinai e na ka ni veivakurabuitaki eda sega ni yacova rawa. Na veika bula lolovira sara e sega ni rawa vua na tamata vuku taudua me vakamacalataka. E na vei- yasana kecega era tu kina na veika taleitaki ka sega ni yacova rawa na noda vakasama.

Me da qai kurabui li ni tiko talega e na ka vakayalo na veika talei [107] ka veivakurabuitaki eda sega ni kila rawa? Na noda sega ni kila na veika oqo sa bale ga ki na malumalumu kei na qiqa ni vakasama ni tamata. Na Kalou sa solia vei keda e na i Vola Tabu na i vakadinadina ka rauta me vakatakila ni taka mai Vua na Kalou ka sa sega kina ni dodonu meda vakatitiqataka na Nona Vosa e na noda sega ni kila taucoko na ka veivakurabuitaki era volai tu kina.

E kaya na i apositolo ko Pita, na i Vola Tabu, “Sa tu kina na ka eso e dredre me kilai, ia ko ira era sa sega ni vuku ka sega ni lomadei, era sa vakauta vakatani me vakatalega kina na i Vola Tabu kece, me ra rusa kina.” 2 Pita 3:16. Na dredre ni kena kilai na i Vola Tabu sa nodra i le na dau- vakatitiqa me ra saqata kina na i Vola Tabu: ia era sega ga ni vakalasuya rawa, ka ni veika dredre ko ya era vakadeitaka ni a vakavuna na Kalou. Kevaka e sega ni tukuni tu kina na ka e baleta na Kalou ia na ka ga e rawarawa na noda kila, kevaka eda rawa ni vakamacalataka na Nona lagilagi kei na Nona

dokai, sa na rawa me kainaki ni a sega ni vakavuna na i Vola Tabu na Kalou. Na cecere kei na veivakurabuitaki ni kena i vakavuvuli sa dodonu me vakabauti kina ni Vosa ni Kalou. Na i Vola Tabu e vakatakila vakarawarawa na dina ka tusanaka me vakacegui kina na gagadre ni yalo ni tamata, ka sa vakurabuitaki ira ka vakadrukai ira na vuku lelevu, ia e vukei ira ga na yalomalua kei ira na tawavuli me ra kunea na sala ni veivakabulai. Na veika dina ka rawarawa oqo era vosa tiko e na veiulutaga cecere, rabailevu ka titobu cake mai na kaukauwa ni vakasama ni tamata, ka da sa taura ga baleta ni sa vakatakila mai na Kalou. Sa dolavi vakaoqo e matada na sala ni veivakabulai, me rawa ki na yalo yadua me raica na i kabakaba me muria e na nona veivutuni Vua na Kalou, kei na vakabauta na Turaga ko Jisu Karisito; me rawa ni vakabulai kina me vaka na i naki ni Kalou. Ia e na vuku ni veika dina ka rawarawa oqo, era koto kina na ka veivakurabuitaki ka ra vakadruka na vakasama ni sa vakadikeva, ia e vakauqeti koya ka vakasaqara tiko vagumatua na dina me doka [108] ka vakabauta. Na levu ga ni nona vakadikeva na i Vola Tabu na levu talega ni nona vakadinata ni Nona Vosa dina ga na Kalou bula, ka sa vakarokoroko na vakasama vakatamata ki na dokai ni i tukutuku va-Kalou.

Na noda kunea ni da sega ni kila vakaoti sara na veika dina mai na Vosa ni Kalou, sa vakadinadinataka ni sega ni rawa ki na vakasama vakatamata me yacova na vakasama va-Kalou. Aya, na kila ka vaka i yalayala e tu vua na tamata e sega ni yacova rawa na veika e cakava na Kalou.

Ni ra sa sega ni kila taucoko na dina ka tu e na i Vola Tabu, era sa besetaka kina na Vosa ni Kalou ko ira na dau- vakatitiqa kei ira era sega ni vakabauta na Kalou. Era sega ni galala mai na vakasama vakaoqo ko ira taucoko era tukuna ni ra vakabauta na i Vola Tabu. E kaya na i Apositolo, “Dou raici kemudou vinaka na veiwekani de tiko e na lomadra eso vei kemudou na yalo sa ca sa sega ni vakabauta, dou sa biuta laivi kina na Kalou bula.” Iperiu 3:12. Sa ka dodonu me da dauvulica vakatitobu sara na Vosa ni Kalou, ka vakasaqara “na veika titobu ni Kalou,” 1 Koronica 2:10, me vaka na nodra sa vakaraitaki tu e na i Vola Tabu. Ni “ka sa vuni tu sa nei Jiova na noda Kalou; ia na ka sa tukuni mai sa noda,” Vakaruva 29:29. Ia sa cakacaka nei Setani me vagolea vakatani na kaukauwa ni vakasama. Sa dau tiko na yalo ni dokadoka e na kena

vakasamataki na dina ni Vola Tabu, me ra yalo ca ka yalolailai na tamata kevaka era sega ni rawata me vakamacalataka taucoko na veitikina era vinakata. E ka beci sara vei ira me ra tukuna ni ra sega ni vakamacalataka rawa na i balebale dina ni Vosa ni Kalou. Era sega ni vinakata me ra waraka vakamalua na gauna e kila na Kalou ni dodonu me vakatakila kina vei ira na dina. Era nanuma ni nodra vuku vakatamata sa rauti ira me ra kila rawa kina na i Vola Tabu, ia ni ra sa sega ni rawata, era sa qai vakalasuya ni vakavuna na Kalou. Sa dina ni levu na i vakamacala kei na i vakavuvuli e tauri cala tu vakararaba ni ra vakayavutaki e na i Vola Tabu, ia era sega ni vu [109] mai kina ka ra veibasai sara ga ni kena vakasama. Na veika oqo sa vakavuna na vakaititiqa kei na vei- lecayaiki e na lomadra na lewe vuqa. Ia na cala oqo e sega ni rawa me vakalasui kina na Vosa ni Kalou, ni vu ga mai na nona moica vakatani na tamata.

Kevaka me a rawa kivei ira na tamata me ra kila vakaoti na veika titobu ni Kalou kei na Nona cakacaka, sa na yaco ni ra sa rawata oqo, era sa na sega ni kunea tale eso na dina, e na sega ni tubu cake na kila ka, e na sega ni toroi cake tale na vakasama kei na bula. Sa na sega ni cecere taudua tiko na Kalou; ia na tamata ni sa yacova na i yalayala ni vuku kei na rawa ka, sa na sega tale ni toso kiliu. Me da vakavinavinaka Vua na Kalou ni sega ni vakakina. Sa rui vuku na Kalou; “O Koya ga sa bini tu Vua na i yau kecega ni vuku kei na yalomatua.” Kolosa 2:3.

Io e na veigauna tawa mudu e na rawa me vakadidike tikoga na tamata, vuli tikoga, ka sega ga ni yacova rawa na veika vuni ni Nona vuku, na Nona yalovinaka, kei na Nona kaukauwa na Kalou.

Sa nakita na Kalou me toso tikoga e na bula oqo na kilai ni veika dina ni Nona Vosa vei ira na Nona tamata. E dua bau ga na gaunisala e na rawati kina na kila ka oqo. E na rawa me da kila na i balebale dina ni Vosa ni Kalou e na Nona veivakavukui na Yalo Tabu ko Koya ka solia mai na Vosa oqo. “Na veika ni Kalou sa sega e dua sa kila, sa kila ga na Yalo ni Kalou, ni sa dikeva na ka kecega na Yalo Tabu, io na veika titobu ni Kalou.” 1 Koronica 2:10, 11. Na Nona Vosa ni yalayala na i Vakabula kivei ira era muri Koya e vakaoqo, “Ia ni sa lako mai ko Koya na Yalo Tabu, na vu ni ka dina, e na tuberi kemudou ki na ka kecega e dina, ni na kauta na noqu ka, ka vakatakila vei kemudou.” Joni 16:13, 14.

[110] Sa gadreva na Kalou me vakayagataka na tamata na kaukauwa ni nona vakasama; ni Vola Tabu e na laveta cake ka vakaukauwataka na vakasama o koya e na sega ni rawata rawa e dua tale na mataqali vuli. Ia me qarauni me da kakua ni vakaliuca na vakasama me vaka na Kalou, ni tu kina na malumalumu kei na ca vakatamata. Kevaka eda vinakata me kakua ni buwawa ki na noda vakasama na i Vola Tabu ka tarova na noda kila na dina rawarawa era tu kina, sa dodonu me tu vei keda na yalomalumalumu kei na vakabauta ni gone lailai, vakarau tu me vuli ka kerea tiko na veivuke ni Yalo Tabu. Na kilai ni kaukauwa kei na vuku ni Kalou, kei na noda sega ni rawata me kila na Nona dokai, sa dodonu me solia vei keda na yalomalumalumu ka me da dolava na Nona Vosa e na vakarokoroko, me vaka eda sa tu sara ga e matana. Ni da sa goleva na i Vola Tabu, na vakasama sa dodonu me vakaliuca e dua ka cecere cake mai vua, ka vakarokoroko na yalo kei na vakanananu ki Vua Sa Bula Vaka i Koya Ga.

E vuqa na ka era rairai me dredre ka buwawa, ia na Kalou e na vakamatatataka ka vakarawarawataka ki vei ira era vakasaqara vakaoqo me ra kila. Ia kevaka e sega na veituberi ni Yalo Tabu e na rawarawa tikoga meda vulica vakatani na i Vola Tabu se cala na noda vakaibalebaletaka. E vuqa na wili Vola Tabu e dau tawa yaga, ka vakavuqa ni yaco dina kina na leqa. Kevaka e sega ni dolavi na Vosa ni Kalou e na vakarokoroko kei na masu; kevaka e sega talega ni vakanamata vakatabakidua na vakanananu kei na gagadre Vua na Kalou, ka sega ni salavata kei na lomana, e na yaco me vakabutobutotaki na vakasama e na vakatitiqa: ka na yaco na vulici ni Vola Tabu ko ya, me vakaukauwataka na tawa vakabauta. Sa na taura na vakanananu na meca, ka na vakavotuya e na vakasama na kena i balebale cala ni dodonu. Kevaka eda sega ni sasagataka e na noda vosa kei na noda i valavala me salavata kei na lewa ni Kalou, veitalia ga na noda vuli vinaka, e na rawa ni cala na noda vakadewataka na i Vola Tabu, o koya gona e sega ni yaga kina me da vakanuinui ki na noda i vakamacala vuku vakatamata. Ko ira era wilika na i Vola Tabu e na nodra via vaqara na cala, e sega ni tu vei ira na rai vakayalo. E na vuku ni nodra vakasama cala, era na kunea

[111] e levu na ka me vakavuna na vakatitiqa kei na tawa vakabauta, e na veika sa matata sara tu ka rawarawa. Veitalia na nodra vunitaka tiko, ia na vu ni vakatitiqa levu dina ga kei na tawa vakabauta, na vinakata na i valavala ca. Na i vakavuvuli kei na i vakaro ni Vosa

ni Kalou e sega ni vinakata na yalo e dokadoka ka taleitaka tiko na i valavala ca, kei ira era sega ni via muria na kena veivakaro era na vakaititiqataka na Vosa ni Kalou. Kevaka eda gadreva meda raica rawa na dina, sa dodonu me tu vei keda na gagadre me da kila na dina, ka talairawarawa na lomada me muria. Ko ira kece era vulica na i Vola Tabu e na yalo vakaoqo, era na kunea e levu na i vakadinadina ni sa Vosa dina ga ni Kalou, ka ra na kila na ka dina ka tu kina me vakavukui ira me ra bula tawa mudu.

A kaya ko Karisito, “Kevaka e dua na tamata sa via caka- va na loma i Koya, e na kila se sa ka mai Vua na Kalou na i vakavuvuli.” Joni 7:17. Kakua ni vakabekataka se vei- letitaka na veika ko sega ni kila na kena i balebale, vaka- muria ga na rarama sa soli rawa vei iko, e na qai vakarara- mataki na nomu vakasama mo kila ka taura na rarama levu cake. E na kaukauwa nei Karisito, vakayacora na i tavi yadua sa vakamatatataki rawa e na nomu vakasama, ko sa na qai vukei mo kila na kedra i balebale ka vakayacora na veika ko vakaititiqataka tu e na gauna oqo.

Sa tiko e dua na i vakadinadina ki vei keda kece vua ka vuli torocake, kei koya ka tawa vuli taudua - na i vakadinadina oqo sa i koya na ka sa yaco ki na noda dui bula. Sa sureti keda na Kalou me da vakadinadinataka vakataki keda na dina ni Nona Vosa, na dina ni Nona veivosa ni yalayala. E vakaroti keda ko Koya meda, “Tovolea mada ka raica ni sa yalovinaka ko Jiova,” Same 34:8. Kakua walega ni vakarorogo ki na vosa ni dua tale na tamata, vakadinadinataka vakataki iko. E kaya ko Koya, “Dou kerekere, dou na qai rawata.” Joni 16:24. E na yaco dina ga na Nona veivosa ni yalayala. Era se sega ni bau vakadaroi, ka ra na sega ni vakadaroi. Ni da sa toro voleka tiko vei Jisu, ka marautaka na taucoko ni Nona loloma, e na seavu na noda vakaititiqa kei na noda butobuto e na rarama ni Nona i serau. [112]

E kaya na i apositolo ko Paula, “O koya sa vakabulai keda mai na lewa ni butobuto, a sa kauti keda ki na matanitu nei Koya na nona Gone ni toko.” Kolosa 1:13. Ko ira yadua era sa lako mai na mate ki na bula, sa rawa vei ira me ra “Vakabauta na Nona i tukutuku sa vakadinadinataka oqo, ni sa dina na Kalou.” Joni 3:33. Era na rawa ni kaya, “Au a gadreva na veivuke, ka’u a kunea vei Jisu. Na ka yadua ka’u vinakata sa soli mai, sa vakacegui na gagadre ni lomaqu; ia oqo na i Vola Tabu sa yaco me vakatakilai Jisu Karisito kivei au.

Ko taroga se cava na vuna au vakabauti Jisu kina? Baleta ni ko Koya sa i Vakabula vakayalo vei au. A cava au vakabauta kina na i Vola Tabu? Baleta ni'u sa kunea ni domoni Kalou ki na lomaqu." Sa rawa me da vakadinadinataka e na lomada ni sa ka dina na Vosa ni Kalou, ka Luve ni Kalou ko Karisito. Eda sa kila ni da sa sega ni muria wale tikoga na i tukuni vakatamata.

E vakasalataki ira na lewe ni lotu ko Pita ka kaya, "Dou tubu cake e na loloma kei na kila na noda Turaga ko Jisu Karisito na i Vakabula." 2 Pita 3:18. Ni ra sa tubu cake tiko na tamata ni Kalou e na loloma, era sa na qai raica cake tiko ga vakamatata na i balebale dina ni Nona Vosa. Era na kunea na rarama vou eso kei na domoni ni kena dina savasava. Sa yaco oti vakakina e na i tukutuku ni lotu ni veitaba gauna kecega ka na vaka tiko kina me yacova na i vakataotioti. "Ia na nodra sala na yalododonu sa vaka na rarama sa cila tu, sa levu cake tiko na kena rarama ka yacova na siga levu." Vakaibalebale 4:18. Sa rawa me da rai ki na bula sa bera mai e na vakabauta, ka taura na Nona yalataka na Kalou ni na tubu cake na noda kila ka, e na vauci vata na veitiki ni bula vaka-tamata kei na bula va-Kalou kei na noda kaukauwa kecega e na veitaratara sara kei Koya na Vu ni rarama.

[113] Sa dodonu me da marau ni veika kece e veivakalomale- qataki e na i tovo ni Nona cakacaka na Kalou, e na qai vakamatatataki vei keda e na gauna ko ya. Na veika e dau- dredre na kena kilai, sa na tu na kena i vakamacala. Na veika e sega ni yacova rawa na noda vakasama vakatamata ka sega ni veidutaitaka rawa, eda na kunea kina na kena dodonu kei na totoka ni kena duavata. "Io e daidai eda sa raica me vaka na titiro e na i iloilo buwawa; ia mai muri, e na vaka na veirai e na matana votu; e daidai ka'u sa kila me vaka ka'u sa kilai." 1 Koronica 13:12.

[115]

Reki Vua Na Turaga

Ko ira na luve ni Kalou era sa kacivi me matataki Karisito, me ra vakatakila na vinaka kei na yalololoma hi Turaga. Me vaka na Nona sa vakaraitaka vei keda ko Jisu na i valavala nei Tamana me da sa vakaraitaki Karisito vakakina ki vuravura. “Me’u tu vei ira ka mo ni tu vei au, ... me kila kina ko vuravura ni kemuni a talai au mai.” Joni 17:18, 23. A kaya ko Paula me baleti ratou na tisaipeli, “sa vakaraitaki ga ni dou sa i vola i Karisito,” “era sa kila ka wilika ko ira na tamata kecega.” 2 Koronica 3:2, 3. Na nodra bula na tamata lotu sa vaka edua nai vola sa vakauta tiko ki vuravura ko Jisu.

Kevaka ko lotu va-Karisito, sa vakauti iko me vaka nai vola ki na matavuvale, na koro, kei na vanua ko tiko kina. Ko Jisu, ka tiko e na lomamu, e gadreva me vosa ki na lomadra era sega ni kilai Koya. Era sega beka ni wilika nai Vola Tabu, se sega ga ni rogoca na domo ka vosa tiko mai kina vei ira. Era sega ni raica na loloma ni Kalou e na veika e cakava. Ia kevaka ko sai sosomi kei Jisu, e na rawa me ra raica na Nona vinaka e na vukumu, ka rawai me ra lomani Koya ka qaravi Koya.

Ko ira na lotu va-Karisito era sa dau ni tutuvaki cina e na sala ki lomalagi. Sa nodra i tavi me vota ki vuravura na rarama era rawata mai vei Karisito. Na nodra bula kei na nodra i tovo sa dodonu me vinaka, me rawa kina vei ira na tani me ra kilai Karisito dina kei na Nona cakacaka.

Kevaka eda sa sosomitaki Karisito, eda na cakava me taleitaki na Nona cakacaka, ni vaka dina kina. Na tamata lotu era dau lomabibi ka rarawa, ka vosa kudrukudru, era vakatakila tiko vei ira na tani e dua nai tukutuku lasu me baleta na Kalou kei na bula va-Karisito. Era vakaraitaka ni Kalou e sega ni taleitaka me ra marau na luvena, ka lasu kina nai vakadinadina era solia e na vukuna na Tamada vakalomalagi. [116]

Sa dau qaqa ko Setani ni sa vagolei ira ki na tawa vakabauta kei na yalolailai na luve ni Kalou. E daumarau me raici keda ni da sega ni nuitaka na Kalou, ka vakatitiqataka na Nona gadreva ka rawata me

vakabulai keda. E vinakata meda nanuma ni da na ca e na veituberi ni Kalou. Sa cakacaka nei Setani me vakatakila ni vaka e sega ni dauloloma ka veinanumi na Turaga. E dauvakatanitaka na ka dina e baleti Koya. Sa dauvakasinaita na vakasama e na veika lasu ka baleta na Kalou. E na so na gauna eda sa vakadinata na nona lasu, ka sega ni taura matua na ka dina baleta na Tamada vakalomalagi. Sa beci na Kalou ni da sa sega ni nuitaki Koya tu ka vosa kudrukudru tiko. E sagata tiko ko Setani me cakava ni vaka e ka ni rarawa na lotu, me ka ni oca ka dredre. Ia ni sa vakaoqo na nona i tovo ni lotu e dua, sa tokona tiko na lasu nei Setani.

Lewe vuqa era vakasinaita na lomadra e na rarawa kei na yalolailai e na nodra daunanuma tikoga na nodra cala, na malumalumu kei na nodra leqa. Ni'u a tiko mai Europe a kere veivuke vei au e dua na marama ka tiko vua na leqa oqo. Au a tadra e na bogi au taura kina na nona i vola ka raica ni a vakasarasarataki au tiko e na nona loga ni senikau na kena i taukei. Au a betia eso na senikau ka marautaka na kedra i boi, a qai vagolei au na marama ko ya ki na soni ka latia tu na nona sala. Au a raici koya ni tagi tiko ka rarawa. A sega. ni muri koya tiko nai taukei ni were, ka butuka kina na soni e na dua na sala tani. "Sobo," a kailavaka, "sa ca sara na loga senikau oqo ni mai tu kina na soni." A qai kaya nai taukei ni were, "Laivi ira na soni, de ra vakamavoataki iko. Beti ira ga na rosi, na viavia kei na senikau."

[117]

E sega beka na veika vinaka e na nomu bula? Ko sega beka ni marautaka na Nona vakauqeta na lomamu e na dua na gauna na Yalo Tabu? Ni ko cereka lesu nai vola ni nomu bula, ko sega ni bau kunea eso na tabana vinaka? Era sega li ni vaka na senikau boi vinaka na vosa ni yalayala ni ni Kalou, era tubu e na yasa kecega ni nomu sala? Ko na sega li ni laiva na kedra totoka kei na kedra kamikamica me vakamarautaka na lomamu?

Na wa vakavotona kei na soni ko na mavoa ka rarawa kina. Ia kevaka ko na dau tukuna walega na veika oqo vei ira na tani, ko sega beka ni cakitaka tiko na vinaka ni Kalou, ka tarovi ira kina era tiko tikivi iko mai na nodra muria na sala ni bula?

E sega ni vinaka na daunanumi tiko ni ka ca era yaco - na i valavala ca kei na leqa, me ka ni rarawa ka veivaka- yalolailaitaki. Na tamata sa yalolailai sa sinai e na buto- buto, ka sogota na rarama

ni Kalou mai na lomana, ka vakabutobutotaka na nodra gaunisala na tani.

Me vakavinavinakataki na Kalou e na yaloyalo rarama sa solia vei keda. Me da kumuna vata na i vakadinadina ni Nona loloma, ka dauvakaraica tikoga: Na Luve ni Kalou sa biuta mai na i tutu vakaturaga nei Tamana, vakasulumu Koya e na yago vakatamata, me vakabula na tamata mai vei Setani. Na Nona qaqa e na vukuda sa dolavi lomalagi vei keda, ka dolava na matada me raica na lagilagi ni Kalou. Na kawa sa bale sa vueti cake mai na qara ni valavala ca, ka vakaduavatataki tale kei na Kalou. Eda na vorata na vei- vakatovolei e na Vakabauti ni Vakabula, ka da na vakauti e na yalododonu i Karisito, ka laveti cake ki na Nona i tiko- tiko vakaturaga - oqo na veika e vinakata na Kalou me da dauvakananuma.

Kevaka eda vakatitiqataka na loloma ni Kalou, kei na Nona vosa hi yalayala, eda sa beci Koya ka vakararawa-taka na Nona Yalo Tabu. E na vakacava na lomana e dua na tina era dauvakacauoca na luvena, me vaka beka ni a sega ni vinakati ira, ia sa i colacola taudua ga ni nona bula na nodra vinaka kei na nodra vakacegu? Vakacava [118] kevaka era vakatitiqataka na nona loloma; e na voroka na utona. E na vakacava na lomana na i tubutubu ka ra vakaoqo na luvena? Ia ka qai vakaevei na lomana na Tamada vakalomalagi vei keda, kevaka eda sega ni nuitaka na Nona loloma, o koya ka solia kina na Luvena e dua bauga me da bula?

E vola na i apositolo, “E na vakaevei ko koya sa sega ni bureitaka na Luvena dina, ia sa soli koya yani me keda i sosomi kecega, e na dredre vakacava vua me solia vei keda na ka kecega vata kaya.” Roma 8:32. Ia lewe levu era kaya tiko e na vosa se na cakacaka, “Na Turaga e sega ni okati au. E rairai lomani ira beka na tani, ia e sega ni lomani au.”

Na veika oqo sa vakacacana tiko na yalomu. Na vosa yadua ni vakatitiqa ko cavuta e sureta na veivakatovolei nei Setani. Sa vakaukauwataka na vakatitiqa e lomamu, ka vakararawataki ira na agilosi dauveiqaravi. Ni sa temaki iko ko Setani, kakua ni cavuta e dua na vosa ni vakatitiqa. Kevaka e lomamu mo vakarogoca na nona vosa, e na sinai na nomu vakasama e na tawa veivakadinati kei na vakatorotoro ni veileti. Na vosa ni vakatitiqa yadua ko cavuta e sega walega ni ko ca kina, e na kune talega na vuana e na nodra bula na tani, ka na sega beka ni rawa me vakavinakataki na ca e vu mai na

nomu vosa. Ko na vorata beka ko iko na veivakatovolei nei Setani, ia ko ira era rogoca na nomu vosa ni vakatitiqa era na sega beka ni dro bula mai vua. Sa dodonu kina me da vosataka duadua ga na ka e na solia na kaukauwa vakayalo kei na bula.

Na agilosi era dauvakarogoca tiko se i tukutuku cava ko tukuna tiko ki vuravura me baleta na nomu Turaga vakalomalagi. Dauveivosakitaki Koya ka bula tiko me sorovaki iko e na mata i Tamana. Ni drau lululu kei na wekamu cavuta na vakavinavinaka Vua na Kalou. Na ka oqo e na vagolea na nona vakasama vei Jisu.

[119] Eda sa dauvakatovolei kecega; eda dau sotava na rarawa kei na leqa. Kakua ni tukuna na veika oqo vua e dua tale na tamata. Kauta kece Vua na Kalou e na masu. Nakita mo kakua ni cavuta e dua na vosa ni vakatitiqa se yalolailai. Ko na vukei ira cake vakalevu na tani ka vakaukauwataki ira e na nomu vosa ni nuinui kei na marau.

Lewe vuqa na tamata qaqa era bikai tu e na veivaka- tovolei, ka sa voleka me ra soro e na nodra valuta na lo- madra kei na tevoru. Kakua ni vakayalolailaitaki ira oqo e na nodra sasaga. Vakayalo- qaqataki ira e na vosa ni bolebole kei na i nuinui. Sa na qai cila mai vei iko na rarama i Karisito.

“Ni sa sega e dua vei keda sa bula e na vukuna ga.” Roma 14:7. Na ka eda cakava sa rawa me vakaukauwataki ira se vakadatuvutaki ira na tani, ka vuki tani mai vei Karisito kei na dina.

Eso e cala tu na nodra nanuma me baleta na bula kei na i tovo nei Karisito. Era nanuma ni sega ni dauveilasamaki, yalodredre, lewa kaukauwa, ka sega ni daumarau. Vakavuqa na kena daunanumi vakaoqo na lotu.

Sa tukuni vakawasoma ni a tagi ko Jisu, ka sega ni bau kilai me dredre. A dau kila ka rarawa dina na noda i Vaka- bula, ni a dolava na lomana ki na nodra vutugu kecega na tamata. Ia e dina ga ni a bikai na Nona bula e na i colacola ni rarawa, na yalona e a sega ni malumalumu. Na matana e sega ni laurai kina na vutugu kei na soreva, ia na vakacegu dinaga. Na lomana sa i vurevure ni bula: na veivanua kecega e lakova e kauta kina na marau kei na vakacegu.

Na noda i Vakabula a Turaga bibi, ia e sega ga ni dau- yaloca se cudrucudru. E na sinai e na veika vinaka na nodra bula ko ira era muri Koya; era na dau qarauna na nodra i tavi. Na veiwali e na tabaki sobu; e na sega na dredre vakasausa, sega na veivakacacani. Ia na lotu nei Jisu Karisito e na solia na vakacegu e vaka na uciwai.

E sega ni bokoca na rarama ni marau; e sega ni tarova na yalomarau, ka sega ni tabonaka na serau ni mata mamarau. A sega ni lako mai ko Karisito me qaravi, a mai dauveiqaravi ga. Ia ni sa tiko e na lomada na Nona loloma, eda na muria na Nona i valavala. [120]

Kevaka eda daunanuma tiko na veika ca era kitaka vei keda na tani; e na dredre me da lomani ira me vaka na Nona lomani keda ko Karisito. Ia kevaka eda daunanuma ga na Nona kauwaitaki keda ka lomani keda ko Karisito, e na qai drodrovi ira na tani na yalo vaka ko ya mai vei keda. Sa dodonu me da veilomani ka veidokai vakataki keda, ka kakua ni kauwaitaka na malumalumu eda raica Me da vakatubura na yalomalua kei na yalomalumulumu, kei na vosoti ni nodra cala na tani. Na ka oqo e na vakamatea laivi kece na yalo qiqo ni kocokoco ka dolava na lomada me da dauloloma.

E kaya na dauvola Same, “Vakararavi vei Jiova, ka caka vinaka; o na qai tikoga e na vanua, ka vakani e na ka vakaidina.” Same 37:3. “Vakararavi vei Jiova.” Na siga yadua sa tu na kena ogaoga kei na kena ca; ia ni da sota, eda sa tukuna ga na noda leqa. Sa rui levu na leqa eda vakavuna ga, sa rui levu na rere eda vakabekabea, kei na lomaocaoca eda tusanaka, me vaka e sega beka na noda i Vakabula dauloloma, ka vinakata me rogoca kece na noda kerekere, ka vukei keda e na gauna kecega ni leqa.

Eso era sa daurere tikoga, ka dausureta na leqa. Sa tu e yasadra e na veisiga na i vakadinadina ni loloma ni Kalou; era marautaka tiko e na veisiga na Nona veivakalougatataki; ia era dau guilecava tikoga. E tikoga e na nodra vakasama eso na vakanananu ca, ka ra rerevaka ni na yaco mai. Sa dau tiko eso na leqa lalai sa vakamatabokotaki ira ka ra sega kina ni raica e levu na ka e dodonu me ra dau vakavinavinakataka. Na nodra leqa sa tawasei ira tani mai Vua na Kalou e na vuku ni nodra yaloca.

E dodonu li meda tawa vakabauta vakaoqo? A cava me da tawa vakavinavinaka ka tawa veinuitaki kina? Sa wekada tu ko Jisu; ko lomalagi taucoko e taleitaka na ka e baleti keda. Meda kakua ni laiva na leqa ni veisiga me vakacacana na noda vakasama. Eda na tikoga vakaca keva- ka eda dau vakananuma vaka ko ya. Meda kakua ni vaka- bekabea na vakasama e na vakasosataki keda walega, ka na sega ni vukei keda ni da sa vakatovolei. [121]

Ko veilecayaki tiko beka e na qara i lavo; e na vaka me butobuto beka na nomu gaunisala, ka rairai ni ko na sega ni rawata na i lavo; ia

kakua ni yalolailai, vakararavi ga Vua na Kalou, vakacegu ka marau tiko. Masuta na vuku mo lewa kina vakavinaka na nomu cakacaka. Cakava na ka kece ko rawata me yaga kina na nomu sasaga. Sa yalataka ko Jisu me vukei keda ni da sa cakacaka. Ni ko sa nuitaki Koya, ka solia taucoko na nomu i gu, marautaka na ka ko sa rawata.

E sega ni naki ni Kalou me ra bikai e na leqa na Nona tamata. Ia e sega ni vakaisini keda na noda Turaga. Sa sega ni kaya, “Dou kakua ni rere, e sega na leqa e na nomudou sala.” Sa kila ni tu na veika dredre kei na leqa, ka sa tukuna vei keda. Sa sega ni Nona i naki me kauti ira tani mai vura- vura na Nona tamata. Ia sa dusimaka ga vei ira na i drodro tudei. Na nona masu e na vukudra na Nona tisaipeli sa vakaoqo, “Au sa sega ni masu mo ni kauti ira tani e vuravura, mo ni maroroi ira ga mai na vu ni ca.” “Dou na kunea e vuravura na rarawa, ia mo dou vakacegu; au sa vakamalumalumutaki vuravura.” Joni 17:15; 16:33.

Na Nona vunau mai na ulunivanua a dusimaka kina vei ira na Nona tisaipeli ko Jisu na yaga ni vakararavi Vua na Kalou. A nakiti na lesoni oqo me yaga kece vei ira na luve ni Kalou, ka yacovi keda sara mai na kena veivakacegui. Nai Vakabula a dusivaki ira na manumanu vuka vei iratou, e na nodra lagasere voli ni vakavinavinaka, ka sega ni bau lomaocaoca, “ni ra sega ni kakaburaki, ka sega talega ni tatamusuki”. Ia na Tamadra sa qaravi ira. A taroga na i Vakabula, “Dou sa sega beka ni yaga vakalevu cake vei ira?” Maciu 6:26.

[122] Na Dausolisoli levu ni tamata kei na manumanu sa dolava na ligana me solia na ka era gadreva na i bulibuli ni ligana. Ko ira na manumanu vuka era sega ni yali e matana. E sega ni vakalutuma sara ki gusudra na kakana, ia sa vakaceguya kece na nodra gagadre. Sa nodra i tavi me tomika na ka sa kaburaka tu me kedra; me tara na nodra sova; me vakania na luvedra. Era lagalaga sere ni ra cakacaka, “ni sa vakani ira na Tamamudou vakalomalagi.” Ia “Dou sa sega beka ni yaga vakalevu cake mai vei ira? Dou sa sega beka ni yaga vakalevu cake mai vei ira na manumanu koi kemudou na vuku ka dau lotu? E na sega li ni solia na ka e rauti keda ko Koya na noda vu ni bula, na noda Dauveimaroroi kevaka eda vakararavi Vua?”

Ko Karisito a dusivaka na senikau vei iratou na Nona tisaipeli, e na kedra bulabula ka totoka ka solia na Tamada vakalomalagi me i vakaraitaki ni Nona lomana na tamata. A kaya ko Koya, “Dou vakananumi ira na via via ni veikau, se ra sa tubu vaka evei.” Na kedra

totoka na senikau oqo e uasivi cake mai na i ukuuku nei Solomoni. Na i sulu caka vakamaqosa taudua e sega ni yacova rawa na daumaka ni kedra i rairai na senikau a bulia na Kalou. E taroga ko Jisu, “Ia kevaka sa vakasuluma vakaoqo na Kalou na co ni veikau, ka tu edaidai, a sa biu ki na lovo ni mataka e na sega li ni gu vakalevu cake me vakasulumi kemudou, koi kemudou sa lailai na nomudou vakabauta?” Maciu 6:28, 30. Na lesoni oqo nei Karisito sa nakiti me vunauca na lomaocaoca, na lomaleqa, kei na tawa vakabauta.

Sa gadreva na Turaga me ra marau, vakacegu ka talai-rawarawa na luvena. E kaya ko Jisu, “Au sa laiva vei kemudou na vakacegu, au sa solia vei kemudou na noqu vakacegu; au sa sega ni solia vei kemudou me vaka sa solia ko vuravura. Me kakua ni rarawa na yalomudou se rere.” “Au sa vosataka na veika oqo veikemudou me’u sa marau tiko e na vukumudou; ka me sinai na nomudou marau.” Joni 14:27; 15:11.

Na marau e qarai e na yalo kocokoco, ka sega ni tiko e na qaravi ni tavi, e ca ka sega ni tudei. Sa na yali ka daurarawa kina na yalo. Ia na marau kei na vakacegu dina e tiko e na cakacaka ni Kalou; na lotu va-Karisito e sega ni lakova tiko e dua na sala veilecayaki, me rarawa kina na lomada. Kevaka eda sega ni marautaka na bula oqo, eda rawa ni namaka e na vakacegu na bula ka bera mai.

[123]

Ia na lotu va-Karisito e rawa sara ga ni kunea na marau ni tiko vata kei Jisu eke; sa rawa me tu vei ira na rarama ni Nona loloma. Na i kalawa yadua sa rawa me kauti keda yani vei Karisito, ka solia na kilai vakatitobu ni Nona loloma, ka kauti keda vakavoleka sara yani ki na vanua ni vakacegu. Meda kakua kina ni biuta tani na noda vakanui-nui, ia meda tudei tikoga. “Sa vukei keda ko Jiova ka yacova na siga oqo,” 1 Samuela 7:12, ka na vukei keda tikoga. Meda raica na i vakananumi ni Nona vakabulai keda na Kalou mai na ligana na dauveivakarusai. Me da vakavouya tiko e lomada na veicakacaka ni loloma sa cakava vei keda, - na wai ni mata sa qusia, na vutu sa walia, na nuiqawaqawa sa vakaotia, na rere sa vakayalia, na gagadre sa vakaceguya, na veivakalougatataki sa solia - me da kaukauwa kina e na veika sa tu ki liu.

Eda na sotava na leqa kei na veisaqasaqa, ia mai na veika sa yaco oti, eda rawa ga ni kaya, “Sa vukei keda ko Jiova ka yacova na siga oqo.” “Ia e na rauta na nomuni siga na nomuni kaukauwa.” Vakaruva 33:25. Na leqa e na sega ni sivia na noda kaukauwa, me da qarava

rawa kina vaka- vinaka. Me da cakacaka me vaka eda sa kacivi kina, ka vakabauta ni na veirauti ga na noda kaukauwa kei na leqa e na yaco mai.

Ni sa dolavi na matamata kei lomalagi vei ira na luve ni Kalou, na Nona vosa ni veivakalougatataki na Tui e na vaka na i vakatagi ki na daligadra, “Ni lako mai, koi kemuni sa vakalougatataki vei Tamaqu, mo ni rawata na matanitu sa vakarautaki me nomuni mai na i vakatekivu kei vuravura.” Maciu 25:34.

[124] Era sa na qai kau na vakabulai ki na vanua sa vakarautaka tu ko Jisu me nodra. Era na sega ni la’ki tiko vata mai kea kei ira na tamata ca e vuravura; ia era na tiko vata kei ira era sa vakamalumalumutaki Setani, ka sa vinaka sara na nodra i tovo e na loloma ni Kalou. Na gagadre ni valavala ca kei na dukadukali ka dau vakaleqai ira sa kau laivi e na dra i Karisito. Sa qai votai vei ira na Nona i serau lagilagi, ka rarama cake mai na matanisiga. Na nona yalododonu sa serau e lomadra. Sa sega na nodra i valavala ca e na mata ni tikotiko vakaturaga, ka ra sa yaco me nuitaki ka dokai me vakataki ira na agilosi.

[125] Ni sa vaka tu oqo na lagilagi ni ka me taukena, “a cava e na solia na tamata me i sau ni yalona?” Maciu 16:26. E dravudravua beka, ia e taukena tu e na nona bula na i yau kei na dokai e na sega ni solia rawa ko vuravura. Na tamata sa vakabulai ka vakasavasavataki mai na i valavala ca, ka sa sorovaki taucoko tu na nona kaukauwa ki na cakacaka ni Kalou, sa yaga vakalevu sara. Sa yaco na marau e na mata ni Kalou mai lomalagi kei ira na agilosi yalosavasava e na vukuna e dua sa vakabulai, na marau ka lagati e na sere ni qaqa vakayalo.

“JISU NA I VAKABULA”

Nona mai Sucu e vakaloloma dina
 Sega na tikina me bau davu kina;
 Vale ni manumanu era la’ki raica,
 Me vakayacori na vosa ni parofita.

Tubu cake me tamata bula mai,
 Tubu vata kei na Nona veikilai;
 Yalomatua, vuku, kei na talairawarawa,
 Sa i divi ni noda Turaga.

Tekivu me sa cakacaka,
Sega e dua me rau lewe rua Kaya;
Vuniwai, Qasenivuli, Loya, se tabana cava
Uasivi duadua ga na Nona i vakasala.

Nodra tauvimate era dui kauta mai,
Sega e dua me bau yalolailai,
Rai na mataboko, ka rogo na didivara,
Ka ra vakabulai ko ira era sa mate sara.

Nona loloma e uasivi duadua,
Mate e na kau me noda i Vakabula,
Na ka oqo era lecava na lewe i vuravura;
Vakaevei, me nomu Tui e na siga ni kua?

[126]

Ko Koya Ka Vola

Na marama ka vola na i vola oqo ko Ellen G. White, e a sucu e na 26 ni Noveba, 1827, e na koro ko Gorham mai Maine, ka bula me yacova na 1915. E marama lotu ka dau- vola i vola ka kilai vakararaba e na veivanua lelevu e vura- vura. E a cakacaka voli ga e New England State, oti qai veilakoyaki e na Cake kei na Ra kei Amerika. E na 1885 - 1887, e a cakacaka voli kina e Urope. Oti, ka la'ki yabaki 9 e Australia kei New Zealand. E vola e rauta e 45 na i vola e na kena veimataqali me baleta na i vakavuvuli ni Vola Tabu, na bula ni yago, na matavuvale, na vuli kei na i tovo se i valavala ni lotu va-Karisito. E vica vei ira na i vola me baleta na veiulutaga oqori sa tabaki ka sivia na milioni na kedra i lavelave e sa veikauyaki e na veiyasana e vuravura. Mai na veivola oqo, e bau dua vei ira, "Nai Kabakaba Vei Karisito." Sa nuitaki ni na lewe levu era na marautaka na veikilai vakaveivolekati kei Jisu e na wiliki ni vola oqo.